

yle

Yleisradion
hallintoneuvoston kertomus
eduskunnalle yhtiön
toiminnasta vuonna 2014

.....

Yleisradion toiminnasta annetun lain 6 §:n mukaisesti yhtiön hallintoneuvosto antaa eduskunnalle kertomuksen Ylen julkisen palvelun toteutumisesta.

.....

Yleisradio onnistuu uudistumisen kautta

Hallintoneuvoston puheenjohtaja Ikka Kantola

Yleisradio on kertomusvuonna toteuttanut määrätietoisesti hallintoneuvoston vahvistamaa strategiaa ja talouden ja toiminnan suuntaviivoja. Yhtiö on lisännyt panostuksia vähemmistökielten ja erityisryhmien palveluihin. Saamenkielistä ohjelmatarjontaa on lisätty ja ohjelmia lähetetään nyt kaikilla saamen kielillä. Televisio-ohjelmien tekstityksiä ja viittomakielistä tarjontaa on kasvatettu ja näin vahvistettu kuurojen kieliryhmän perusoikeuksien toteutumista.

Strategiansa mukaisesti Yle on lisännyt hankintojaan kotimaisilta riippumattomilta tuotantoyhtiöiltä. Hankintojensa kautta Yle toteuttaa tehtävänsä kotimaisen kulttuurin vahvistajana. Ylellä on merkittävä rooli elokuvan, draaman ja kulttuurin tuotantojen ostajana. Hallintoneuvosto on pitänyt tätä tärkeänä keinona vahvistaa kotimaista kulttuuria, jonka on työlästä kilpailla isolla rahalla tehdyn kansainvälisen viihteen kanssa.

Jakelukanavien osalta Yle on kehittänyt verkossa tapahtuvaa jakelua voimakkaasti. Teknologian kehitys mahdollistaa sisältöjen vastaanottamisen monista erilaisista päätelaitteista, ja Yle

haluaa olla mukana hyödyntämässä tätä mahdollisuutta. Vaikka perinteinen televisio on pitänyt pintansa katselutottumuksissa, mediankäyttö internetissä on voimakkaimmin kasvussa.

Verkkoteknologia on mahdollistanut myös Yle Areenan kehittämisen. Areena toimii väylänä, jonka kautta ihmiset voivat hakea sisältöjä ja seurata niitä silloin, kun se parhaiten sopii. Areenasta on tullut yhä vahvemmin julkaisualusta sellaisillekin sisällöille, joita ei lähetetä lainkaan perinteisen television kautta. Teknologinen kehitys vie vääjäämättä tilanteeseen, jossa televisiovastaanottimien ja uusien älylaitteiden väliset erot häviävät.

Verkkopanostukset ja rakenteelliset uudistukset näkyivät Ylessä syksyllä mittavina henkilöstöjärjestelyinä. Miltei kolmasosa henkilöstöstä kutsuttiin yt-neuvotteluihin. Useimpien kohdalla kyse oli työtehtävien muutoksista, mutta irtisanomisiltakaan ei vältytty. Henkilöstön aktiivisuus ja yhteistyöhalu neuvotteluissa mahdollisti sen, että irtisanomisten määrä jäi huomattavasti pienemmäksi kuin pahimmassa arvossa esitettiin.

Ylen yleisösuhdetta mitataan kaiken aikaa. Tavoitteena on, että Yle-veron maksajat kokevat saavansa vastinetta rahoilleen. Tyytyväisyydessä sisällöt ovat ratkaisevassa asemassa, vaikka samalla merkitystä on myös toimivilla jakeluteilla.

Suomalaiset arvostavat Ylen julkista palvelua ja pitävät sitä tärkeänä yhteiskunnalle. Tätä näkemystä vahvistaa Ylen arvo suomalaisille -tutkimus, jonka mukaan suomalaisten luottamus Yleä kohtaan on edelleen vahvistunut kaikissa ikäryhmissä. Yhä useampi myös kokee Ylen yhteiskunnalle tärkeäksi ja itselleen merkitykselliseksi. Mitä iäkäämmästä henkilöstä on kyse, sitä suurempi merkitys ja tärkeys Ylellä on, mutta myös nuoremmassa ikäryhmissä arvostus on noussut.

Vaikeimmin palveltavaksi ikäryhmäksi on osoittautunut nuorten aikuis-

ten ryhmä. Yle on sisältöjen ja kanavaprofiilien uudistamisessa pyrkinyt helpottamaan tätä ikäryhmää kiinnostavien sisältöjen löytymistä. TV2:n profiilia on kehitetty tietyllä tavalla nuorekkaammaksi. Kuten muutoksista aina, niin myös tästä muutoksesta on tullut kriittistä palautetta. Kriitikissä on muistutettu Ylen asemasta keskeisenä suomalaisena sivistysinstituutina. Toivottavana ei pidettäisi sellaista kehitystä, jossa ohjelmasisältöjä tehdään yksinomaan yleisöjen kosiskelun tarkoituksessa.

Myös hallintoneuvosto on korostanut Ylen sivistyksellistä roolia. Lakiin perustuva rahoitus vapauttaa Ylen yleisön kosiskelusta. Mutta samalla se velvoittaa Yleä tavoittelemaan ja ylläpitämään korkeata laatua tuotannossaan ja sisältöjen jakelussa. Veronmaksajilla on oikeus saada rahojensa vastineeksi korkealaatuista ohjelmaa, olipa sitten kyse uutistoiminnasta, kulttuurista tai viihteestä. On tärkeätä, että muutosten vaikutuksia arvioidaan monipuolisesti.

Toimintaympäristö muuttuu, ja kotimaisten ja kansainvälisten sisältöjen tarjonta kasvaa määrällisesti huomattavasti. Ylen onnistumisesta kertoo se, että tässä tilanteessa yleisön tyytyväisyys yhtiön toimintaan on kasvanut. Yle ei kilpaile kaupallisen median kanssa markkinaosuuksista. Yle kilpailee itsensä kanssa ja pyrkii uudistumaan niin jakelun, yhteistyökumppanuuksien kuin sisältöjen kehittämisenkin alueilla. Vain uudistamalla se onnistuu tehtävässään luotettavana, korkealaatuisena, monipuolisena ja kiinnostavana suomalaisena mediayhtiönä.

Helsingissä huhtikuun 28. päivänä 2015
Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston puolesta

Ilkka Kantola
puheenjohtaja

Tiivistelmä

Ylellä on takanaan vahva kehittämisen ja toimintaa uudistavien muutosten vuosi. Julkisen palvelun ohjelmatarjonta säilyi entisen laajuisena ja yleisösuhte vahvana samalla, kun Yle uudisti toimintatapojaan ja piti taloutensa tasapainossa.

Suomalaisten luottamus Yleen ja julkiseen palveluun on vahvistunut kaikissa ikäryhmissä.

Ylen arvo suomalaisille -tutkimuksen mukaan 87 prosenttia suomalaisista luottaa Yleen erittäin paljon tai melko paljon. Enemmistö suomalaisista katsoo Ylen myös hoitaneen julkisen palvelun tehtävänsä erittäin hyvin tai hyvin. Entistä useampi koki Ylen tärkeäksi yhteiskunnalle ja merkitykselliseksi omissa mediankäytössään.

Ylen vuoden 2014 tulos oli 4,7 miljoonaa euroa tappiollinen. Alijäämä oli suunnitelman mukainen ja se johtui suurista urheilutapahtumista. Edellisen vuoden tulos oli vastaavasti ylijäämäinen. Ylen tuotot olivat 475,5 miljoonaa euroa, josta Yle-veron osuus noin 462 miljoonaa.

Yle käytti suoraan sisältöihin ja pal-

veluihin runsaat 344 miljoonaa euroa. Summasta 87 prosenttia kohdistui kotimaisiin sisältöihin, kuten draamaan, asiajournalismiin ja lastenohjelmiin. Ohjelmatoiminnan ja sitä tukevien toimintojen osuus kuluista pysyi ennallaan, mikä vastaa hallintoneuvoston hyväksymiä talouden ja toiminnan suunta- viivoja.

Ylen vuoden 2014 ohjelmiston mitattavinta tarjontaa olivat isot urheilutapahtumat, muun muassa Sotshin talviolympialaiset ja MM-jalkapallo, sekä kotimaiset draamat, kuten televisiosarjat *Syke* ja *Tellus* sekä radioon sovitettu *Tuntematon sotilas*. Vuonna 2014 juhlittiin myös television lastenohjelmien 50-vuotistaivalta. *Docventure*-sin ja *#lovemillan* kaltaisilla sosiaalista mediaa hyödyntävillä ohjelmakonsepteilla Yle tavoitti uusia käyttäjäryhmiä.

Yle toteutti myös uudenlaisia yhteiskunnallisia sisältöhankeita, kuten vanhustenhoitoon pureutunut *Hoivakoti kuntoon* ja saariston ongelmia ratkonut *#FixaSkärgården*, jotka osallistivat suomalaisia. Uusiin avauksiin kuuluu myös kaikkien eurovaaliehdokkaiden esittely

Yle Areenassa keväällä 2014 sekä vastaava eduskuntavaaliehdokkaiden Vaaligalleria keväällä 2015. Vaalikoneiden data avattiin julkiseen käyttöön.

Esteettömyyttä ja erityisryhmien palvelua parannettiin Ylen hallituksen ja hallintoneuvoston linjausten mukaisesti huolehtimalla ohjelmien tekstityksistä ja lisäämällä viittomakielisiä palveluja lapsille.

Yle on investoinut edelleen media-kampushankkeisiin, kuten Mediapolikseen Tampereella, ja lisännyt hankintoja riippumattomilta tuotantoyhtiöiltä. Yle jatkoi myös Pasilan televisioistudioiden uudistamista teräväpiirtostudioiksi. Kumppanuuksien avulla Yle haluaa edistää luovan alan elinvoimaa ja vahvistaa rooliaan kotimaisen sisällöntuotannon työllistäjänä.

Ylen arkistojen avaaminen eteni asteittain, kun Yle pääsi tekijänoikeusjärjestöjen kanssa sopimukseen vanhojen musiikkiohjelmien esitysoikeuksista Yle Areenassa ja Yle Elävässä arkistossa. Uutis- ja ajankohtaistoiminnassa käynnistettiin uusi toimintamalli, joka vahvistaa journalismia ja aluetoimitusten

yhteistyötä.

Verkkopanostukset ovat edellyttäneet muutoksia toimintaan ja tehtäviin. Näiden rakenteellisten uudistusten ja säästöjen vuoksi Ylessä käytiin syksyllä yhteistoimintaneuvottelut, joiden tuloksena työvoimaa vähennetään 160 henkilötyövuodella loppukevääseen 2015 mennessä. Vakituksia työsuhteita päättyi 67.

Vuonna 2015 Yle vie uusia toimintamalleja määrätietoisesti käytäntöön. Niihin kuuluvat muun muassa monipuoliset osaamista ja toimintatapoja uudistavat kehityshankkeet, jotka tukevat verkko-osaamista, hyvää taloudenpitoa, vastuullista toimintaa ja sisäistä työkuulttuuria.

Sisällysluettelo

1	YLEN JULKISEN PALVELUN TEHTÄVÄ JA STRATEGIA	11
1.1	Yleisradion tehtävä	
1.2	Ylen strategiset linjaukset ja tavoitteet	
2	TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSIA	15
2.1	Muutoksia Yleisradiota koskevaan sääntelyyn	
2.2	Viestintäpolitiikka ja viestinnän sääntely	
2.3	Mediakenttä ja kaupalliset mediamarkkinat	
2.4	Mediankäytön ja mediateknologian kehitys	
3	YLEN SISÄLLÖT JA PALVELUT	21
3.1	Ylen julkaisut radiossa, televisiossa ja verkossa	
3.2	Ylen ohjelma- ja palvelutarjonta sisältökokonaisuuksittain	
3.3	Saamenkieliset ohjelmat ja palvelut	
3.4	Palvelut erityisryhmille ja muille vähemmistöille	
3.5	Hartausohjelmat	
3.6	Ulkomaille suunnattu tarjonta	
3.7	Turvallisuus, varautuminen ja viranomaistiedottaminen	
3.8	Yle suomalaisen tv-tarjonnan monipuolisuusvertailussa	
3.9	Riippumattomien kotimaisten tuottajien rooli Ylen tarjonnassa	

4 YLEN ARVO SUOMALAISILLE

45

- 4.1 Ylen onnistuminen julkisen palvelun tehtävässä
- 4.2 Ylen yleisösuhte televisiossa, radiossa ja internetissä
- 4.3 Yleisöpalautteen seuranta ja vuorovaikutus sidosryhmien kanssa

5 YLEN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN JA TOIMINTAPERIAATTEET

59

- 5.1 Kumppanuudet
- 5.2 Arvon tuottaminen ja yhteiskuntavastuu
- 5.3 Riippumattomuus ja eettiset ohjeet
- 5.4 Henkilöstön kehittäminen
- 5.5 Ympäristövastuu

6 YLEN RAHOITUS , KUSTANNUSRAKENNE JA HALLINTO

67

- 6.1 Ylen rahoitus ja tulot
- 6.2 Kustannusrakenteen kehitys ja kulut
- 6.3 Kustannukset sisältökokonaisuuksittain
- 6.4 Ylen hallinto ja organisaatio (hallintoneuvosto, hallitus ja yhtiön johto)

LIITTEET

75

Hallintoneuvoston ja hallituksen päätöksiä sekä jäsenet 2014
Saamelaiskäräjien lausunto
Sanastoa

Ylen julkisen palvelun tehtävä ja strategia

1

- ▶ **Hallintoneuvosto hyväksyi Ylen talouden ja toiminnan suuntaviivat vuosille 2015-2017.**
- ▶ **Ylen strategian painopisteet ovat: verkko edellä muutokseen, kumppanien kanssa ja tehokkaasti toimien.**
- ▶ **Pitkän aikavälin strategiset tavoitteet ovat: Yle palvelee kaikkia suomalaisia, Yle tuottaa arvoa yhteiskunnalle, Ylellä on media-alan paras osaaminen.**

1.1 YLEISRADION TEHTÄVÄ

Yleisradion tehtävänä on tuoda monipuolinen ja kattava julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Näitä ja muita julkisen palvelun sisältöpalveluja voidaan tarjota yleisissä viestintäverkoissa valtakunnallisesti ja alueellisesti.

Julkisen palvelun tehtävä perustuu Yleisradiolakiin, jonka uudistus astui voimaan vuoden 2013 alussa eduskunnan yksimielisellä päätöksellä. Samalla päätettiin uudesta Yle-veroon perustuvasta rahoitusmallista, joka korvasi aiemman tv-lupamaksun (Laki yleisradioverosta 484/2012; muutokset lakiin valtion televisio- ja radiorahastosta 475/2012).

Julkisen palvelun yleisradiotoiminnan keskeisin tehtävä on tukea kansanvaltaa, demokratiaa ja sananvapautta, vahvistaa kansallista ja alueellista kulttuuria sekä huomioida tarjonnassa myös erityisryhmien ja vähemmistöjen tarpeet. Kaupallisista toimijoista poiketen Ylellä on tehtäviä, jotka laajassa ja har-

vaanasutussa maassa eivät olisi kaupallisesti kannattavia.

Julkisen palvelun yleisradiotoimintaa harjoittavan tulee olla riippumaton poliittisten, taloudellisten ja muiden eturyhmien vaikutuksesta, jotta ohjelmisto heijastaisi monipuolisesti yhteiskunnassa vallitsevia erilaisia mielipiteitä ja arvostuksia. Euroopan Unionin hyväksymien periaatteiden mukaisesti julkisen palvelun yleisradiotoiminnan tulee vastata yhteiskunnan demokraattisiin, sosiaalisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin.

1.2 YLEN STRATEGISET LINJAUKSET JA TAVOITTEET

Suomalaisten tapa käyttää mediasäältöjä muuttuu nopeasti, samalla kun digitaalinen murros ravistelee koko media-alaa. Verkolla on entistä suurempi rooli mediankäytössä, myös televisio- ja radiosäiltöjen julkaisuväylänä perinteisten jakelukanavien rinnalla. Ylen on tärkeää pysyä muutoksen vauhdissa mukana, jotta julkisen palvelun tarjonta säilyy kiinnostavana ja tavoittaa

1.1

1.2

YLEISRADION TEHTÄVÄ

Yhtiön tehtävänä on tuoda monipuolinen ja kattava julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Näitä ja muita julkisen palvelun sisältöpalveluja voidaan tarjota yleisissä viestintäverkoissa valtakunnallisesti ja alueellisesti.

Julkisen palvelun ohjelmatoiminnan tulee erityisesti:

- 1) tukea kansanvaltaa ja jokaisen osallistumismahdollisuuksia tarjoamalla monipuolisia tietoja, mielipiteitä ja keskusteluja sekä vuorovaikutusmahdollisuuksia;
- 2) tuottaa, luoda, kehittää ja säilyttää kotimaista kulttuuria, taidetta ja virikkeellistä viihdettä;
- 3) ottaa ohjelmistossa huomioon sivistys- ja tasa-arvonäkökohdat, tarjota mahdollisuus oppimiseen ja itsensä kehittämiseen, painottaa lapsille ja nuorille suunnattuja ohjelmistoja sekä tarjota hartausohjelmia;
- 4) kohdella ohjelmatoiminnassa yhtäläisin perustein suomen- ja ruotsinkielistä väestöä, tuottaa

palveluja saamen, romanin ja viittomakielellä sekä soveltuvin osin myös maan muiden kieliryhmien kielellä;

- 5) tukea suvaitsevaisuutta ja monikulttuurisuutta sekä huolehtia ohjelmatarjonnasta myös vähemmistö- ja erityisryhmille;
- 6) edistää kulttuurien vuorovaikutusta ja ylläpitää ulkomaille suunnattua ohjelmatarjontaa;
- 7) välittää asetuksella tarkemmin säädettäviä viranomaistiedotuksia ja varautua televisio- ja radiotoiminnan hoitamiseen poikkeusoloissa.

*Laki Yleisradio OY:sta, 7 §,
Julkinen palvelu*

suomalaiset muuttuvassakin mediaympäristössä. Yhteiskunnallisen erityistehtävänsä ohella Ylellä on suuri vastuu sisällöntuotannon ja luovan alan työllistäjänä.

Hallintoneuvosto hyväksyi keväällä 2014 Ylen talouden ja toiminnan suuntaviivat vuosille 2015–2017. Linjausten mukaan Ylen tarjonta voi säilyä lähivuosina vähintään nykyisellä tasollaan ja talous pysyy tasapainossa. Yle lisää kotimaisten hankintojen ja ulkopuolisten tuottamien mediapalveluiden määrää, kasvattaa ohjelmatoiminnan osuutta kuluista ja lisää verkkopanostuksiaan. Media-alan kehitystä Yle vahvistaa yhteistyön ja kumppanuuksien kautta.

Yle myös arvioi tv-kanavien kokonaisuuden ennen vuotta 2017 ja valmistautuu SD- ja HD-jakelun ylimenoon.

Keväällä 2014 Ylen hallitus päätti uusista strategisista painopisteistä, joilla Yle vastaa kiihtyvään mediankäytön muutokseen. Painopisteet ovat: verkko edellä muutokseen, kumppanien kanssa ja tehokkaasti toimien. Verkko-osaamista Yle vahvistaa niin sisällöissä, palveluissa kuin jakelussa. Yle tekee vähemmän yksin ja enemmän yhteistyössä alan erilaisten toimijoiden kanssa. Voimavaroja uuteen Yle vapauttaa tehostamalla edelleen toimintaansa.

Strategia painottaa Ylen roolia yhteiskunnallisen arvon tuottajana. Ylen mis-

---

YLEN STRATEGISET PITKÄN TÄHTÄIMEN TAVOITTEET

---

1. YLE PALVELEE KAIKKIA SUOMALAISIA

- Sisällöllämme on merkitystä päivittäisessä elämässä iästä, sukupuolesta, asuinpaikasta, elämäntilanteesta tai taustasta riippumatta.
- Luomme monipuolista kulttuuria avoimesti ja vuorovaikutuksessa suomalaisten kanssa.
- Sisältömme löytyvät helposti monikanavaisessa maailmassa.

2. YLE TUOTTAARVOVA YHTEISKUNNALLE

- Suomalaiset arvostavat Yleä ja pitävät sitä tärkeänä yhteiskunnalle.
- Luomme kaikille mahdollisuuden osallistua digitaalisen ajan viestintään ja vuorovaikutukseen.
- Edistämme luovan alan elinvoimaa ja haluamme että kumppanien on helppo toimia yhteistyössä kanssamme.

3. YLELLÄ ON MEDIA-ALAN PARAS OSAAMINEN

- Meillä on parhaat tekijät ja kumppanit.
- Uudistamme toimintaa rohkeasti.
- Toimimme läpinäkyvästi ja tehokkaasti.

---

siona on vahvistaa suomalaista yhteiskuntaa ja kulttuuria tarjoamalla kaikille tietoa, sivistystä, oivalluksia ja elämyksiä. Ylen toimintaa ohjaa kolme arvoa: luotettavuus, riippumattomuus ja ihmisen arvostaminen. Visiossaan Yle tähtää maailmanluokan julkiseen palveluun.

Ylen asema julkisen palvelun media-yhtiönä on edelleen eurooppalaisessa mittakaavassa vahva. Ylellä on laaja yhteiskunnallinen tuki, ja suomalaisten luottamus yhtiöön on entisestään vahvistunut. Samanaikaisesti julkinen keskustelu Ylen rahoituksesta ja tehtävästä on jatkunut, kun kaupallinen media etsii uusia ansaintamalleja maailmanlaajuisessa median murroksessa. Julkisen palvelun yleisradioyhtiön ja kaupallisen media-alan liiketoimintamallit ovat kuitenkin erilaisia. Onnistunut rinnakkaiselo julkisen ja kaupallisen median välillä on edellytys monimuotoiselle ja laadukkaalle mediatarjonnalle Suomessa.

Toimintaympäristön muutoksia

2

- ▶ **Ylen rahoitus säilyy ennallaan. Yle-veron nettotuotto oli 461,8 miljoonaa euroa vuonna 2014.**
- ▶ **Hallintoneuvosto teki ennakoarvioinnin Ylen vapaiden studiotilojen vuokrauksesta. Yle voi vuokrata studioitaan markkinaperusteisesti.**
- ▶ **Mediankäyttö ja kaupallisten mediayritysten mainostulot siirtyvät yhä voimakkaammin internetpalveluihin.**

2.1 MUUTOKSIA YLEISRADIOTA KOSKEVAAN SÄÄNTELYYN

Eduskuntaryhmät päättivät maaliskuussa 2014, ettei Ylen rahoitukseen tehdä kustannusten kasvua vastaavaa indeksitarkistusta vuonna 2015. Keskustelu indeksikorotuksen jäädyttämisestä nousi esille valtion budjettikehyksen valmistelussa osana yleistä keskustelua julkisten menojen leikkaustarpeista vaikeassa taloustilanteessa.

Ylen määräraha vuodelle 2015 säilyi siten ennallaan eli 508 miljoonassa eurossa. Yle tilittää määrärahasta 10 prosenttia valtiolle arvonlisäverona, joten julkisen palvelun rahoitukseen Yle-verosta jää edellisvuoden tapaan noin 462 miljoonaa euroa. Indeksien jäädytyspäätöksen mukaisesti valtion televisio- ja radiorahastosta annettua lakia muutettiin väliaikaisesti vuoden 2015 ajaksi.

Viestintävirasto valoo, että Yle noudattaa toiminnassaan yleisradiolakia (pois lukien 7 pykälässä mainitut julkisen palvelun tehtävät, jotka kuuluvat hallintoneuvoston toimivaltaan) sekä muuta radio- ja tv-toimintaa koskevaa

lainsäädäntöä. Vuonna 2014 Viestintävirasto katsoi Ylen rikkoneen sääntöjä kolmessa asiassa:

- sponsoroitujen ohjelmien kieltoa yhteistyössään Fintoto Oy:n kanssa *Ravisuora*-ohjelman tuottamisessa
- näkö- ja kuulorajoitteisten palveluja koskevia sääntöjä, koska Yle ei vuonna 2013 täysin täyttänyt äänitekstitysten 100 prosentin osuutta vaadituista ohjelmista
- mainontakieltoa näyttämällä *Tango*-markkinoiden tavaramerkkiä sopimattoman silmiinpistävästi *Tango*-markkinoiden finaali-ohjelmissa.

ENNAKKOARVIOINTI

Ylen hallintoneuvosto teki ensimmäisen, uuden yleisradiolain mukaisen ennakoarvioinnin Ylen studiotilojen vuokrauksesta keväällä 2014. Ennakoarvioinnin käynnisti yhtiön ulkopuolelta tullut pyyntö, joka koski Mediapoliksen vapaan studiokapasiteetin vuokrausta ulkopuoliseen käyttöön. Ennakoarvioinnin valmistelussa hallintoneuvosto käytti apunaan riippumatonta asiantuntijatahoa.

2.1

Arvioinnin perusteella hallintoneuvosto totesi, että Yle voi vuokrata studiotilojen vapaata kapasiteettia halukkaille, kunhan se tapahtuu markkinaperusteisesti eli vuokrauksella ei ole haitallisia kilpailuvaikutuksia. Jos studiotilojen vuokrasosta vapailla markkinoilla ei ole riittävää tietoa, pitää hinnoittelu perustaa Ylen kustannuksiin. Studiotilojen vuokraan ei saa perusteettomasti sitoa palveluja, jotka tilojen vuokraaja voi tuottaa itse.

Laki Yleisradio Oy:stä määrittelee, että ennakoarviointi on tehtävä sellaisista uusista palveluista ja toiminnoista, joilla on vähäistä suurempaa vaikutusta tarjolla olevien sisältöpalveluiden kokonaisuuteen ja jotka ovat merkittävydeltään, ajalliselta kestoaltaan ja kustannuksiltaan olennaisia. Arviointi voidaan tehdä hallintoneuvoston harkinnan mukaan muutoinkin, jos se on perustellusta syystä tarpeellista, kuten studiokapasiteetin vuokrausta koskevassa tapauksessa toimittiin.

2.2 2.2 VIESTINTÄPOLITIikka JA VIESTINNÄN SÄÄNTELY

Eduskunta hyväksyi laajan viestintälainsäädännön kokonaisuudistuksen, tietoyhteiskuntakaaren, joka astui voimaan vuoden 2015 alussa. Uudistus kokoaa yhteen sähköisen viestinnän säädökset ja tuo muutoksia viestintäpalvelujen käyttäjien oikeuksiin sekä uusia velvollisuuksia alan toimijoille

Yksi tv-yhtiöiden kannalta tärkeä muutos on, että Viestintävirasto sai laajemmat valtuudet säännellä maanpäällisten tv- ja radioverkkojen lähetysohjelmien hintoja. Ylelle se saattaa merkitä antenniverkon jakelukustannusten pienemistä tulevina vuosina.

Uudessa laissa ja sen pohjalta annetuissa asetuksissa on Ylen kannalta muitakin tärkeitä muutoksia:

- Ilmaiskanavilla lähetettävien urheilutapahtumien luettelo säilyi ennallaan. Luettelo velvoittaa kaikkia tv-yhtiöitä lähettämään tietyt urheilutapahtumat vapaasti vastaanotettavilla tv-kanavilla, mikä estää näiden urheilutapahtumien siirtämisen maksu-tv-kanaville.
- Lastenohjelmat tulivat näkö- ja kuulorajoitteisten tv-käyttöä helpottavien ohjelma- ja äänitextitysten piiriin.
- Internet-käyttäjien kannalta periaatteellisesti merkittävä on uusi verkoneutraliteettisäännös, joka velvoittaa laajakaistaoperaattoreita kohtelemaan kaikkea internetliikennettä tasapuolisesti.

Hallitus antoi tekijänoikeuslain muuttamisesta eduskunnalle vuoden 2014 aikana kaksi esitystä, joilla on vaikutusta myös tv-yhtiöiden toimintaan. Eduskunta hyväksyi lakiehdotukset maaliskuussa 2015.

- HE 181/2014 vp (SiVM 26/2014 vp), jonka mukaan tallennuspalvelujen tarjoajat ja tekijänoikeuksien haltijat voivat sopia verkkotallennuspalveluista sopimuslisenssisäännöstä hyödyntäen. Sopimuslisenssi vähentää oikeudenhaltijoiden tavoitettavuuteen liittyviä ongelmia ja antaa osaltaan myös mahdollisuuden lisätä tv-yhtiöiden sisältöjen julkaisemista verkossa.
- Laissa säädetään myös tekijänoikeuden luovutusta koskevan sopimuksen kohtuullistamisesta. Säännös koskee tilannetta, jossa alkuperäinen tekijä luovuttaa oikeutensa.
- HE 305/2014 (SiVM 27/2014 vp), joka palauttaisi velvollisuuden maksaa tekijänoikeuskorvauksia myös must carry -siirtoveloitteen piirissä olevien kanavien edelleen lähettämisestä. Muutos voi lisätä veloitteen piirissä olevien kaapeli-tv-operaattorien maksuja tekijänoikeusjärjestöille.

Tekijänoikeuslailla voidaan vaikuttaa Ylen mahdollisuuksiin hankkia ja tarjota yleisölle musiikki- ja kuvasisältöjä. Yle on ehdottanut, että tekijänoikeuslakiin lisättäisiin pohjoismaisen mallin mukainen yleinen sopimuslisenssisäännös. Tällainen säännös laajentaisi tekijänoikeuksien haltijoiden ja käyttäjien mahdollisuutta sopia joustavasti uudentyyppisistä mediasisältöjen julkaisutavoista. Tämä yleinen sopimuslisenssisäännös ei edennyt vuonna 2014.

Kaupallisten mediarytysten taloudellisten toimintaedellytysten heikkenemisestä käytiin vuonna 2014 paljon keskustelua. Liikenne- ja viestintäministeriön toimeksiannosta työskennellyt selvitysmies Tuomas Harpf ehdotti valtion budjetista myönnettävää median innovaatiotukea helpottamaan medialiiketoiminnan rakennemuutosta. Liikenne- ja viestintäministeriön budjetti-kehukseen vuosille 2014–2016 varattiin yhteensä 30 miljoonaa euroa määrälliseen median innovaatiotukeen.

Syksyllä 2014 toimikautensa aloittaneen uuden EU-komission työohjelmassa korostuu digitaalisten sisämarkkinoiden kehittäminen. Pyrkimyksenä on muun muassa parantaa tietosuojaa, tekijänoikeus- ja kuluttajansuojasääntöjä, jotta jäsenvaltioiden rajat ylittävä sähköinen kaupankäynti helpottuisi. Komission toimikaudella tulee arviotavaksi myös tv- ja verkkovideopalveluja sääntelevän audiovisuaalisten mediapalvelujen direktiivin uudistaminen. Komission toimien vaikutukset Suomen mediemarkkinoihin ja Ylen toimintaan eivät ole vielä arvioitavissa.

2.3 MEDIAKENTTÄ JA KAUPALLISET MEDIAMARKKINAT

Kaupallisten tv-yhtiöiden kokonaistulot vuonna 2014 pienenivät. Mainosrahoitteisen television mainosmyynti (264,6 miljoonaa euroa vuonna 2014) väheni kolmatta vuotta peräkkäin. Mak-

su-tv-kanavien myyntitulot säilyivät suunnilleen aiemmalla tasolla, tai mahdollisesti laskivat jonkin verran.

Maksullisia elokuva- ja tv-draamasisältöjä myyvät kansainväliset ja pohjoismaiset maksulliset verkkovideopalvelut, kuten Netflix, HBO, Viaplay ja Filmnet, lisäsivät tilaajamääriään. Tarkkoja tilaajamäärätietoja ei ole saatavilla, mutta yleisötutkimusten perusteella voidaan päätellä, että yli 15 prosenttia kotitalouksista eli noin 400 000 kotitaloutta tilaa ainakin ajoittain näitä palveluja. Julkisuudessa on esitetty korkeampiakin arvioita. Perinteisiä maksu-tv-kanavia tilaa neljännes eli yli 600 000 Suomen yhteensä 2,6 miljoonasta taloudesta.

Koko tilastoitu mediamainonta (1 175,8 miljoonaa euroa vuonna 2014) väheni kolmatta vuotta peräkkäin. Muutos näkyy edelleen sanoma- ja aikakauslehtien mainonnan myynnin laskussa. Verkkomainonta jatkoi kasvuaan ja ylsi ensimmäistä kertaa tv-mainonnan tasolle. Mainosrahoitteisen radion mainosmyynti (57,3 miljoonaa euroa vuonna 2014) kääntyi nousuun edellisten vuosien laskun jälkeen.

2.4 MEDIANKÄYTÖN JA MEDIATEKNOLOGIAN KEHITYS

Tilastokeskuksen mukaan älypuhelimia ja taulutietokoneita eli tabletteja omistavien kotitalouksien määrä on nousut voimakkaasti edelleen. Älypuhelimia on yli 60 prosentilla ja tabletteja lähes 40 prosentilla kotitalouksista. Odotettavissa on, että jatkossa näitä laitteita käyttää ainakin 80 prosenttia kotitalouksista, ja valtaosalle yleisöä älypuhelin ja tabletti ovat henkilökohtaisia käyttölaitteita myös mediasisältöihin.

Mediasisältöjen käytön ja verkko-ostosten lisäksi kosketusnäyttölaitteilla pelataan ja osallistutaan erilaisiin sosiaalisen median verkostoihin. Niin sanottu second screen, oheisnäyttö, eli eri päätelaitteiden käyttö samanaikai-

2.4

2.3

sesti yleistyy esimerkiksi tv-katselussa. Katsoja voi oheisnäytön avulla osallistua ohjelman sisältöön ja olla vuorovaikutuksessa muiden katsojien kanssa sosiaalisen mediassa.

Kaupalliset mediarytykset ovat panostaneet verkkoanalytiikkaan, mikä on ollut edellytys mainosmyynnin kehittämiseksi. Kuluttajat käyttävät merkittävästi aikaa verkko-ostoksiin – samoilla laitteilla, joilla he kuluttavat myös mediasisältöjä. Tarkka tieto asiakkaan ostopolusta on mainostaja-asiakkaalle hyvin arvokasta: missä vaiheessa käyttäjä kiinnostuu hakemaan tietoa, vieraillee mainostajan web-sivuilla ja tekee oston verkkokaupassa. Mediayhtiöiden kilpailuetuna on niiden mediabrändien läheinen suhde yleisöön ja suurten yleisömäärien tavoittaminen. Ne voivat tarjota ostohalukkuutta herättäviä virikkeitä myös toimituksellisessa aineistossa.

Myös Yle kehittää verkkoanalytiikkaa, osin yhteistyössä muiden mediayhtiöiden kanssa.

MEDIATEKNOLOGIA

Mediasisältöjen jakelun kannalta kosketusnäyttölaitteiden mediakäytön yleistyminen merkitsee videoliikenteen lisääntymistä laajakaistaverkoissa. Verkossa esitetyistä Ylen ohjelmista eniten katsojia on tähän mennessä ollut Sotshin talviolympialaisilla. Kisapäivää 19.2.2014 seurasi noin 140 000 verkon käyttäjää, mikä tarkoitti datamääränä 250 Gb/s huippua. Laajakaistaverkkojen välityskyky riitti tämän liikenteen välittämiseen, mutta eräissä yritysverkoissa tämä videoliikenne aiheutti pahaa ruuhkautumista.

Perinteisissä tv-verkoissa teräväpiirto- eli HD-kanavien jakelu lisääntyi hitaasti, ja yleisön koko tv-katselusta HD edusti vain pientä osuutta. Ylen

tv-kanavat tulivat alkuvuonna 2014 tarjolle HD-muotoisina kaikille suomalaisille jakelijoille.

Tv-kanavien laajamittainen siirtyminen teräväpiirtotekniikkaan tapahtuu vuonna 2017 alkavalla seuraavien tv-verkko- ja ohjelmistotoimilupien kaudella. Uusien tv-vastaanottimien myynti on jo siirtynyt pääosin HD-valmiudella varustettuihin laitteisiin. Enemmistöllä maanpäällistä antenni-tv-vastaanottoa käyttävistä kotitalouksista ei kuitenkaan ole vielä maanpäällisiin teräväpiirtolähe-tyksiin sopivaa tv-vastaanotinta.

Tilastokeskuksen mukaan kotitalouksista noin viidellä prosentilla on käytössä puettavaa tietotekniikkaa, kuten älykelloja ja aktiivisuusrannekkeita. Mediarytykset ovat kokeilleet uutisjournalismin tarjoamista näihin laitteisiin. Kuten älypuhelimissa, niukka tila näytöllä mainosten esittämiseen ainakin toistaiseksi hillitsee merkittävästi tarjottujen palveluiden kaupallistamista.

Mediateknologioiden kehittyessä myös julkisen palvelun yleisradioyhtiöt tuovat palvelujaan uusille alustoille. Älytelevisio, kuten niin sanottu Smart TV tai Connected TV, ovat tästä ajankoh- tainen esimerkki. Yleisradioyhtiöt seuraavat myös tarkasti kehitystä, miten mediapalveluita aikanaan tuodaan uusiin älyteknologiaa hyödyntäviin laiteympäristöihin, esimerkiksi verkottuneisiin autoihin (Connected Car).

TOIMINTAYMPÄRISTÖN JA MEDIAN TRENDIÄ

VIESTINNÄN SÄÄNTELY

Viestintälainsäädännön kokonaisuudistus valmistui

Keskustelu julkisen palvelun rahoituksesta jatkuu

MEDIAKENTTÄ JA KAUPALLISET MEDIAMARKKINAT

Yleisö siirtyy painetuista ja perinteisistä sähköisistä välineistä yhä enemmän verkkoon

Verkkovideomainonta kasvaa

Mediaryitykset panostavat uusien palvelu- ja ansaintamallien kehittämiseen sekä kuluttajasetä mainostaja-asiakkailleen

Lehtien mainosmyynti laskee

Maksulliset verkkovideopalvelut lisäävät tilaajamääriään

MEDIANKÄYTÖN KEHITYS

Mobiililaitteiden käyttö kasvaa voimakkaasti

Sosiaalisen median sovellukset leviävät yhä nopeammin

Älypuhelimet syrjäyttävät television uutisvälineenä ja uutiskäyttö muuttuu personoidummaksi

Mediaryitykset panostavat verkkoanalytiikkaan

Sosiaalisen median palvelut tulevat osaksi tv-katselua

MEDIATEKNOLOGIA

Tietoliikenne laajakaistaverkoissa kasvaa

HD-kanavien jakelu lisääntyy hitaasti

Puettava tietotekniikka tekee tuloaan

- ▶ **Yle tekee ohjelmia vahvasti perinteisille radio- ja tv-yleisöille, mutta panostaa myös sisältöjen tarjontaan verkossa.**
- ▶ **Erityis- ja vähemmistöryhmät huomioitiin ohjelmistossa monin tavoin. Yle lisäsi viittomakielisiä ohjelmia lapsille.**
- ▶ **Ylen julkisen palvelun tarjonta televisiossa osoittautui LVM:n selvityksessä jälleen erittäin monipuoliseksi.**

Valtaosa suomalaisista käyttää yhä Ylen perinteisiä radio- ja televisiopalveluja. Mediankäytön muuttuessa Yle kuitenkin siirtää julkaisun ja sisältöjen kehittämisen painopistettä verkkoon.

Vuonna 2014 Ylen julkaisemien radio- ja tv-ohjelmien määrässä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia viime vuosiin verrattuna. Myöskään radio- ja tv-ohjelmien yleisösuhte ei ole juuri muuttunut. Sen sijaan Ylen julkaisemien verkkosisältöjen määrä on kasvanut kolmen vuoden aikana merkittävästi, ja niiden käyttäjämäärät ovat lisääntyneet.

Samalla, kun verkkosisältöjen ja -palvelujen kehitystä Ylessä jatketaan, perinteinen televisio- ja radiotoiminta jatkuu yhä vahvana kerrontaa ja toimintatapoja uudistaen. Ohjelmiston ja julkaisujen yhtenäisellä johtamisella Yle pyrkii vastaamaan mediankäytön monipuolistumiseen, jossa eri julkaisualustojen – television, radion ja verkon – raja-aidat madaltuvat ja menettävät merkitystään käyttäjien keskuudessa. Monivälineellisyys ja transmediaisuus on siksi yhä keskeisempi osa Ylen sisältöjen ja julkaisujen suunnittelua.

Yhtenäisellä sisältö- ja julkaisujohtamisella Yle haluaa varmistaa asiakkuustavoitteiden toteutumisen: kaikki suomalaiset käyttävät jotain Ylen palvelua vuoden aikana, 90 prosenttia pitää tarjontaa ainakin joltain osin kiinnostavana ja 80 prosenttia käyttää ainakin jotakin palvelua päivittäin. Kaikkia tavoitteita ei vielä vuoden 2014 aikana saavutettu. (Ylen yleisösuhteesta tarkemmin luvussa 4.3.)

Julkisen palvelun yleisradioyhtiönä Yle ei tähtää markkinaosuuksien kasvattamiseen, vaan pyrkii lisäämään sisältöjensä ja palvelujensa tavoitavuutta ja yleisön tyytyväisyyttä niitä kohtaan. Tavoittavuus kuvaa sitä, kuinka hyvin Yle onnistuu monipuolisella tarjonnallaan palvelemaan kaikkia suomalaisia, myös vaikeasti tavoitettavia yleisöjä, kuten nuoria tai pieniä erityisryhmiä. Kun sisältöjä tehdään yhä pienemmille ryhmille, markkinaosuudet lähes väistämättä pienenevät.

Yle julkaisee ohjelmia ja palveluja kuudella valtakunnallisella FM-radiokanavalla ja digitaalisina radiopalveluina sekä neljällä tv-kanavalla ja verkossa.

YLEN TV-KANAVAT

- Yle TV 1 – uutis-, ajankohtais- ja asiaohjelmien kanava
- Yle TV2 – erityisesti lasten, nuorten ja perheiden kanava
- Yle Teema – kulttuurin, historian ja tieteen kanava
- Yle Fem – kattava ohjelmisto suomenruotsalaisille painottuen pohjoismaiseen tarjontaan (lisäksi SVT Worldin ohjelmistoa edelleenlähettyksinä)
- Kaikki neljä tv-kanavaa on saatavilla myös HD:na eli teräväpiirtona

YLEN RADIOKANAVAT JA -PALVELUT

- Yle Radio 1 – kulttuurin ja klassisen musiikin kanava
- Yle Radio Suomi – uutis-, ajankohtais- ja alueohjelmien kanava
- YleX – populaarikulttuurin kanava
- Yle Puhe – puhekanava, joka lähettää myös tapahtumaurheilua
- Yle Radio Vega – ruotsinkielisten uutisten, urheilun ja ajankohtaisohjelmien kanava
- Yle X3M – ruotsinkielinen nuorisokanava
- Yle Mondo – monikielinen digitaalinen radiopalvelu tv-lähetysverkossa (analogisena pääkaupunkiseudulla)
- Yle Klassinen – klassista musiikkia tauotta, digitaalinen radiopalvelu tv-lähetysverkossa

YLEN VERKKOPALVELUT

- Yle Areena – radio- ja televisio-ohjelmien tallenteita, ennakkolähettyksiä sekä Ylen radio- ja tv-kanavat suoratoistona
  - Yle Uutiset – uutiset, urheilu ja sää
  - Yle.fi – verkkopalvelu yhteisille sisällöille. Lapsille aktivoivia ja osallistavia palveluja. Yle Oppimisen sisältöjä sekä opetuskäyttöön että itseopiskeluun
  - Svenska.yle.fi – ruotsinkielinen vastaava verkkopalvelu, sisältää myös lapsille suunnatun BUU-kokonaisuuden sekä oppimisen sisällöt
  - Yle teksti-tv/Yle text-tv – uutisia, urheilua ja ohjelmatiedot
  - Yle Sápmi – sisältöjä kolmella saamen kielellä radiossa, televisiossa ja verkossa
-

3.1 YLEN JULKAISUT RADIOSSA, TELEVISIOSSA JA VERKOSSA

Julkaisut-yksikkö suunnittelee Ylen ohjelmatarjonnan kokonaisuuden, profiloi julkaisukanavat ja koordinoi television, radion ja internetin sisältötarjonnan. Julkaisuille kuuluu myös tuotekehitys, asiakkuustutkimus sekä markkinointi.

Julkaisut on kehittänyt kokonaisjulkaisumallia eli radio-, televisio- ja verkkojulkaisemisen keskinäistä yhteistyötä pitkäjänteisesti. Kun mediankäyttö painottuu yhä enemmän verkkoon, Yle on reagoinut tähän kehittämällä analytiikkaa ymmärtääkseen asiakkaiden tarpeita entistä paremmin.

Yle on parantanut sisältöjensä ja palvelujensa löydettävyyttä ja tavoitavuutta muun muassa kirkastamalla kanavien profiileja, sijoittamalla ohjelmia uusiin lähetyksaikoihin, kehittämällä verkkopalveluja ja Yle Areenan temaatista ohjelmapaketteja sekä lisäämällä vuorovaikutteisuutta yleisöjen kanssa.

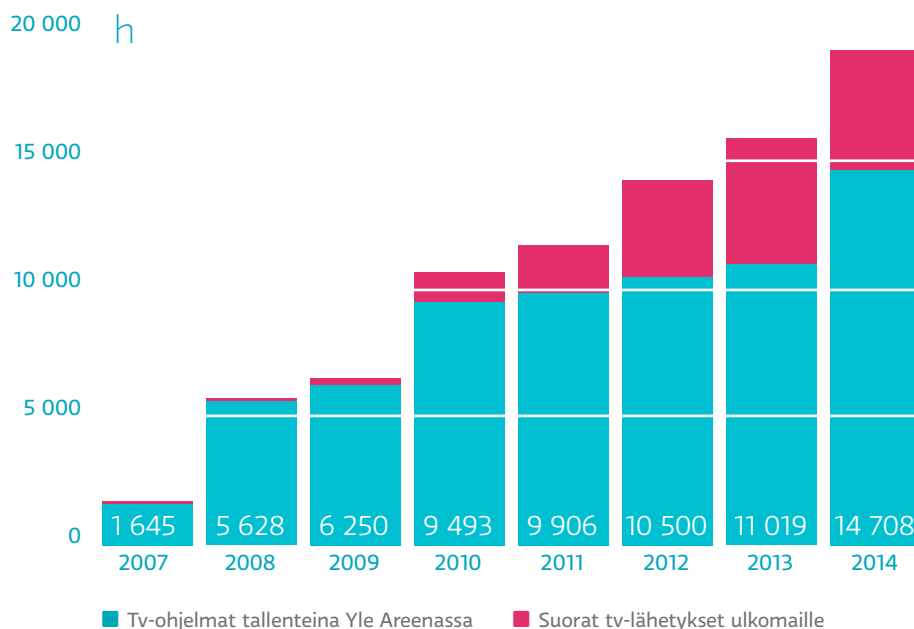
Vuonna 2014 television ja Areenan toimintoja yhdistettiin, jotta Yle pystyisi tehokkaammin vastaamaan uusiin television katselutapoihin.

Myös yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa on lisätty, niin tutkimuksessa kuin julkaisemisessa. Yle on mukana neljän mediatalon yhteisessä Media Metrics Finland -yrityksessä, joka pyrkii luomaan vertailukelpoiset mittaustavat mediankäytölle. Yle ja kaupalliset radiot (RadioMedia) perustivat yhdessä Radiosoitin Suomi -yrityksen ja Radiot.fi-palvelun, jossa on kuunneltavissa yli 70 kotimaista radiokanavaa.

Kaikki Ylen radiokanavat uudistivat vuoden 2014 aikana verkkosivunsa. Yle Radio Suomi valmistautui alkuvuodesta 2015 tapahtuvaan laajempaan kanava-uudistukseen.

Riippumattomilta tuotantoyhtiöiltä eli indie-yhtiöiltä tilattuja ohjelmia Yle esitti vuonna 2014 kaikissa välineissä, yhteensä 25 miljoonalla eurolla. Kotimai-

YLE AREENAN TV-OHJELMATALLENTEIDEN JA ULKOMAILLE LÄHETETTÄVIEN SUORIEN LÄHETYSTEN TUNTIMÄÄRÄT 2007–2014

silta tuotantoyhtiöiltä tilattu draama, komedia ja asiaohjelmat menestyivät hyvin etenkin Ylelle vaikeissa nuoremmassa asiakkuuksissa.

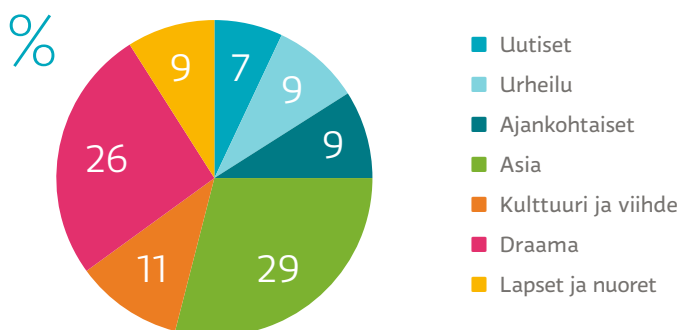
Ylen markkinoinnin tärkein tehtävä on auttaa yleisöjä löytämään heille tärkeät sisällöt ja palvelut. Markkinoinnin henkilökuntaa on vähennetty 30 prosenttia vuodesta 2013, ja Yle on siirtynyt ostamaan palveluja ja mediatilaa aiempaa enemmän yhtiön ulkopuolelta.

Markkinointi onnistui tutkimusten mukaan tavoittamaan vuonna 2014 entistä paremmin Ylelle vaikeita kohderyhmiä, kuten nuoria naisia. Vuoden

suurin markkinointiponnistus oli kotimainen draamasarja *Syke*.

Yle Areenan osana **Yle Elävä Arkisto** vastaa Ylen laajan arkistoaineiston julkaisemisesta verkkopalvelussa. Yle Elävä Arkisto – Yle Arkivet toimittaa, taustoittaa ja julkaisee ohjelmia tai näytteitä historialliseen kontekstiin kytkettynä. Vanhimmat videot ovat sadan vuoden takaa. Tarjolla on myös ympäri vuorokauden toimiva Elävän arkiston internetradio. Video- ja audiomateriaalia tausta-artikkeleineen ei ole tässä laajuudessa tarjolla muualla Suomessa.

SISÄLTÖKOKONAISUUKSIEN OSUDET TELEVISION OHJELMATUNNEISTA 2014, YHTEENSÄ 18 509 TUNTIA

TV-LÄHETYKSET VUONNA 2014 JA MUUTOS VUODESTA 2013

- Ohjelmatunnit: 18 509 tuntia (+544 tuntia). Luku sisältää maanpäälliset lähetykset, ei kuitenkaan HD-lähetyksiä, SVT Worldia eikä rinnakkaisia aluelähetyksiä.
- Kaikki ohjelmatunnit: 18 854 (+473 tuntia). Luku sisältää myös rinnakkaiset aluelähetykset.
- Kotimaiset ensilähetykset: 4 913 tuntia. Luku ei sisällä ulkomaiseen kv-signaaliin perustuvia urheilulähetyksiä, joissa Ylen panos rajoittuu selostukseen.
- Kotimaisuusaste 52 % (-1 prosenttiyksikkö)
- Eurooppalaisuusaste: 86 % (+0,6 % prosenttiyksikköä)
- Yle Fem: 2 632 tuntia (-171 tuntia).

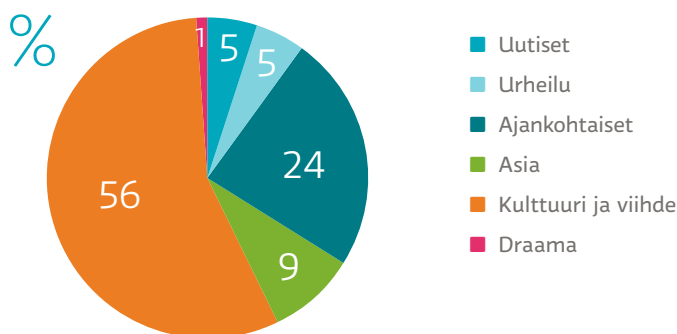
YLE ELÄVÄ ARKISTO – YLE ARKIVET 31.12.2014

- videot: 23 152 kpl, 3 591 tuntia (2014: +2 387 kpl, 696 tuntia)
- audiot: 6 676 kpl, 2 011 tuntia (2014: +624 kpl, 129 tuntia)
- tausta-artikkeleja 11 960
- Elävän arkiston nettiradiossa arkistousintoja, vanhoja radio-ohjelmia ja arkistojen aarteita 8 760 tuntia
- vanhin filmi vuodelta 1906, kaupunkikuvaa Helsingistä
- palvelussa noin 150 000 käyntiä viikoittain

Ylen tavoitteena on avata arkistojaan mahdollisimman laajasti siinä määrin kuin tekijänoikeussopimukset sallivat. Suurimpina esteinä ovat edelleen tekijänoikeussopimukset, joissa ei ole otettu huomioon internetin kehitystä. Vuoden 2015 aikana Yle lisää muun muassa arkistossa olevien musiikki-ohjelmien julkaisua verkossa.

Yle Areena säilytti asemansa Suomen arvostetuimpana verkkopalveluna Taloustutkimuksen toteuttamassa Verkkobrändien arvostus -tutkimuksessa. Areenan kävijämäärät ovat voimakkaassa kasvussa, ja vuonna 2014 Aree-

SISÄLTÖKOKONAISUUKSIEN OSUUDET RADION OHJELMATUNNEISTA 2014, YHTEENSÄ 47 170 TUNTIA

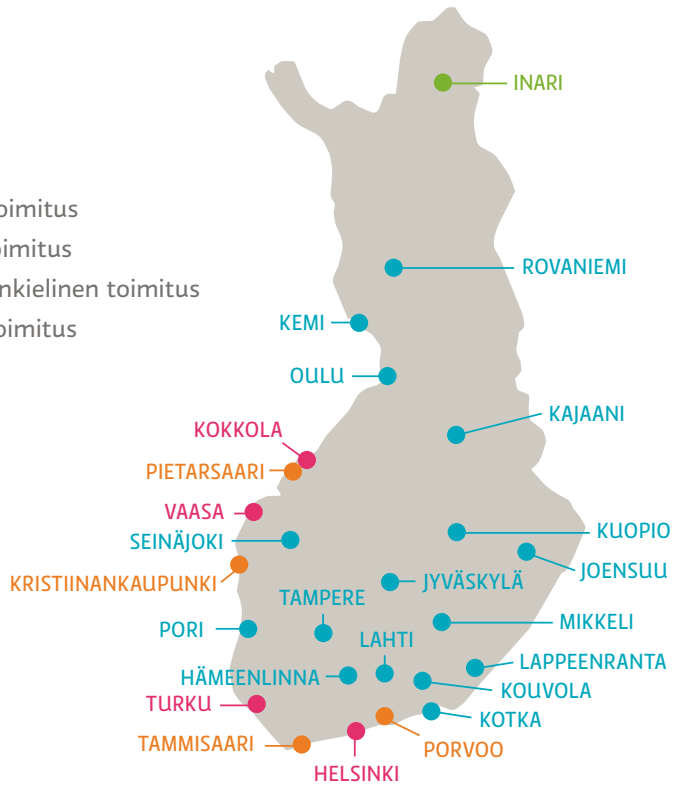
Radion tunneissa ovat mukana valtakunnalliset lähetykset mukaan lukien Yle X3M. Ne eivät kuitenkaan sisällä rinnakkaisia alueitähetyksiä, mutta yhden alueen lähetykset eli niin sanottu "alueikkuna" on mukana.

RADIOLÄHETYKSET VUONNA 2014

- Radion lähetyksaika: 105 754 tuntia. Luku sisältää maanpäällisten lähetyksen ohjelmatunnit ja lisäksi toiselta kanavalta lainatut, ei kuitenkaan Yle Sámi Radion kanavainoja eikä samanaikaisia lähetyksiä televisiossa.
- Analogiset: 88 485, digitaaliset: 5 953 ohjelmatuntia.
- Svenska Yle: 17 974 ohjelmatuntia.
- Valtakunnalliset ohjelmatunnit: 44 866 tuntia, joista 86 % oli ensilähetyksiä.
- Suomen- ja ruotsinkieliset alueelliset ohjelmatunnit: 32 974 tuntia.

YLEN ALUETOIMITUKSET

- Suomenkielinen toimitus
- Ruotsinkielinen toimitus
- Suomen- ja ruotsinkielinen toimitus
- Saamenkielinen toimitus

nassa tehtiin noin 344 miljoonaa ohjel-
makäynnistystä – lähes miljoona joka
päivä. Yle toi uusia Areena-sovelluksia
eri päätelaitteille, muun muassa älyte-
levisioon. Myös Elävän arkiston kävijä-
määrät ovat kasvussa runsaan sisällön ja
uusien ominaisuuksien ansiosta.

3.2 3.2 YLEN OHJELMA- JA PALVELUTARJONTA SISÄLTÖ- KOKONAISUUKSITTAIN

Ylen sisältöjä hallitaan seitsemällä sisäl-
tökokonaisuudella: uutiset, ajankoh-
taiset, urheilu, asia, kulttuuri ja viihde,
draama sekä lapset ja nuoret.

Ylen televisiokanavilla suurimmat
sisältökokonaisuudet muodostavat asia
ja draama. Niiden jälkeen tulevat uutis-
et ja ajankohtaisohjelmat. Lasten ja

nuorten ohjelmia oli 9 prosenttia tele-
vision sisällöistä vuonna 2014. Urheilun
osuus vaihtelee sen mukaan, onko ohjel-
mistossa esimerkiksi suuria kansainväli-
siä arvokisoja.

Radiokanavilla on eniten kulttuuria
ja viihdettä. Tämä liittyy radion musiik-
kipitoisuuteen: musiikkia on puolet
ohjelmatunneista. Vuonna 2014 ajan-
kohtaisohjelmat muodostivat toiseksi
suurimman osuuden, asia ja uutiset seu-
raavaksi suurimmat. Urheilun osuus on
radiossa suhteellisen pieni, samoin draa-
man. Lasten radio-ohjelmia Yle tarjoaa
pääosin verkossa.

Vuoden 2014 aikana television ja
radion sisältökokonaisuuksien paino-
tuksissa ei ole tapahtunut merkittäviä
muutoksia kahteen edeltävään vuoteen
verrattuna.

UUTISET JA AJANKOHTAISTOIMINTA

Yksikkö koostuu uutisten ja ajankohtaislähetysten lisäksi urheilun sisällöistä ja palveluista.

Ylen asema maan luotettavimpana uutisorganisaationa vahvistui edelleen vuonna 2014. Ylen luottamusta mittavassa tutkimuksessa 88 prosenttia suomalaisista piti Ylen uutisia luotettavina (85 prosenttia vuonna 2013), 44 prosenttia erittäin luotettavina. Yli puolet, 55 prosenttia, oli sitä mieltä, että Yle on maan johtava uutisorganisaatio. Joka kolmas, 34 prosenttia, piti television uutisia tärkeimpänä uutislähteenään. (Lähde: Yle uutisarvostukset 2014, Taloustutkimus.)

Uutis- ja ajankohtaistoiminnan verkkopalvelun päivittäinen kävijämäärä nousi vuoden aikana noin 30 prosenttia. Verkon käyttäjistä lähes puolet käytti palvelua mobiilisti. **Yle Uutiset** kehitti uutisseurantaan uudenlaisen mobiilipalvelun, Yle Uutisvahdin, jonka sisältöpainotukset käyttäjä voi rakentaa vastaamaan henkilökohtaisia uutistarpeitaan. Ylen ensimmäinen, personoitu uutisso-

vellus sai erittäin myönteisen vastaanoton ja sitä ladattiin vuoden aikana yli 200 000 kertaa.

Yle teetti Taloustutkimuksella selvityksen verkossa julkaistavan uutisisällön vaikutuksista median verkko-liiketoimintaan. Vuoden 2014 alussa valmistuneen selvityksen mukaan Ylen verkkouutisilla ei ole olennaista vaikutusta ihmisten halukkuuteen maksaa verkon uutisisällöistä. Vain kaksi prosenttia piti Ylen ilmaista uutistarjontaa syynä maksuhaluttomuuteen. Sen sijaan 26 prosenttia ilmoitti syyksi sanomalehtien ilmaisen tarjonnan. Johtavia uutistoimijoita verkossa ovat iltapäivälehdet; niiden osuus uutiskäytöstä on yli puolet. Joka kolmas vastaajista ilmoitti iltapäivälehtien verkkosivut tärkeimmäksi uutislähteeksi internetissä. (Lähde: Ylen vaikutus internetin uutispalvelujen käyttöön, Taloustutkimus 2013.)

Uutis- ja ajankohtaistoiminta valmistautui vuonna 2014 merkittävään toimintamallin uudistukseen, joka otettiin käyttöön helmikuussa 2015. Pasilassa ja Mediapoliksessa toimitukset organisoitiin uudelleen, ja johtamismalli uudistui.

Yle Uutisluokka - Yle Nyhetskolan on osallistava mediakasvatushanke yläkoululaisille. Kuvassa uutisluokkalaisia Helsingin normaalilyseosta.

Kuva: Jukka Koski /Yle.

Tavoitteena on kyky tehdä journalistisia valintoja yli väline- ja sisältörajojen ja panostaa entistä laadukkaampaan sisältöön erityisesti verkossa.

Myös ulkomaantoiminnassa otettiin käyttöön uusia toimintatapoja. Niihin kuuluvat muun muassa entistä nopeampi lähtö Suomesta kansainvälisten uutisten tapahtumapaikoille, verkkoon tehtävät erikoissisällöt sekä taustoittamisen lisääminen.

Yläkoululaisille suunnattu mediakasvatushanke Yle Uutisluokka vakiinnutti toimintansa.

- **Yle Uutisluokka – Yle Nyhetskolan** on Ylen uusi mediakasvatushanke, joka laajeni valtakunnalliseksi vuoden 2014 alussa. Uutisluokka opastaa nuorille kriittisen uutistoiminnan pelisääntöjä ja tukee opettajia mediakasvatustyössä. Mediataitojen lisäksi osallistavalla uutistyöllä halutaan tukea nuorten aktiivista kansalaisuutta ja kiinnostusta yhteiskunnallisiin asioihin. Vuonna 2014 mukana oli jo yli 3 000 koululaista noin 130 koulusta eri puolilta Suomea.

Aluetoiminta valmistautui radion alueellisen lähetyksajan kasvattamiseen sekä alueellisten televisiolähetyksien uudistamiseen vuonna 2015. Aluetoimistusten resursseja kohdennetaan sisältötuotantoon ja alueiden keskinäistä tekemistä ja yhteistyötä kehitetään uusilla toimintatavoilla. Aluetoimistusten kehitysprojektissa otettiin käyttöön liikkuvan työn välineet ja luotiin niihin liittyvä toimintakulttuuri.

Kevään 2015 eduskuntavaaleja pohjustettiin suunnittelemalla Vaaligalleria-tuotanto, jossa haastatellaan kaikki eduskuntavaaliehdokkaat. Alueilla on myös lisätty yhteistyötä suomen- ja ruotsinkielisten toimitusten välillä. Esimerkiksi Vaasassa suomen- ja ruotsinkieliset uutistoimitukset valmistelivat toimitilauudistusten yhteydessä muuttoa yhteisiin tiloihin alkuvuonna 2015.

Ajankohtaisohjelmissa painopiste oli uudentyypisissä, verkon ja television yhdistävissä ohjelmakonsepteissa. Esimerkiksi *Ajankohtaisen kakkosen* teemailtoja kehitettiin yhä vuorovai-kutteisemmiksi yleisön kanssa. Ajankohtaistoiminta toteutti myös ratkaisuu-

Hoivakoti kuntoon -sarjassa geriatrian professori Jaakko Valvanne haluaa lisätä asukkaiden liikkumista somerolaisessa hoivakodissa.

Kuva: Ylen Kuvapalvelu

keskeisen journalismin pilottihankkeita, kuten *Hoivakoti kuntoon*. Siinä vanhustenhoidon ongelmia ratkottiin asiantuntijoiden avulla somerolaisessa hoivakodissa. Tavoitteena oli laajentaa hyviä hoitokäytäntöjä muualle Suomeen ja haastaa samalla tavallisia ihmisiä tapamaan vanhuksia hoivakodeissa. Lähes 500 hoivakotia avasi ovensa Hyvä teko-haasteen vapaaehtoisille.

A-studio järjesti useita erityisteemoihin keskittyneitä keskusteluja, muun muassa eduskuntapuolueiden puheenjohtajien ja asiantuntijoiden Vaalien välissä -keskusteluja, erikoislähetysten Moskovasta ja kotimaan talouden ongelmista.

Ajankohtaisiin aiheisiin ja ilmiöihin pureutuvaa *Kioskia* alettiin suunnitella 2014. Ohjelma on ollut saatavilla verkossa, Yle TV2:ssa ja YleX:ssä tammi-kuusta 2015 lähtien.

Yle Urheilussa oli suurten tapahtumien vuosi. Yle toteutti muun muassa talviolympialaiset Sotshista, jalkapallon MM-kisat Brasiliasta ja yleisurheilun EM-kisat Zürichistä. Kisalähetystiä täydensivät laajat verkkosisällöt.

Etätuotantomallilla toteutetut kisa-lähetykset ja uusi Sotshi Areena -verkkopalvelusovellus kokosivat päivittäin miljoonayleisön. Brasilian jalkapallon MM-kilpailujen kisastudiot käsittelivät ottelujen lisäksi urheilua ilmiönä ja kisojen yhteiskunnallisia ulottuvuuksia. Verkkoon rakennetulla Kisaopas-konseptilla hyödynnettiin uudella tavalla kisoista saatua ylimääräistä kuvavirtaa.

Urheiluviikonloppu-konsepti Yle TV2:ssa nosti esiin kotimaisia palloilulajeja sekä suurelle yleisölle tuntemattomampia lajeja.

Yle Urheilun verkkosivujen kävijöiden ja käyntien määrä viikossa nousi yli 60 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

LUOVAT SISÄLLÖT

Luovat sisällöt -yksikköön kuuluvat Yle Asia, Yle Draama, Yle Kulttuuri ja viihde sekä Yle Lapset ja nuoret. Sen alaisuudessa toimii myös Radion sinfoniaorkesteri ja Tuotantokoordinaation pooli.

Luovien sisältöjen strategisina painopisteinä on tavoittaa lapset ja nuoret yhä paremmin mediankäytön muutoksessa, kehittää ja tarjota monipuolisesti uutta suomalaista kulttuuria, uudistaa Ylen sisältöosaamista sekä tehdä merkittäviä, yhteiskunnallisia tapahtumia, jotka yhdistävät suomalaisia.

Sisältöosaamista uudistettiin vuonna 2014 panostamalla erityisesti moni- ja transmediaisten sisältöjen sekä käsikirjoittamisen ja radiokerronnan kehittämiseen. Draamatuotantojen kehityksellä pyritään kansainvälisille markkinoille.

Syksyn 2014 suuria muutoksia olivat tuottajien roolien ja vastuiden selkeyttäminen sekä ohjaajapoolin perustaminen. Sisällöntuotannossa painopistettä siirrettiin omasta tekemisestä hankintaan. Tavoitteena on, että vuonna 2017 yksikkö tekee suomenkielisestä sisällöntuotannosta 65 prosenttia itse, ja loput hankitaan ulkopuolelta.

Yle Asian vetovastuulla oli vuonna 2014 muun muassa iso yhtiötasoinen monimediahanke, *Lupa välittää*. Sen lähtökohtana oli saattaa nuoria ja vanhuk- sia yhteen, luoda yhteisiä kokemuksia ja lisätä tietoisuutta eri-ikäisten ihmisten elämänpiiristä, harrastuksista, toiveista ja yhteenkuuluvuudesta. Kampanja rakennettiin yhteistyössä Opetushallituksen ja Suomen Punaisen Ristin kanssa.

Perinteisen sisällöntuotannon rinnalla asiasisällöt saavuttivat entistä enemmän käyttäjiä verkossa. Viikoittaisten latausten määrä nousi vuoden aikana kymmenistä tuhansista satoihintuhansiin. Asiaohjelmat vei laajemmin verkkoon muun muassa tutkivan journalismin aiheita sekä luontoaiheisia sisältöjä. Suosituksi palveluksi nousi

talvisodan muiston kunniaksi Twitteriin perustettu #sota39. Asiaohjelmat teki vahvaa yhteistyötä myös eri oppilaitosten kanssa.

Yle Draama panosti nuoremman kohdeyleisön kotimaisiin sarja-avauksiin, esimerkkeinä sarjat *Toisen kanssa* ja *Syke*. *Uusi päivä* jatkaa ohjelmistossa jatkuvajuonisena draamasarjana. Radioteatterissa esitettiin muun muassa uuden sukupolven tekijöiden tulkinta Väinö Linnan *Tuntemattomasta sotilaasta*. Draaman kansainvälistyminen eteni: ensimmäinen kansainvälinen levytyssofimus solmittiin rikosdraamasarjasta *Tellus*.

Yle Lapset ja nuoret vietti vuonna 2014 television lastenohjelmien 50-vuotisjuhlavuotta. Televisiossa esitettiin keväällä nostalgista juhlaohjelmistoa sekä lapsille että aikuisille. Kesällä järjestettiin koko perheen yleisötapahtuma Tampereella. Pääsiäisenä Yle TV2:ssa ja Yle Areenassa esitettiin koko perheelle tarkoitettu *Ihan sama* -draamasarja.

Yle on vastannut lasten ja nuorten median käytön muutoksiin tarjoamalla heille kehittäviä ja vuorovaikutteisia sisältöjä sekä verkossa että mobiililaitteilla. Pikku Kakkosen leikillistä mobiilisovellusta on ladattu jo yli 180 000 kertaa. Lasten verkkopalveluiden kokonaiskävijämäärä nousi vuoden 2014 lopulla lähelle puolta miljoonaa. Varhaisnuorten suositusta *#lovemilla*-draamasarjasta tuotettiin vuonna 2014 kolmas tuotantokausi.

Yle Kulttuurin ja viihteen painopisteenä oli tuotantojen tapahtumalistaminen, puheenaiheistaminen ja monimediaisuus. Yle toteutti monivälineellisesti muun muassa *Mirjam Helin -laulukilpailun* ja *Kajaanin runoviikon*, ja teki suoria lähetyksiä isoista tapahtumista kuten Savonlinnan oopperajuhlilta sekä pop- ja jazz-festivaaleilta. Sibeliuksen juhluvuosi työllisti Yle Klassista runsaasti jo ennakkoon vuonna 2014.

Menestyneitä tv-viihdeohjelmia olivat muun muassa stand up -kyvykkyk-

siä esiteltyt *Naurun tasapaino* sekä tuotantoyhtiöhankintana toteutetut *Suomi Love* -sarja ja globaalien musiikin dokumenttisarja *Sound Tracker*. Uudenlaista sisältöä nuorille tarjosivat elektronisen urheilun tapahtumat, kuten kotimainen *Assembly*. *Euroviisut*, *Tangomarkkinat* ja *Uuden musiikin kilpailu* tavoittivat käyttäjiä merkittävästi myös verkossa.

Yle lähetti **Radion sinfoniaorkesterin** RSO:n konsertit sekä niiden keskusteluosuudet suorana Musiikkitalolta. Orkesteri teki vuoden aikana kiertueen Keski-Eurooppaan ja myös osallistui vuoden 2014 Nenäpäiväkeräykseen omalla Nenäpäivä-konsertillaan.

RSO:n konserttien lipunmyynti ylitti aiemmat ennätykset. Kausikortin haltijoiden lukumäärä on Musiikkitalon myötä yli kolminkertaistunut, runsaaseen 3 200 haltijaan. Suorina lähetyksinä radioidut, televisoidut ja Areenassa välitetyt konsertit tavoittavat satoja tuhansia suomalaisia.

Ylikapellimestari Hannu Linnun lisäksi RSO:n konsertteja johtivat vuoden 2014 aikana muutkin suomalaiset huippukapellimestarit, kuten Sakari Oramo, Jukka-Pekka Saraste, Susanna Mälkki ja Esa-Pekka Salonen.

SVENSKA YLE

Svenska Yle tarjoaa ruotsinkielistä sisältöä radiossa, televisiossa ja verkossa suomenruotsalaisille. Se on myös vaihtoehto suomenkielisille, jotka ovat kiinnostuneista kulttuurista ja journalismista ruotsin kielellä tai Yle Fem -kanavan tarjoamasta näkymästä Pohjoismaihin.

Ruotsinkielinen ja kaksikielinen yleisö toivoo Yleltä entistä laajempaa tarjontaa ja painottaa julkisen palvelun ruotsinkielisen sisällön tärkeyttä. Ruotsinkielinen yleisö antaa Ylen yhteiskunnalliselle merkitykselle arvosanaksi 9,2, kun asteikko on 1–10.

Svenska Ylen tuottaman sisällön käyttö kasvaa eniten verkossa. Vierailut svenska.yle.fi-sivustolla kasvoivat

vuonna 2014 noin 45 prosenttia. Radio- ja tv-kanavien tavoittama yleisömäärä on säilynyt melko muuttumattomana, kun taas Yle Areenan kautta ohjelmia seuraavien osuus on kasvanut tasaisesti.

Jotta yleisö löytäisi tärkeän sisällön entistä helpommin, Svenska Yle uudisti Yle Fem -kanavan parhaan katseluajan ohjelmakaaviota ja siirsi radiossa voimavaroja hieman enemmän aamuun.

Vuonna 2015 Svenska Yle kehittää voimakkaasti monimediaista julkaisukonseptiaan ja sisältöjä, joita voidaan käyttää myös mobiilialustoilla. Tavoitteena on sekä vastata yleisön median käyttötapojen nopeisiin muutoksiin että tuottaa sisältöä niillekin, joita Ylen tarjonta ei tällä hetkellä tavoita.

Runsas kaksi kolmasosaa ruotsinkielisistä ja kaksikielisistä pitää Svenska Ylen uutisia tärkeimpänä ruotsinkielisenä uutislähteenä Suomessa. **Yle Nyheter** -uutistoimituksessa painotetaan tietojen syventämistä ja analysointia. Uutisaiheissa on pyritty myös ratkaisukeskeiseen journalismiin, esimerkkinä saariston elinvoimaan ja ympäristöön keskittynyt *#FixaSkärgården*.

Kiinnostus alueellista verkkosisältöä kohtaan kasvaa, mikä näkyy myös entistä vilkkaampana yhteiskunnallisena keskusteluna ajankohtaisista alueellisista aiheista.

Myös Svenska Yle valmistautui kevään 2015 eduskuntavaaleihin ja kaikkien ruotsinkielisten ehdokkaiden haastatteluihin Ylen Vaaligalleriaan.

Urheiluvuoden kohokohtia olivat laajasti uutisoidut jalkapallon MM-kisat Brasiliassa ja Sotshin olympialaiset. **Yle Sporten** selosti kaikki tärkeät kilpailut ruotsiksi. Ruotsinkielistä lähetystä saati seurata myös Sotji Areenan -sovelluksen avulla.

Yle Fakta och fiktion tuottaa sisältöä kaikilla Svenska Ylen julkaisukanavilla. Sisältöalueita ovat fakta ja elämäntapa, kulttuuri, draama sekä lapset ja nuoret.

Kulttuuriohjelmaa lisättiin Yle Radio Vegaan, ja kulttuurin osuus kasvoi myös muissa ajankohtaisohjelmissa, muun muassa *Radiohusetissa*. Televisiossa *Min Morgon* -ohjelma päättyi, ja sen parhaat elementit hyödynnettiin *Efter nio* -ohjelmassa.

Svenska Ylen resursseista käytettiin hieman entistä suurempi osuus kotimaisten tuotantoyhtiöiden ohjelmien ostoon, kuten Ylen tavoitteena on.

BUU-klubben toi perheen pienimmille kosketusnäytöllä pelattavia pelejä. Svenska Yle kehittää vuonna 2015 lasten Yle Areenaa tavoitteenaan luoda ympäristö, jota perheen pienimmät voivat turvallisesti käyttää ja joka auttaa heitä samaistumaan omaan kulttuuriinsa ja äidinkieleensä. Junioreille suunnattu sisältö siirtyy televisiosta Hajbo-verkkokokonaisuuteen.

Yle X3M -kanavan kuuntelijamäärät ovat hieman laskussa, ja sen sisällön käyttö verkossa kasvaa nopeasti. Yle X3M painotti sisällössään entistä enemmän ajankohtaista yhteiskunnallista sisältöä. Ylen yhteiskunnallinen kampanja *#användhjärtat, Lupa välittää*, oli suuri panostus myös Svenska Ylelle.

3.3 SAAMENKIELISET OHJELMAT JA PALVELUT

Ylen saamenkielinen toimitus Inarissa toteuttaa saamenkielisen julkisen palvelun tehtävää. Yle Sápmi on yksi uutis- ja ajankohtaistoiminnan alueradioista, mutta se kurkottaa saamelaisalueen ulkopuolelle ja palvelee ympäri Suomea asuvaa saamelaisyhteisöä.

Toimitus tuottaa arkipäivisin saamenkielisiä uutis-, ajankohtais- ja kulttuurisisältöjä sekä lasten- ja nuortenohjelmia ja hengellisiä sisältöjä kaikilla kolmella saamen kielellä radioon, televisioon ja verkkosivuille. Yle Sápmilla on oma radiokanava, Yle Sámi Radio, nelikielinen verkkopalvelu sekä televi-

3.3

siossa lastenohjelma ja kaksi tv-uutislähetystä. Kaikki sisällöt löytyvät myös Yle Arenasta.

Yle Sápmi on Suomen kattavin ja tärkein saamenkielinen uutispalvelu, jonka monipuolinen tarjonta on pohjoismaidenkin vertailussa merkittävä.

Yle Sápmi luo arvoa yhteiskuntaan kertomalla saamelaisyhteisön ilmiöistä ja vahvistamalla saamelaisten kieli- ja kulttuuriperinnettä. Yle Sápmi tuottaa suurimman osan sisällöistään saamen kielillä ja poikkeaa näin muista pohjoismaisista saamen toimituksista, jotka julkaisevat esimerkiksi verkkouutisia pääosin valtakielillä ruotsiksi ja norjaksi. Saamenkielisistä lähtökohdistaan huolimatta toi-

mitus pyrkii käsittelemään valitsemiaan aiheita monipuolisesti eri näkökulmista ja tuomaan yhteiskunnalliseen keskusteluun useita ääniä, eri kielillä.

Yle Sápmiin työn lähtökohdista ovat Ylen arvot ja strategia. Lisäksi Yle Sápmia ohjaavat yhteispohjoismaiset saamen uutisarvot – luotettavuus, rohkeus, yleisön palveleminen ja saamelaisuus – sekä uutisvisio, jonka mukaan *Yle Oddasat* on tärkein lähde sille, mitä Saamenmaassa ja muilla alkuperäiskansojen alueilla tapahtuu.

Yle Sápmiin motto on: olemme saamelaisten ääni – Sámi jietna:

- monipuolisten, laadukkaiden, ajan-kohtaisten ja merkityksellisten sisäl-

YLE SÁPMIIN TUOTTAMAT TV-OHJELMATUNNIT 2011–2014

				Tunnit 2014	Tunnit 2013	Tunnit 2012	Tunnit 2011
Oddasat*	Pohjoismaiset saamenkieliset tv-uutiset (15 min)	Arkipäivisin Yle Fem -kanavalla,	22.8.2014 lähtien klo 20.45 koko maassa tekstitettynä suomeksi ja ruotsiksi	112 tuntia	134 tuntia	134 tuntia	131 tuntia
Yle Oddasat	Ylen omat saamenkieliset tv-uutiset (5 min)	Arkipäivisin Yle TV1:llä	Klo 15.10 koko maassa tekstitettynä suomeksi	17 tuntia	1,5 tuntia (2.12.2013 lähtien)	-	-
Unna Junná	Saamenkielinen lasten tv-ohjelma (15 min)	30 jaksoa Yle Fem -kanavalla	Klo 07.45 ja 08.15 koko maassa tekstitettynä suomeksi ja ruotsiksi	14,5 tuntia	14,5 tuntia	9,6 tuntia	9,5 tuntia
Yhteensä				143,5 tuntia	150 tuntia	143,6 tuntia	140,5 tuntia

* Oddasat -uutislähetys sai elokuussa 2014 vakiintuneen valtakunnallisen lähetysajan Yle Fem -kanavalla klo 20.45. Samanaikaisesti luovuttiin alueohjatuista saamenkielisistä lähetyksestä kello 19.10, mikä selittää muutoksen ohjelmatuntimäärissä. Uusi parempi lähetysaika mahdollisti ensilähetysten tekstityksen suomeksi ja ruotsiksi.

töjen tarjoaja kaikille saamelaisille sopivissa välineissä

- luotettava, rohkea, nopea ja riippumaton keskustelunavaaja saamelaisnäkökulmasta
- saamen kielten, kulttuurin ja identiteetin vahvistaja
- Saamenmaan paras osaaja media-alalla ja halutuin työpaikka.

Vuonna 2014 Yle Sápmi valitsi strategiset painotukset kullekin välineelle ja suuntasi tekemistään näiden linjausten mukaan, huomioiden mediakäytön muutokset:

- Verkko ja uutiset: Yle Sápmin verkkosivu on tärkein uutiskanava.

- Tv ja elämykset: Saamen televisio avaa ikkunan saamelaismaailmaan ja tarjoaa elämyksiä.
- Radio ja kieli: Yle Sámi Radio on tärkein kielenelvytyväline.

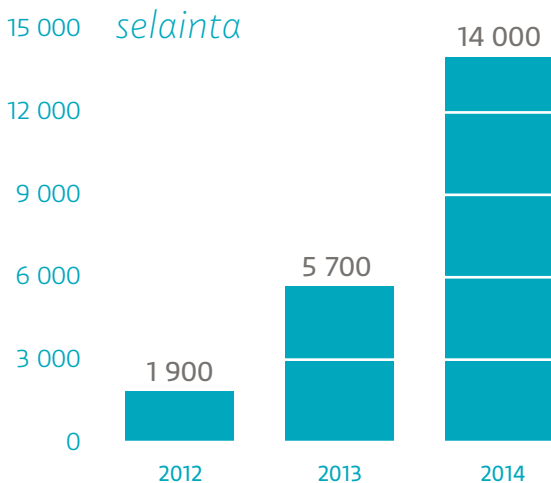
Yle Sápmi jatkoi uudistus- ja kehitystyötään ja vahvisti edelleen vähemmistökielistä tuotantoa.

- Verkkosivujen lukijamäärä lähes kolminkertaistui: Yle Sápmin internet-sivujen viikoittainen lukijamäärä kasvoi 240 prosenttia edellisvuodesta eli varsin merkittävästi jo toisena vuonna peräkkäin. Keskimäärin verkkosivuja luettiin hieman yli 14 000 selaimelta viikossa, kun vuonna 2013

YLE SÁMI RADION OHJELMATUNNIT 2011–2014

	2014	%	2013	%	2012	%	2011	%
			TUNNIT			TUNNIT		
Pohjoissaame	n/a	n/a	1 158	73	1 217	77	1 236	78
Inarinsaame	n/a	n/a	291	18	231	15	230	14
Koltansaame	n/a	n/a	143	9	126	8	126	8
Yhteensä	1 888		1 592	100	1 574	100	1 591	100

YLE SÁPMIN VERKKOSIVUSTON VIIKOITTAISET KÄVIJÄMÄÄRÄT 2012–2014*

*) Vuoden 2011 lukuja ei saatavilla. Noin 90 prosenttia Yle Sápmin verkkosivustosta on tuotettu saamen kielillä. Lisäksi juttuja on suomeksi.

vastaava luku oli 5 700 ja sitä edeltäneenä vuonna 1 900. Uutiset julkaistaan aina ensin saamen kielillä ja joitakin verkkouutisia käännetään myös suomeksi. Suomenkielisessä uutisoinnissa kiinnitetään huomiota uutisoinnin monipuolisuuteen ja tasapuolisuuteen pitkällä aikavälillä, sillä suomenkielisiä uutisia ei ole mahdollista tuottaa kuin keskimäärin yksi päivässä. Verkkouutisten lukijamäärän kasvu kertoo, että saamen uutisista ovat kiinnostuneet muutkin kuin Suomen 10 000 saamelaista.

- Saamenkielinen tv-uutistarjonta vahvistui: Ylen omat saamenkieliset tv-uutiset, *Yle Oddasat*, tuottivat moninkertaisesti entiseen verrattuna inarin- ja koltansaamenkielisiä tv-uutisia. Arkisin koko Suomessa Yle TV1:llä kello 15.10 näkyvä *Yle Oddasat* kehitti tuotantotapojaan ja vakiinnutti paikkansa. *Yle Oddasatilla* oli vuonna 2014 keskimäärin 102 000 katsojaa päivässä.
- Pohjoismaisille saamenkielisille tv-uutisille varmistui entistä parempi lähetysaika: Valtakunnallinen, suomeksi ja ruotsiksi tekstitetty *Oddasat*-lähetys sai uuden lähetysajan. Toukuusta 2014 lähtien se nähdään Yle Fem -kanavalla kello 20.45 välisenä aikana. Pohjois-Suomen alueohjattu lähetys kello 19.10 Yle Fem -kanavalla jäi kokonaan pois.
- Radion kehitystyön tuloksena alkoi uusi keskipäivän radiolähetys *Dearvva! Tiõrv! Tiervâ!* eli Terve!-lähetys. Keskipäivän radiolähetystä pilotoitiin kesällä 2014, ja hyvien kokemusten perusteella *Dearvva! Tiõrv! Tiervâ!* alkoi vuoden 2015 alussa. Lähetys kuuluu arkisin kello 11.03–14.00. Tiistaisin se lähetetään inarinsaameksi ja keskiviikkoisin koltansaameksi. Aikaisemmin Yle Sámi Radion kanavalla kuultiin vastaavana aikana vain suomenkielistä ohjelmaa. Uudistuksen tavoitteena on tarjota saamenkielistä radiosisältöä päiväs-

aikaan, jolloin ihmiset kuuntelevat paljon radiota työpaikoilla, metsässä ja autossa. Samalla iltapäivälähetys *Bures ain* (Päivää vielä) kello 15.00–17.00 lakkautettiin, sillä keskipäivän lähetykseen ei saatu lisäresursseja. Iltapäivälähetysten tilalla alettiin vuoden alusta lähettää ohjelmavaihtona Ruotsin saamenradion ohjelmaa.

- Lastenohjelma *Unna Junnán* toimintaedellytykset pysyivät ennallaan. *Unna Junná* tuotti vuonna 2014 yhteensä 30 osaa ohjelmaa kolmella saamen kielellä eli saman verran kuin edellisvuonna. Toimitus toteutti kesällä 2014 lasten filmileirin Utsjoella yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Leirillä syntyneitä materiaaleja on nähty lasten filmifestivaalin lisäksi *Unna Junná* -ohjelmissa.

YLE SÁPMIN OHJELMATUNNIT 2011–2014

Yle Sápmin ohjelma-aika radiossa kasvoi edellisestä vuodesta. Vuoden 2014 aikana pohjoismainen ohjelmavaihto lisääntyi, ja Yle Sápmi alkoi lähettää Ruotsin saamenradion ohjelmaa. Erikielisten radiosisältöjen tuntimääräistä osuutta ei voi tarkkaan eritellä, sillä kaikkia kolmea saamen kieltä kuullaan ohjelmavirrassa päivän aikana ja niitä käytetään juontokielinä joka päivä. Koltansaamen kielen suhteellinen osuus on arviolta hieman kasvanut.

Yle Sápmi jatkaa vuonna 2015 toimintamallin uudistamista ja välineiden vaikuttavuuden kehittämistä edellä mainittujen strategisten painotusten mukaisesti. Yle Sámi Radio vahvistaa edelleen rooliaan kielen elvyttäjänä muun muassa lisäämällä tarjontaa koltansaameksi. Koltansaamenkielinen ohjelma-aika on lisääntynyt vuoden 2015 alussa 1,5 tuntia viikossa. Koltansaamenkiellellä alkoi oma arkisto-ohjelma.

Vuoden 2015 aikana pyritään myös käynnistämään laaja Yle Sámi Radion arkiston digitoimisprojekti, jonka aloit-

taminen vuonna 2014 ei ollut mahdollista. Arkisto sisältää mittaamattoman arvokasta kulttuurista materiaalia 1970-luvulta lähtien kolmella Suomessa puhutulla saamen kielellä. Materiaalia voitaisiin käyttää muun muassa kielenelvytys-, opetus- ja tutkimuskäytössä ja se voitaisiin julkaista Yle Elävässä Arkistossa.

Vuonna 2015 suunnitelmissa on lisäksi kehittää vuorovaikutusta yleisön kanssa sosiaalisessa mediassa.

3.4 PALVELUT ERITYISRYHMILLE JA MUILLE VÄHEMMISTÖILLE

Laki antaa Ylelle tehtäviä, jotka liittyvät tasa-arvon, suvaitsevaisuuden ja monikulttuurisuuden sekä kulttuurien välisen vuorovaikutuksen edistämiseen. Vuodesta 2011 Yle siirtyi erillisestä vähemmistö- ja erityisryhmien palvelustrategiasta palvelujen kytkemiseen entistä tiiviimmin osaksi koko muuta ohjelmistosuunnittelua. Monikulttuurisuuden edistämiseksi tavoitteena on, että vähemmistö- ja erityisryhmien edustajat ovat esillä Ylen sisällöissä nykyistä enemmän myös osallistujina, asiantuntijoina ja tekijöinä samalla, kun monikulttuurisuuteen liittyviä teemoja ja erilaisia näkökulmia tuodaan esille.

Eri kieli-, kulttuuri- ja etnisiin ryhmiin kuuluvien ihmisten kokemuksia palvelutarjonnasta ja sen kehittämistarpeista kuullaan vuosittain. Samoin aistivammaisien ja toimintaesteisten näkökulmia on huomioitu. Keskustelua käydään eri ryhmien kanssa muun muassa tapauksissa ja seminaareissa sekä erilaisten ohjelmahankkeiden yhteydessä.

Lastenohjelmissa monikulttuurisuus on määritelty erityiseksi ohjelmanteossa huomioitavaksi näkökulmaksi. Ohjelmistossa on sisältöjä, joissa pohditaan erilaisuutta ja toisten hyväksymistä lasten näkökulmasta. Esimerkkinä tällaisesta ohjelmasta on sokeutuneen tytön arkipäivästä, elämästä ja ystävyydestä kertova *Ronja ja ystävät* -sarja.

Lasten ja nuorten sisältöjä kehitetään paljon myös yhteistyössä lasten ja nuorten parissa toimivien järjestöjen ja kasvatusalan ammattilaisten kanssa. Nuorten suosimassa *Summeri*-ohjelmassa on esiintyjinä ja juontajina maahanmuuttajataustaisia tekijöitä. Yle Oppiminen on lisännyt verkkosivulleen maahanmuuttajille tuotettua sisältöä.

Yle Puhe -radiokanava on lähestynyt suomalaista yhteiskuntaa maahanmuuttajataustaisten puheenvuoroin. Huumoria ja ajankohtaisia yhteiskunnallisia puheenaiheita yhdistävä *Ali & Husu* on saavuttanut monipuolisen yleisön. Torstain tunnin mittaisella ohjelmalla oli radiossa vuonna 2014 keskimäärin 46 000 yli 9-vuotiasta kuulijaa. *Ali & Husu*, kuten myös aiemmin tehty *Luussuomalaiset*-sarja, ovat kuultavissa myös Yle Areenassa.

Ylellä on uutisia suomen, ruotsin ja virallisen vähemmistökielen saamen lisäksi romanin, venäjän ja englannin kielellä, latinaksi, selkosuomeksi ja viittomakielellä.

- **Romano Mirits – Romanihelmiä** lähetetään tiistaisin Yle Radio 1:ssä. Viisitoistaminuuttinen ohjelma sisältää ajankohtaista asiaa romaneista sekä romaninkieliset uutiset.
- **Yle News** – englanninkieliset uutiset Yle TV1 ja Yle Radio 1 ja Yle Mondo
- **Novosti Yle** – venäjänkieliset uutiset Yle TV1 ja Yle Radio Suomi. Kohdeyryhmänä Suomessa asuvat noin 60 000 venäläistä sekä venäjän kielestä kiinnostuneet. Tekstitys myös suomeksi.
- **Nuntii latini** – uutisia latinaksi Yle Radio 1:ssä.

Kuulovammaisia varten Yle lähettää päivittäin **viittomakieliset tv-uutiset** sekä koosteen viikon tärkeimmistä tapahtumista sunnuntaisin. Viittomakielellä välitetään lisäksi eduskunnan kyselytunnit sekä vaaliohjelmaa. Myös urheiluohjelmien yksittäisiä selostuksia on tehty viittottuna.

3.4

- Vuoden 2014 aikana Yle lisäsi edelleen **tarjontaansa viittomakielisille lapsille** ja heidän perheilleen, joille mediasisältöjä on tarjolla hyvin vähän. Vuonna 2014 Yle Areenassa julkaistiin viittomakielisiä jaksoja Pikku Kakkosen ohjelmasarjoista *Katti Matikainen, Keppihevostalli, Nallen aamu, Närpiäiset, Riku ja Rami, Hommat hoituu, Sormilla vai puikoilla* sekä *Arka ja Parka*. Lisäksi Yle Lapset on tuottanut Kuurojen liiton kanssa lisää viittomakielisiä satuja Yle Areenaan.

Vuonna 2015 Yle aikoo vakiinnuttaa viittomakielisten satujen tuotannon, tuottaa uuden ajankohtais- ja keskusteluohjelman viittomakielellä sekä hankkia lisää kansainvälistä viittomakielistä ohjelmaa. Lisäksi Svenska Yle selvittää mahdollisuutta tuottaa sisältöä suomenruotsalaisella viittomakielellä.

Yle Uutiset **selkosuomeksi** palvelee radiossa ja verkossa heitä, joilla on vaikeuksia puheen tai kirjoitetun tekstin ymmärtämisessä. Selkouutisia kuuntelevat muun muassa monet vanhukset. Niistä on myös hyötyä suomea opiskeleville maahanmuuttajilla ja ulkomaalaisille. Selkouutiset lähetetään Yle Radio Suomessa iltaisin ja Yle Mondossa useaan kertaan päivässä. Lähetyksissä ja palvelun verkkosivulla käsiteltävät aiheet rajataan selkeästi ja niistä kerrotaan vain olennainen.

OHJELMATEKSTITYKSET JA TULKKAUKSET

Erityispalvelut edistävät Ylen palvelujen esteettömyyttä ja palvelevat erityiskohderyhmien lisäksi muitakin Ylen palvelujen käyttäjiä. Tekninen kehitys on viime vuosina mahdollistanut uudenlaisen palvelujen käyttöönoton.

Ohjelmatekstitykset suomen ja ruotsin kielellä palvelevat kuulorajoitteisia katsojia, joita arvioidaan olevan Suomessa noin 700 000. Lisäksi niistä

on hyötyä myös maahanmuuttajille ja kieltä opiskeleville.

Yle on veloitettu liittämään ohjelmatekstitykset kaikkiin suomen- ja ruotsinkielisiin televisio-ohjelmiin vuoden 2016 loppuun mennessä, lukuun ottamatta musiikkiesityksiä ja urheiluohjelmia. Vuoden 2015 alusta lukien myös lastenohjelmat tulivat asetuksen muutoksella tekstitysvetoitteen piiriin.

Vuonna 2014 Yle lisäsi edelleen suomenkielisten uutisten, ruotsinkielisten ohjelmien ja Yle Areenassa julkaistavien ohjelmien tekstityksiä. Yle Areena mukaan lukien ohjelmatekstitysten osuus oli 84,4 prosenttia, mikä ylittää lain asettaman väliarvoitteen.

Suomen markkinoilla ei ole vielä selkeää puheentunnistusteknologiaa, jolla lähitulevaisuudessa pystyttäisiin tekstittämään suoria lähetystyksiä. Yle jatkaa puheentunnistusjärjestelmän kehittämistä edelleen yhteistyössä palveluntarjoajan Lingsoftin kanssa. Kevään 2015 aikana on suunnitteilla pilottihanke, jossa kokeillaan joidenkin lähetysten tekstittämistä puheentunnistusta apuna käyttäen.

Yle Fem -kanavalla tekstitetään suomeksi kaikki ei-suomenkieliset ohjelmat, paitsi uutiset ja muut suorat lähetykset sekä lapsille suunnatut ohjelmat. Muut kuin ruotsinkieliset ohjelmat tekstitetään tai selostetaan ruotsiksi. Pienten lasten ohjelmat versioidaan esimerkiksi dubbaamalla ruotsiksi.

Ylen suomenkielisillä kanavilla kokeiltiin ruotsinkielisten käännöstekstitysten lisäämistä. Ruotsiksi tekstitettyjä ohjelmia olivat muun muassa *Downton Abbey, Hakekaa kättilö* sekä lukuisat kotimaiset elokuvat ja makasiiniohjelmat. Säästösyistä tästä palvelusta päätettiin kuitenkin luopua syksyllä 2014.

Äänitekstitys palvelee näkövammaisia ja lukemisesteisiä Ylen kaikilla tv-kanavilla. Äänitekstityksessä ruudulla näkyvä teksti kuuluu synteettisenä puheena. Katsoja saa palvelun käyttöönsä valitsemalla vastaanottimesta

äänen kieleksi hollannin. Yle on veloitettu liittämään äänitekstitys kaikkiin julkisen palvelun käännöstekstitettyihin ohjelmiin, ja vuoden 2014 aikana toteutetun automatisoinnin myötä tämä myös onnistui.

Kuvailutulkkaus on palvelu, jossa näköaistin välittämää tietoa kuvataan sanallisesti. Vuonna 2014 kuvailutulkattiin Matti Ijäksen ohjaama komediaelokuva *Orkesteri*, joka esitettiin Yle TV1:ssä vuoden 2015 alussa. Ylen tavoitteena on toteuttaa vähintään yksi kuvailutulkattu draamaohjelma vuosittain.

3.5 HARTAUSSOHJELMAT

Yle lähettää lakiin pohjautuen valtakunnallisia hartausohjelmia radiossa ja televisiossa sekä Yle Areenassa suomeksi ja ruotsiksi. Hartausohjelmien sisällöstä vastaa Kirkon tiedotuskeskus ja tuotannosta Yle Asia. Lisäksi Yle Sápmi lähettää saamenkielisiä hengellisiä ohjelmia.

Ylimpänä toimielimenä on Hartausohjelmien valvontaelin, joka hyväksyy lähetysuunnitelmat ja huolehtii siitä, että eri kirkkokunnat saavat omia hartauslähetyksiä Ylen ohjelmistoon. Ylen lisäksi siinä ovat edustettuina Kirkon tiedotuskeskus ja ruotsinkielinen Kyrkans central för det svenska arbetet sekä muita Suomessa toimivia kristillisiä ja vapaita kirkkokuntia. Ruotsinkielisten hartausohjelmien sisällöstä huolehtii Kyrkans central för det svenska arbetet yhteistyössä ruotsinkielisen ekuumeenisen radiotoimikunnan, Kristliga Radioutsrottet, kanssa.

Yle Radio 1: ohjelmistoon kuuluvat suomenkieliset päivittäiset aamu- ja iltahartaudet sekä jumalanpalvelukset. Vuonna 2014 radioitiin kaikkiaan 595 hartautta ja 299 niiden uusintaa, mikä on lähes saman verran kuin edellisvuonna. Lisäksi lähetettiin 121 eri kristillisten kirkkokuntien jumalanpalvelusta, neljä vähemmän kuin edellisvuonna.

Niistä oli

- luterilaisia 64
- ortodoksia 29
- katolisia ja vapaiden kristillisen yhteisöjen jumalanpalveluksia 23
- radiointeja uskonnollisilta kesäjuhlilta 5.

Yle TV1 lähettää viikonloppuisin ja juhlapäyhinä jumalanpalveluksia sekä lisäksi hartausohjelmia, jotka uusitaan viikon ensimmäisinä arkipäivinä. Vuonna 2014 lähetettiin kaikkiaan 34 jumalanpalvelusta, joista 10 oli suoria lähetyksiä ja loput nauhoituksia eri puolilta Suomea. Niistä oli

- luterilaisia 25
- ortodoksia 3
- katolisia 1
- vapaiden kirkkokuntien hartauksia 5.

Television evankelis-luterilaisista hartauksista seitsemän oli Oulunkylän kirkossa nauhoitettuja uudentyypisiä *Nojatuulikirkko*-hartauksia, joiden kohdeyleisö on perinteisiä hartauksia nuorempi. Lauantaiaamun hartausohjelma *Pisara*, jossa luetaan Raamattua, jatkoi ohjelmistossa. Se siirtyi lauantai-iltapäivään ja uusittiin maanantaisin.

Yle Radio Vega lähetti vuonna 2014 kaikkiaan 63 luterilaista jumalanpalvelusta, ruotsinkieliset aamu- ja iltahartaudet, *Andrum* ja *Aftonandakt*, lähes päivittäin sekä lauantai-iltaisin hengellisen sanoman *Ett ord inför helgen*. Hartausohjelmien kokonaistuntimäärä uusintoihin pysyi ruotsinkielisessä radiossa lähes edellisvuosien tasolla.

Yle Fem televisioi vuoden aikana 15 luterilaista jumalanpalvelusta ja 13 niiden uusintaa, mikä on edellisvuosia enemmän. Ohjelmistoon kuuluu myös puolituntinen hengellinen *Himnaliv*-ohjelma, jonka Yle Fem näytti ensilähetyksenä 16 kertaa ja uusintana 14 kertaa. Lisäksi kanava lähetti Pohjoisvision hengellisen ja elämäntutkimuksen ohjelmavaihtelon sisältöä yhteensä 40 tuntia.

Erilaisten hartausohjelmien ensilähetysten ja uusintojen määrä on pysynyt

Ylen kanavilla lähestulkoon ennallaan. Vuoden 2014 aikana Yle lähetti hartausohjelmia suomenkielisessä radiossa uusintoineen yhteensä 277 tuntia, televisiossa 72 tuntia, ruotsinkielisessä radiossa 155 tuntia ja ruotsinkielisessä televisiossa 83 tuntia.

Radion hartausohjelmilla on edelleen melko vakiintunut kuulijajoukko, kun taas television katsojamäärät ovat viime vuosina pienentyneet. Toisaalta hartausohjelmia seurataan aiempaa enemmän verkon välityksellä, kuten muitakin sisältöjä. Yle Radio 1:n hartausohjelmat kuuluvat yhä kanavan kuunnelluimpiin ohjelmiin.

HARTAUSSOHJELMIEN KUUNTELIJAMÄÄRÄT RADIOSSA VUONNA 2014 (SULUISSA VERTAILU VUOTEEN 2013)

- aamuhartaudet, keskimäärin 132 000 kuulijaa (133 000)
- sunnuntain jumalanpalvelukset, keskimäärin 179 000 kuulijaa (190 000)
- sunnuntain ruotsinkieliset jumalanpalvelukset, keskimäärin 25 000 kuulijaa (27 000)
- ruotsinkieliset hartaudet, oli keskimäärin 21 000 kuulijaa (20 000)

HARTAUSSOHJELMIEN KATSOJAMÄÄRÄT TELEVISIOSSA V. 2014

- Yle TV1:n sunnuntainjumalanpalvelukset, keskimäärin 119 000 katsojaa (133 000)
- Yle TV1:n muut hartausohjelmat, keskimäärin 107 000 katsojaa (109 000)
- ruotsinkieliset jumalanpalvelukset, keskimäärin 8 000 katsojaa (6 000)
- ruotsinkielinen Himlaliv-ohjelma, keskimäärin 20 000 katsojaa (18 000)

3.6 3.6 ULKOMAILLE SUUNNATTU TARJONTA

Ulkomaille suunnatun kotimaisen ohjelmatarjonnan pääpalvelu on Ylen linjauksen mukaisesti verkkopalvelu Yle

Areena. Kaikki Ylen valtakunnalliset ja alueelliset radiolähettykset, paitsi Yle Mondo, sekä suuri osa Ylen televisiokanavien tarjonnasta ovat saatavilla Suomen ulkopuolella Areenan kautta.

Uutis- ja ajankohtaisohjelmista 97 prosenttia, urheilusta noin puolet ja lastenohjelmista 40 prosenttia on seurattavissa Areenasta ulkomailla. Tekijänoikeusyistä osa Areenan ohjelmistosta on kuitenkin katsottavissa tai kuunneltavissa vain Suomessa, mikä rajoittaa esimerkiksi draaman ja sarjojen välitystä maan rajojen ulkopuolelle.

Vuonna 2014 esimerkiksi Sotshin olympialaisten televisiointi Suomen ulkopuolelle ei ollut mahdollista, koska Kansainvälinen olympiakomitea rajasi kisojen oikeudet kaikissa EU-maissa maakohteisiksi.

Yle pyrkii saamaan lisää tarjontaa ulkosuomalaisien ulottuville. Ensimmäinen tavoite on, että kaikki Ylen itse tuottamat sisällöt näkyisivät myös ulkomailla Areenan kautta. Muita sisältöjä säätelevät tekijänoikeudet tuottavat hankaluuksia, ja esimerkiksi arkistomateriaalin käyttö ohjelmissa rajoittaa esitysoikeuksia.

Ruotsissa ohjelmia on mahdollista seurata erityisjärjestelyin TV Finland -koostekanalvalta antenni- ja kaapelivastantotossa. Ruotsissa eri palveluntarjoajilla ja operaattoreilla on mahdollisuus ottaa TV Finland omaan tarjontaansa. Lisäksi Nackan, Västeråsin ja Uppsalan lähettimien kautta lähetettävä signaali on vapaasti katsottavissa niiden näkyvyysalueella.

TV Finlandin ohjelmisto painottuu taltioituun materiaaliin, kuten kotimaisiin elokuvaan, draamasarjoihin, asia-, keskustelu-, lasten- ja viihdeohjelmiin. Tammi-kuussa 2014 Yle otti TV Finlandissa käyttöön uuden, taltio-ohjelmien lähettämistä tukevan lähetysjärjestelmän. Muutoksen myötä suorana lähetettävät ohjelmat poistuivat kanavalta muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta.

Helmikuusta 2014 lähtien kanavalla

on nähtävissä suorana kaksi ruotsinsuomalaisille tärkeää Ylen päivittäistä pääuutislähetystä, *Yle Nyheter TV-nytt* 19.30 ja *Yle Uutiset* 20.30. Lisäksi pääuutislähetysten jälkeinen *Urheiluruutu* palasi TV Finlandin ohjelmistoon helmikuun lopulla.

Teksti-TV:tä voi katsoa ulkomailla internetin kautta sekä useilla mobiililaitteilla. Yle Radio 1:n erityispalveluna lähetetään myös latinankieliset uutiset, joilla on kuuntelijoita eri puolilla maailmaa.

Ylen kaikki radiokanavat Yle Mondoan lukuun ottamatta ovat kuultavissa internetissä maailmanlaajuisesti.

3.7 TURVALLISUUS, VARAUTUMINEN JA VIRANOMAISTIEDOTTAMINEN

VARAUTUMINEN NORMAALIOLOJEN HÄIRIÖTILANTEISIIN JA POIKKEUSOLOIHIN

Yleisradion lakisääteisenä tehtävänä on välittää asetuksella tarkemmin säädettyjä viranomaistiedotuksia ja varautua televisio- ja radiotoiminnan hoitamiseen poikkeusoloissa. Näihin velvoitteisiin varaudutaan ylläpitämällä suunnitelmia ja ohjeita, ennakovalmisteluilla sekä koulutuksella ja harjoittelulla.

Yleisradion varautumisen periaatteet päivitettiin vuoden 2014 aikana. Osana vuosittaista päivitystä valmiussuunnitelmat ja muu vastaava aineisto siirrettiin sähköiselle, tietoturvaliselle alustalle.

Yhtiön jatkuvuudenhallinnan ja varautumisen tilaa arvioitiin sisäisesti toista kertaa Huoltovarmuuskeskuksen kehittämän kypsyysanalyysin avulla. Yhtiön varautumisen taso osoittautui hyväksi. Ylen valmiustoimikunta tarkasteli syksyllä 2014 arvioinnin tuloksia ja päätti toimenpiteistä joidenkin analyysissä todettujen kehitystarpeiden osalta.

Yhtiön johto harjoitteli erityistilanteiden hallintaa syksyllä 2014, jolloin aiheena oli toiminta verkon kautta toteutetussa

vakavassa uhkatilanteessa. Ylen henkilöstöä osallistui lisäksi Euroopan verkko- ja tietoturvasuhteiden viraston Cyber Europe 2014 -harjoitussarjaan, Olkiluodon ydinvoimalan pelastusharjoitukseen sekä Pohjois-Pohjanmaan alueen toimijoiden valmiusharjoitukseen.

Yhtiön toimintavarmuutta häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa kehitettiin jatkamalla it-infran varmentamishanketta. Sen tavoitteena on turvata Ylen mediasisällöt sekä varmistaa tuotanto- ja lähetysjärjestelmien toiminta vakavissa häiriötilanteissa. Vuonna 2014 hankintoja kohdistettiin varakonesalin verkko-, palvelin- ja tallennusjärjestelmiin. Television valmiustudion uusinta käynnistyi vuoden 2014 lopussa, ja se valmistuu maaliskuussa 2015.

Vuoden aikana tapahtui useita Ylen sisäisiä sekä muita lähetystoiminnan häiriöitä ja katkoksia. Näiden tapauksien johdosta kartoitettiin Ylen lähetys- ja ICTT-toiminnan keskeiset riskit ja paneuduttiin häiriötilanteiden hallinnan parantamiseen. Tiivistä yhteistyötä on tehty myös radio- ja tv-ohjelmia antenniverkossa välittävän tahon kanssa toiminnan häiriöttömyyden varmistamiseksi.

Kyberturvallisuuskeskus ja sen havainto- ja raportointipalvelu, HAVARO, on parantanut verkon kautta tulevien uhkien havaitsemista ja kykyä ryhtyä vastatoimenpiteisiin.

Yleisradio osallistui Sotshin olympialaisiin osastolla, joka tuotti sekä kansainvälistä signaalia että ohjelmaa kotimaahan. Henkilöstön turvajärjestelyissä ja tiedon välityksessä kisapaikoilla sekä yhteyksissä kotimaahan kokeiltiin ensi kertaa mobiililaitteissa toimivaa sovellusta. Se mahdollisti varoittamisen ja kaksisuuntaisen viestinnän kaikilla mobiililaitteilla ja lisäksi paikantamisen älypuhelimissa. Kokemukset olivat myönteisiä.

3.7

VIRANOMAISTIEDOTTAMINEN

Yle teki yhdessä Digita Networks Oy:n kanssa keväällä 2014 Huoltovarmuuskeskukselle esityksen vaaratiedotteiden julkaisun toteuttamisesta alueellisena Ylen ja kaupallisilla radiokanavilla. Huoltovarmuuskeskus päätyi rahoittamaan esitystä saatuaan puoltavat lausunnot. Järjestelmän rakentaminen alkoi kesällä 2014. Tavoitteena on, että radiossa olisi valmius alueelliselle vaaratiedottamiselle viimeistään toukokuussa 2015.

Vaaratiedotteiden välityksen nopeuttamiseksi hätäkeskuksista Yleen ja muille julkaisuun osallistuville käynnistettiin vaaratiedotteiden välityksen automatisointihanke tehdyn esiselityksen perusteella. Tavoitteena on ottaa järjestelmä käyttöön hätäkeskusten ERICA-järjestelmän myötä vuosina 2015–2016.

Vaaratiedotteiden välitysjärjestelmän kokeilussa helmikuussa 2014 Digitan seurannan mukaan kaupallisista radioista 95 prosenttia välitti kokeiluilmoituksen. Onnistumisprosentti laskettiin 180:n seurannassa mukana olleen taajuuden perusteella. Televisiossa kokeilu onnistui häiriöttä. Ylen valmiudet viranomaistiedotteiden välitykseen ovat kokonaisuutena hyvät.

Yleisradio välitti raportointivuoden aikana vaaratiedotteen 13 tapahtumasta, mikä on neljä vähemmän kuin edellisvuonna. Seitsemässä tapauksessa tiedote julkaistiin vain radiossa ja kuudessa tapauksessa myös televisiossa. Kaksi vaaratiedotteista julkaistiin suomen ja ruotsin lisäksi saamen kielellä.

3.8 3.8 YLE SUOMALAISEN TV-TARJONNAN MONIPUOLISUUSVERTAILUSSA

Liikenne- ja viestintäministeriö tilaa vuosittain selvityksen suomalaisen tv-tarjonnan monipuolisuudesta. Tuorein raportti vuodelta 2013 sisältää yleiskuvauksen maanpäällisen digiver-

kon maksuttomien tv-kanavien tarjonnasta ja muutoksista. Mukana selvityksessä ovat Ylen neljä julkisen palvelun kanavaa (Yle TV1, Yle TV2, Yle Fem, Yle Teema) sekä yhdeksän kaupallista kanavaa (MTV3, Sub, AVA, Nelonen, JIM, Liv, Kutonen, TV5 ja FOX.)

Monipuolisuutta tarkastellaan selvityksessä ohjelmatyyppien monipuolisuutena, jota arvioidaan 13-kohtaisen perusluokituksen avulla sekä alkuperä-maittain viiden otosviikon aikana. Ylen tavoitteena on tarjota mahdollisimman monipuolinen neljän kanavan kokonaisuus, joten pelkkä kanavakohtainen tarkastelu ei anna monipuolisuudesta täyttä kuvaa.

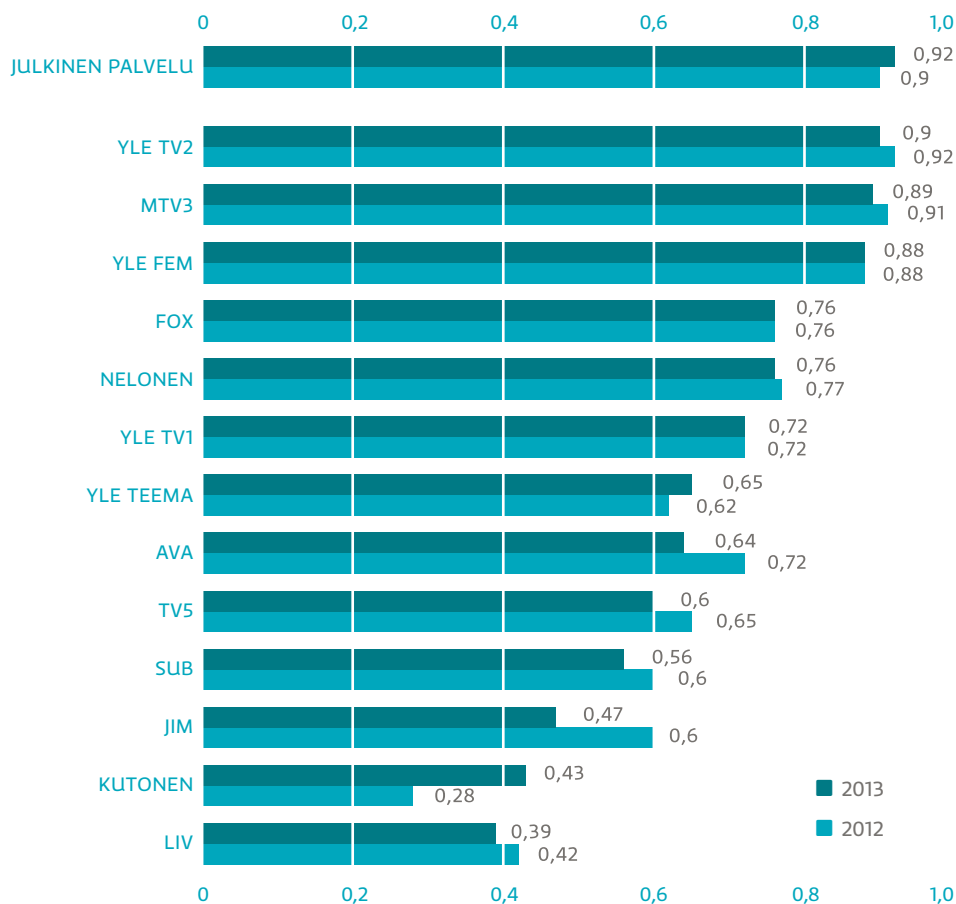
Vuonna 2013 maksuttomien suomalaisten televisiokanavien ohjelmatarjonta kasvoi noin 75 viikkotunnilla ja oli keskimäärin 1 429 tuntia viikossa. Lukuun sisältyvät vain varsinaiset ohjelmat, eivät esimerkiksi uutisikkunat, chatit tai mobiilipelit. Kaupallisista kanavista FOX ja Nelonen Mediaan kuuluva Liv lisäsivät tarjontaansa selvästi, MTV Median AVA ja Sub hieman. Muilla kaupallisilla kanavilla tarjonta pysyi josta-kuinkin edellisvuoden tasolla.

Julkisen palvelun kanavista Yle TV1:lla ja Yle TV2:lla tarjonta lisääntyi määrällisesti ja palasi vuoden 2011 tasolle. Yle Femillä ja Yle Teemalla se puolestaan väheni.

Kanavista monipuolisin oli Yle TV2. Myös MTV3:n ja Yle Fem:n ohjelmisto oli monipuolista. Kokonaisuutena julkisen palvelun kanavien tarjonta osoittautui selvityksessä jälleen erittäin monipuoliseksi.

Valtakunnallisesti kaikkien televisio-kanavien yhteenlasketussa tarjonnassa suurin yksittäinen ohjelmatyyppi oli tositelevisio (24 prosenttia) ja toisena ulkomainen fiktiio (21 prosenttia). Kummankin osuus kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Parhaaseen katseluaikaan eli kello 18–23 tositelevisiota ja ulkomaista fiktiota oli jo noin puolet tarjonnasta. Viihteen ja kevyen musiikin (10 prosent-

TV-OHJELMISTOJEN MONIPUOLISUUS ERI KANAVILLA 2012 JA 2013

* Tuloksena oleva indeksi (Shannonin H) on systemaattisen entropian indeksi, joka kuvaa eri ohjelmatyyppien esiintymistä ohjelmistossa

tia), asiaohjelmien (9 prosenttia) sekä ajankohtaisohjelmien ja kotimaisen fiktion (1 prosentti) osuudet laskivat. Elämäntapaohjelmat ja elokuvat kattoivat 9 prosenttia ja lastenohjelmat 5 prosenttia tarjonnasta. Uutisia, kulttuuria ja urheilua oli kaikesta tarjonnasta näitä vähemmän.

Pohjoisamerikkalaisten ohjelmien osuus yhteenlasketusta tarjonnasta nousi 45 prosenttiin, kun taas kotimaisten, pohjoismaisten ja muualla Euroopassa tuotettujen osuus jatkoi laskuaan.

Ylen kanavien ohjelmisto eroaa selvästi kaupallisista kanavista. Yle panos-

taa huomattavasti enemmän asia-, ajankohtais- uutis- ja kulttuuriohjelmiin. Myös lastenohjelmien osuus Ylen tarjonnasta on selvästi korkeampi kuin kaupallisilla toimijoilla keskimäärin, samoin urheilun ja kotimaisen fiktion.

Yle erottuu kaupallisista tv-toimijoista myös korkealla kotimaisuusasteellaan: sen kanavien yhteenlasketusta ohjelmistosta yli puolet, 51 prosenttia, oli suomalaista alkuperää. Ylen tarjonnassa erottuu myös eurooppalaisuus: pohjoismaisia ohjelmia oli yli kymmenesosa ja muualla Euroopassa tuotettuja ohjelmia lähes neljännes tarjon-

YLEN OHJELMARAKENNE ALKUPERÄMAAN MUKAAN 2013 (%)

	KOKO TARJONTA		PARAS KATSELUAIKA	
	2013	2012	2013	2012
SUOMI	51	52	46	49
POHJOISMAAT	11	11	13	12
EUROOPPA	24	25	26	27
POHJOIS-AMERIKA	10	9	11	11
MUU MAAILMA	3	3	4	2

nasta. Pohjoisamerikkalaista tuotantoa Ylen ohjelmistossa puolestaan oli vain 10 prosenttia. Muualla tuotettuja ohjelmia Ylellä oli vuonna 2013 keskimäärin kolme prosenttia ohjelma-ajasta.

Kaupallisista kanavista ainoastaan MTV3 ja Kutonen esittivät enemmän kotimaista kuin pohjoisamerikkalaista tuotantoa.

3.9 3.9 RIIPPUMATTOMIEN KOTIMAISTEN TUOTTAJIEN ROOLI YLEN TARJONNASSA

Kotimaisen ohjelmatuotannon hankinnat riippumattomilta kotimaisilta tuottajilta ovat tärkeä osa Ylen julkista palvelua. Hallintoneuvosto on määritellyt hankintojen euromääräisen tason vahvistaessaan Ylen toiminnan ja talouden suuntaviivat. Tavoitteena on, että julkisen palvelut hankinnat luovat elinvoimaa ja jatkuvuutta yhtiön ulkopuoliselle luovalle alalle.

Hankinnat itsenäisiltä kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä ovat kasvamassa Ylessä tehtyjen linjausten mukaisesti. Vuonna 2014 Yle käytti riippumattomien kotimaisten tuottajien ohjelma-hankintoihin yhteensä 26,6 miljoonaa euroa. Se on miljoona euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.

Yle on tehnyt päätöksen nostaa kotimaisten ohjelmaostojen vuosittainen kokonaismäärä 30 miljoonaan euroon vuoteen 2017 mennessä. Samalla Yle

supistaa omaa tuotantoaan hallitusti. Tavoitteena on sisällöltään ja laadultaan mahdollisimman monipuolinen palvelu Ylen eri kanavilla. Ylen tarjonnassa riippumattomien tuotantoyhtiöiden erityisenä ja kasvavana vastuuna on Ylelle vaikeiden asiakkuuksien saavuttaminen. Tästä saatiin vuoden 2014 aikana myönteisiä kokemuksia.

Vuonna 2014 Ylen toiminnassa korostui entistä voimakkaammin kansainvälistyminen. Suomalaisen sarjadraaman kansainvälisen yhteisrahoituksen ovia saatiin auki, kun rikossarja *Telluksesta* solmittiin kansainvälinen levityssopimus.

Ylen ja riippumattomien tuotantoyhtiöiden yhteinen tavoite, suomalaisen audiovisuaalisen tuotannon sisällön ja kilpailukykyyn vahvistaminen, sai vuoden 2014 aikana lisävauhtia Ylen yhteistuotanto- ja kampuslinjauksista. Ylen on tuonut yhteen alan eri toimijoita Tampereen Mediapoliksen ja Pasilan Studioiden kampuksilla. Yhdessä tekemällä on mahdollisuus lisätä eri toimijoiden luovaa potentiaalia ja edellytyksiä menestykselle.

Ylen roolina on myös erityyppisten yhteistuotantojen kautta vahvistaa sisältöjen laatua ja monipuolisuutta sekä ottaa riskejä, joita kaupallinen media ei voi ottaa. Vuorovaikutus ja yhteishankkeet päivittävät sekä Ylen että yhteistyökumppanien ammatillista osaamista. Samalla varmistetaan Ylen resurssien optimaalinen käyttö.

RIIPPUMATTOMIEN KOTIMAISTEN TUOTTAJIEN OSUUS KOTIMAISISTA ENSILÄHETYKSIstä 2008 - 2014, % *

	YLE TV1	YLE TV2	YLE TEEMA	YLE FEM	YHTEENSÄ
2008.....	19,3	26,0	18,6	20,9	21,1
2009.....	15,5	27,9	25,4	17,9	19,2
2010.....	16,8	28,7	25,5	50,7	27,6
2011.....	14,0	24,4	28,8	59,8	27,1
2012.....	11,6	19,8	40,9	56,0	24,1
2013.....	12,9	34,3	37,8	61,5	30,9
2014.....	12,3	38,4	37,5	52,2	26,6

* poisluettuna uutiset ja urheilu vuonna 2014 tunteja oli yhteensä 2 458

Yle TV2:ssä ja Yle Arenassa esitetty sairaalaraja Syke oli hankinta tuotantoyhtiöltä. Kuvassa vasemmalta: Johanna Alanko (Leena Pöysti), Iiris Ketola (Iina Kuustonen), Marleena Ranta (Tiina Lymi) ja Lenita Pakkala (Lena Meriläinen).

Kuva: Yellow Film & TV / Ylen Kuvapalvelu

Yle on Suomen elokuväsäätiön jälkeen merkittävin suomalaisen elokuvan rahoittaja ja mahdollistaja. Lähes puolet kaikista kotimaisista pitkistä elokuvista valmistuu osaksi Ylen ennakkorahoituksen turvin. Vuonna 2014 Yle oli rahoittamassa 15:tä uutta pitkää elokuvaa. Yle on nostanut panostustaan kotimaiseen elokuvaan parin vuoden takai-

sen väliaikaisen notkahduksen jälkeen, ja nostaa sitä edelleen vuonna 2015. Dokumenttielokuvan ja lyhytelokuvan alueilla Yle on käytännössä ainoa rahoitukseen osallistuva media-yhtiö. Ylen esitysoikeuksien ennako-ostot vastaavat yleensä 10–30 prosentin osuutta elokuvan kokonaisrahoituksesta.

Ylen arvo suomalaisille 4

- ▶ **Suomalaisten luottamus Yleen ja julkiseen palveluun on vahvistunut kaikissa ikäryhmissä.**
- ▶ **Yle Radio Suomi on edelleen kuunnelluin radiokanava ja Yle TV1 katsotuin televisiokanava Suomessa.**
- ▶ **Yle tavoittaa vuosittain kaikki suomalaiset. Päivittäin 73 prosenttia suomalaisista käyttää jotain Ylen palvelua.**

4.1 YLEN ONNISTUMINEN JULKISEN PALVELUN TEHTÄVÄSSÄ

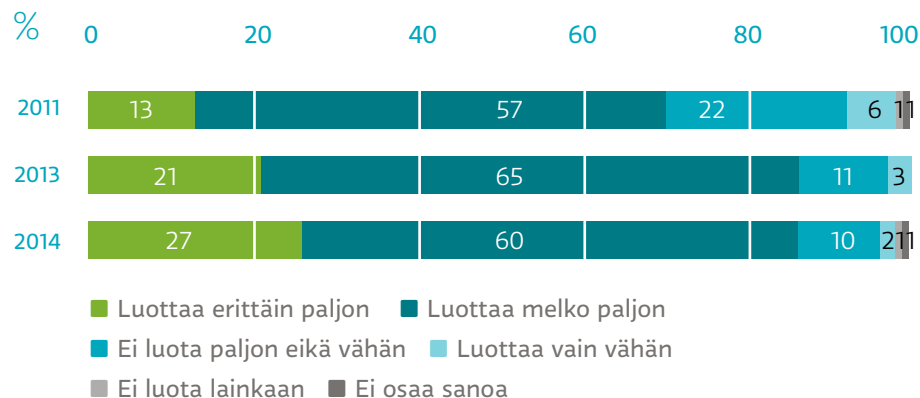
Ylen merkitystä suomalaisille mitataan Ylen arvo suomalaisille -tutkimuksessa. Sen tarkoituksena on selvittää, miten hyvin Yle on onnistunut julkisen palvelun tehtävässään ja millaisia toiveita suomalaisilla on Ylen toimintaa kohtaan, yhteiskunnallisena toimijana sekä mediapalvelujen tuottajana.

Tuoreimman tutkimuksen mukaan luottamus Yleen on vahvistunut edelleen kaikissa ikäryhmissä. Suomalaisista 87 prosenttia luottaa Yleen erittäin paljon tai melko paljon. Luottamus on kolmessa vuodessa lisääntynyt 17 prosenttiyksikköä. Erittäin paljon luottavien määrä on kaksinkertaistunut vuodesta 2011.

Yleä kohtaan tunnettu luottamus on vahvaa myös suhteessa muihin suomalaisiin instituutioihin. Vuoden 2014 tut-

4.1

SUOMALAISTEN LUOTTAMUS YLEEN

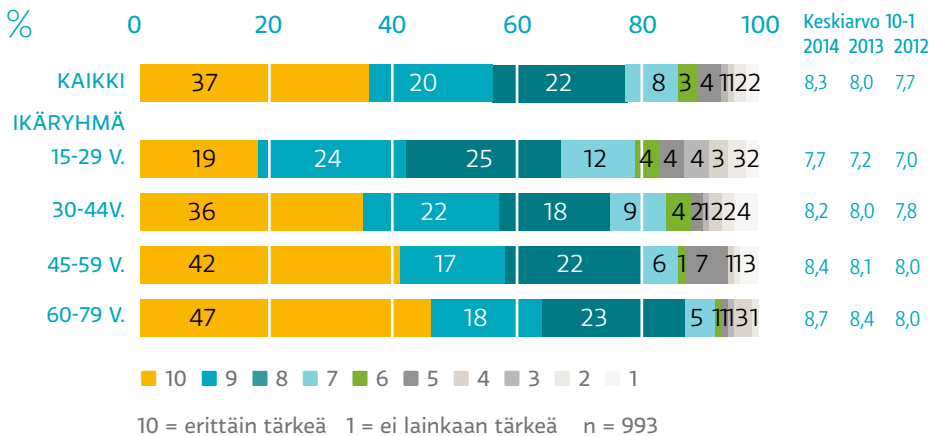
kimuksessa Yle arvioitiin poliisin rinnalla luotettavimmaksi instituutioksi 25 yhteiskunnallisen toimijan listalla. Vertailussa on mukana keskeisiä julkisen sektorin laitoksia, muita mediataloja, järjestöjä ja poliittisen järjestelmän toimijoita. Seuraavaksi eniten luotetaan koululaitokseen, tasavallan presidenttiin ja yliopistoon.

Ylen arvo suomalaisille -tutkimuksen mukaan entistä useampi kokee Ylen tärkeäksi yhteiskunnalle ja myös merkitykselliseksi omassa mediankäytössään. Mitä iäkkäämmästä henkilöstä on kyse,

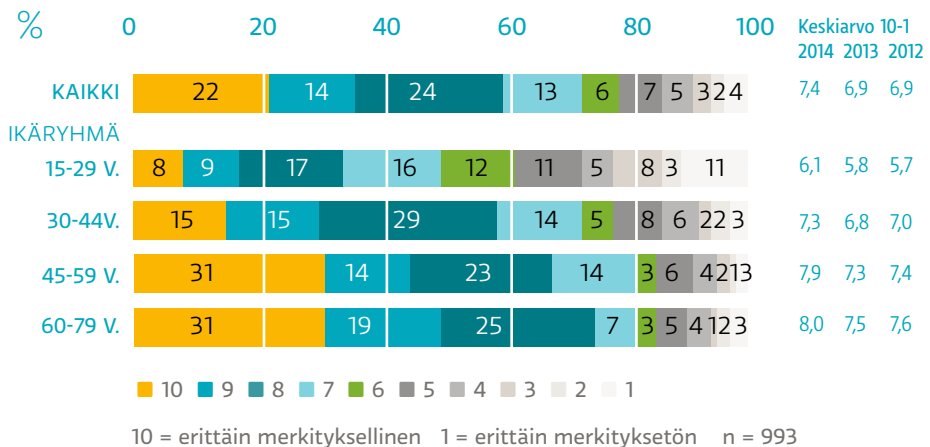
sitä suurempi merkitys ja tärkeys Ylellä on, ja myös nuoremmissa ikäryhmissä arvostus on noussut. Yleä erittäin tärkeänä tai tärkeänä pitävien osuus koko väestöstä on lisääntynyt huomattavasti.

Valtaosa suomalaisista katsoo Ylen myös onnistuneen julkisen palvelun tehtävässään. Vastaajista 63 prosenttia on sitä mieltä, että Yle on kokonaisuutena onnistunut julkisen palvelun tehtävässä hyvin tai erittäin hyvin. Myönteiset arviot ovat vahvistuneet sekä alle 45-vuotiaiden että yli 45-vuotiaiden keskuudessa. Kaikkiaan 94 prosenttia vas-

YLEISRADION TÄRKEYS SUOMALAISESSA YHTEISKUNNASSA 2012-2014

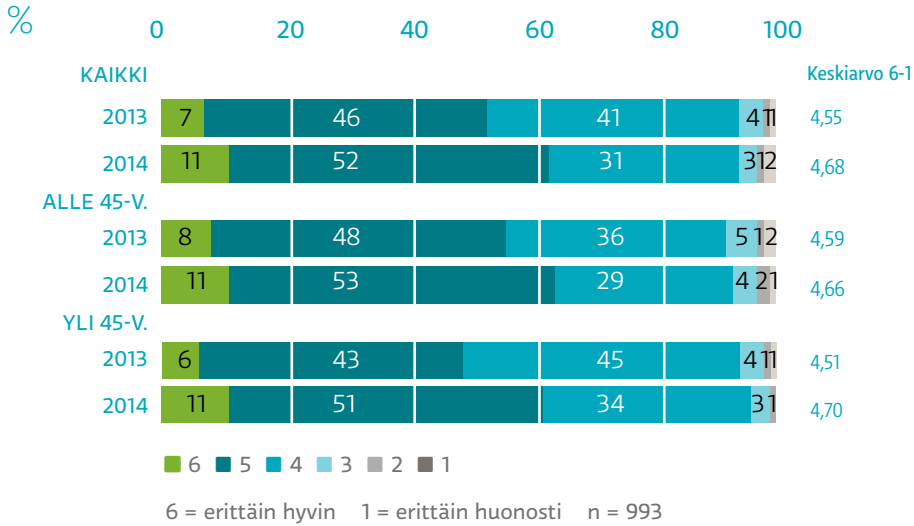

YLEISRADION MERKITYKSELLISYYS OMASSA MEDIANKÄYTÖSSÄ 2012-2014

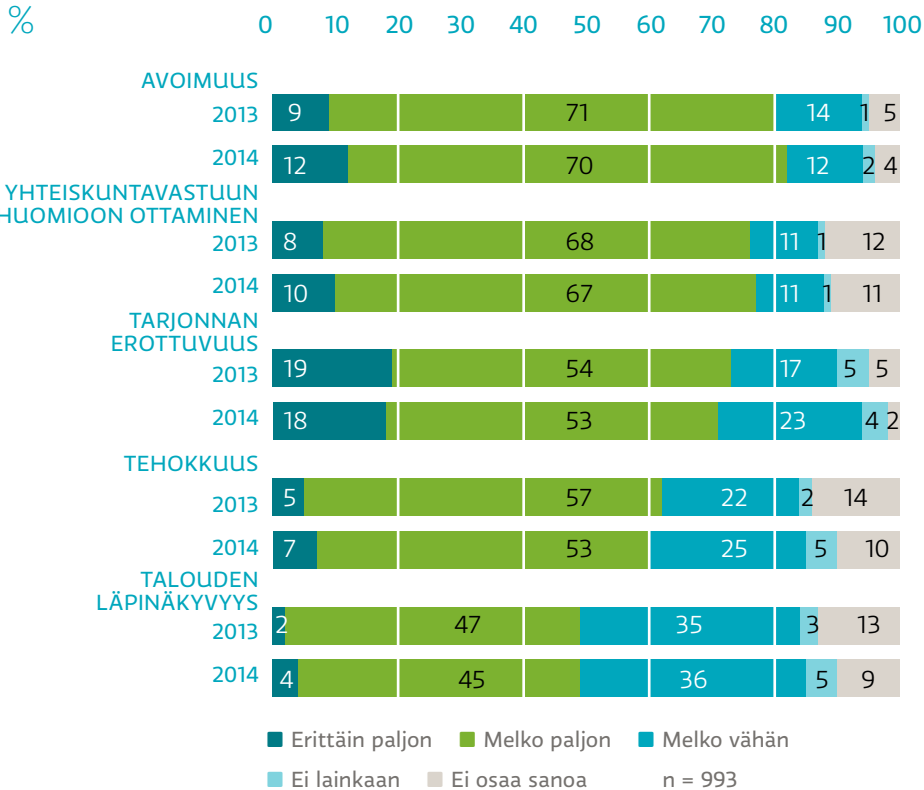

MITEN HYVIN YLE KOKONAISUUTENA ON ONNISTUNUT JULKISEN PALVELUN TEHTÄVÄSSÄÄN 2013 JA 2014

YLEN VASTUULLISUUS ERI OSA-ALUEILLA 2013 JA 2014

taajista katsoo Ylen hoitaneen julkisen palvelun tehtävänsä vähintään melko hyvin.

Tärkeimpinä pidettyihin Ylen julkisen palvelun tehtäviin kohdistuu kaikkein eniten odotuksia. Näitä tehtäviä ovat muun muassa luotettava tiedonsaanti, kotimainen tarjonta, turvalliset lastenohjelmat ja erityispalvelut. Kaikki odotukset eivät aivan täyty, mutta tärkeimmiksi koetuissa julkisen palvelun tehtävissä Yle on onnistunut hyvin.

Yleä pidetään yleisesti hyvin vastuullisena yhteiskunnallisena toimijana. Vastuullisuuden mittareista Yle onnistuu parhaiten avoimuudessa, jonka 82 prosenttia katsoo toteutuvan vähintään melko hyvin. Lähes yhtä moni on sitä mieltä, että Yle huomioi yhteiskuntavastuun – kuten ympäristövastuun, työntekijöistä huolehtimisen ja eettiset periaatteet – ja erottuu muista toimijoista ohjelmatarjonnallaan vähintään melko hyvin. Sen sijaan hieman aiempaa harvempi eli 60 prosenttia vastaajista arvioi, että Yle-verorahat käytetään tehokkaasti. Heikoimman arvion Yle saa talouden läpinäkyvästä tiedottamisesta.

Suomalaisten arvostuksia tutkittaessa havaittiin myös, että Ylestä kavautaan entistä helpommin löytyvää tietoa: miten yhtiö toimii, kuka päättää asioista ja millaisia tulevaisuuden suunnitelmia yhtiöllä on. Suomalaiset haluavat osallistua ohjelmien ja palvelujen valintaan ja vahvistaa tasa-arvon toteutumista niissä.

Yle-veron tuntee 79 prosenttia suomalaisista eli valtaosa on hyvin perillä vuoden 2013 alussa voimaan tulleesta rahoitusuudistuksesta. Muita ikäryhmiä heikommin Yle-veron tuntevat alle 30-vuotiaat. Tyytyväisyys veroratkaisuun on hieman heikentynyt. Veroratkaisuun vähintään melko tyytyväisiä kertoo olevansa 66 prosenttia vastaajista, kun luku kahdessa edellisessä tutkimuksessa oli 71 prosenttia. Erittäin tyytyväisten osuus on laskenut, kun

taas melko tai erittäin tyytymättömiä on aiempaa enemmän, yhteensä 29 prosenttia. Tyytymättömiä ovat alle 30-vuotiaat miehet, kun taas yli 60-vuotiaat henkilöt ovat muita tyytyväisempiä. Myös Yle-verosta saatu vastine koetaan aiempaa vähäisemmäksi. Silti edelleen selvä enemmistö, 71 prosenttia, suomalaisista katsoo saavansa vähintään melko hyvin vastinetta maksamalleen Yle-verolle. Tuloksia voi osaltaan selittää Ylen tehtävästä ja rahoituksesta käyty julkinen keskustelu.

4.2 YLEN YLEISÖSUHDE TELEVISIOSSA, RADIOSSA JA INTERNETISSÄ

MONIMEDIAINEN ASIAKKUUS

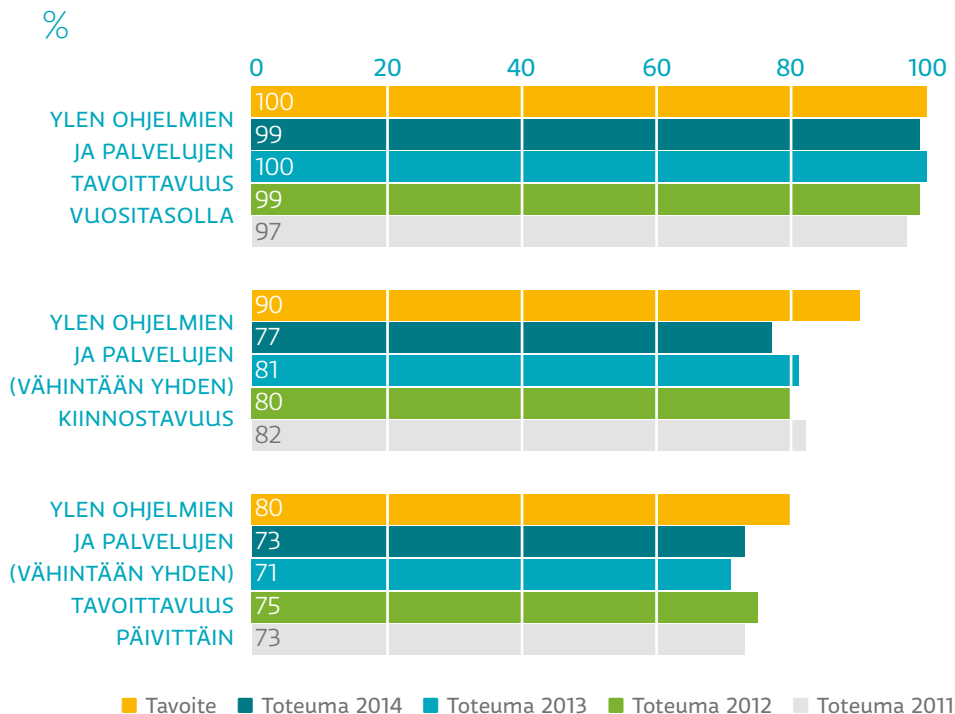
Ylen tavoitteena on jo muutaman vuoden ajan ollut, että se tavoittaisi tarjonnallaan vuosittain jokaisen suomalaisen ja päivittäin 80 prosenttia väestöstä. Lisäksi yhdeksi tavoitteeksi on asetettu, että 90 prosenttia suomalaisista löytäisi Ylen sisällöistä ja palveluista jotakin kiinnostavaa tarjontaa.

Käytännössä Yle on jo pitkään tavoittanut vuositasolla kaikki suomalaiset, näin myös vuonna 2014. Muut tavoitteet sen sijaan ovat haastavampia saavututtaa.

Päivätavoittavuus koko väestössä on pysynyt keskimäärin 73 prosentissa. Sen sijaan tarjonnan kiinnostavuus laski vuonna 2014 alimmalle tasolle viiden vuoden mittausjakson aikana. Tämä voi johtua uusien kansainvälisten verkkovideopalvelujen kasvaneesta suosioista ja siitä, että tarjonta on lisääntynyt ja kilpailu kiristynyt. Tämän valossa 77 prosentin kiinnostavuus ei ole huono tulos, vaikka onkin yhä kauempana tavoitteesta.

Tarjonnan lisääntyessä eri medioita käytetään arjessa yhä enemmän rinnakkain. Eniten ovat kasvattaneet suosiotaan verkon kautta käytettävät media-palvelut. Liikkuvan kuvan kulutus kasvaa

YLEN STRATEGISET ASIAKKUUSTAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN 2011-2014 (% 15+-VÄESTÖSTÄ)

KMK-tutkimus 2014: TNS Gallup – Ylen Julkaisut

vauhdilla, ja esimerkiksi Youtubesta on tullut 15–29-vuotiaiden suomalaisten keskuudessa käytetyin videopalvelu, vaikka vertailussa ovat myös kotimaiset tv- ja radiokanavat.

Kyselytutkimuksilla ei saada kovin tarkasti selville verkon mediasisältöjen parissa vietettyä aikaa. Ylen verkkoanalytiikan perusteella esimerkiksi Yle Areenan katselu-aika koko väestössä on viitisen prosenttia kaikesta Ylen tv-katselusta. Vuonna 2015 käyttöön otettava TNS Metrix-paneelitutkimus tuo tarvittavaa tarkempaa tietoa suomalaisten verkon käytöstä.

TELEVISIO

Television asema on yhä vahva. Vuonna 2014 suomalaiset katsoivat televisiota keskimäärin 2 tuntia 56 minuuttia päi-

vässä eli enemmän kuin koskaan aiemmin. Tarkastelun kohteena ovat yli nelivuotiaat. Kaikesta televisionkatseluun käytetystä ajasta Ylen tv-kanavien osuus oli 44 prosenttia. Yle TV1 vahvisti hieman asemiaan Suomen katsotuimpana tv-kanavana yli 26 prosentin osuudellaan.

Ylen tv-kanavat tavoittavat päivittäin 58 prosenttia (57 prosenttia vuonna 2013) yli nelivuotiaista suomalaisista. MTV tavoittaa 55 prosenttia, Nelonen Media 43 prosenttia ja SBS Discovery Media 22 prosenttia. Viikoittain Ylen kanavat tavoittavat 85 prosenttia ja televisio kaiken kaikkiaan 92 prosenttia väestöstä.

Ylen osuus katselusta nousi edellisvuodesta noin kahdella prosenttiyksiköllä. Kotimaisten kaupallisten kanavien osuus puolestaan laski saman verran, mutta siitä huolimatta niiden osuus

katselusta on yli puolet. Eniten laski MTV3:n osuus. Ylen television katselusta yli 65-vuotiaiden osuus oli suurin, 60 prosenttia. Muissa ikäryhmissä kotimaiset kaupalliset toimijat ylittävät Ylen katseluosuuden. Pienin katseluosuus Yllellä on 15–24-vuotiaiden keskuudessa ja kaupallisilla vastaavasti suurin, 73 prosenttia. Kuitenkin Ylen katseluosuus nousi tässä vaikeasti tavoitettavassa ikäryhmässä 16 prosentista 20 prosenttiin.

Vuoden 2014 katsotuim ohjelma oli perinteiseen tapaan Yle TV1:n *Itsenäisyyspäivän vastaanotto*. Ohjelmaa seurasi keskimäärin 2 147 000 katsojaa. Toiseksi eniten katsottiin Yle TV1:n itsenäisyyspäivän tv-uutisia kello 20.30. Kolmanneksi katsotuimmaksi ohjelmaksi nousi Yle TV2:n Sotshin olympialaisten jääkiekon pronssiottelu helmikuussa 2014. Sitä

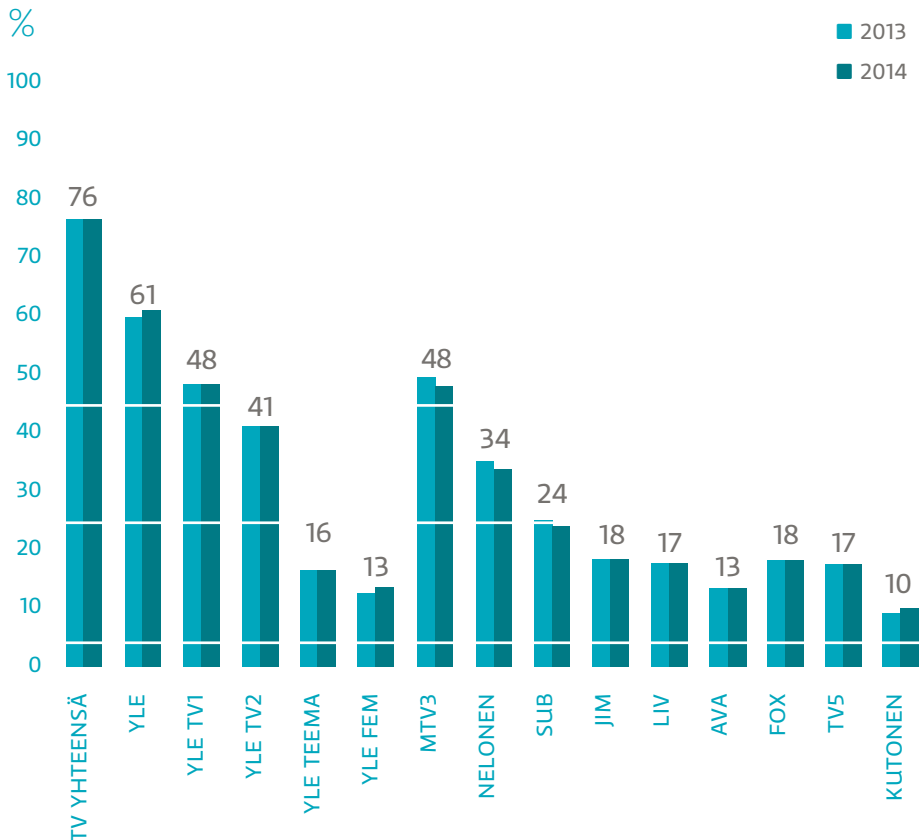
seurasi keskimäärin 1 784 000 katsojaa. Vuoden aikana järjestetyt lukuisat kansainväliset urheilun arvokisat näkyivät katsojatilastoissa. Kymmenestä katsoimmasta ohjelmasta puolet oli urheilun arvokisälähettyksiä.

Urheilun lisäksi isoja yleisöjä kiinnosti viihde. Kun urheilun arvokisälähettyksiä ei huomioida, yksittäisistä lähetyksistä kolmanneksi eniten katsojia keräsi MTV:n *Putous*, jolla oli tammikuussa yli 1,6 miljoonaa katsojaa. Nelosen *Vain Elämää* -sarjan Vesa-Matti Loirin päivä syyskuussa keräsi sekin yli miljoona katsojaa. Uutuussarjoista kiinnostusta herätti MTV3:n *Tähdet, tähdet*.

Ylen kanavien päivittäinen katseluaika yli 4-vuotiaassa väestössä nousi 73 minuutista 77 minuuttiin.

Urheilun ja uutisten lisäksi katso-

TV-KANAVIEN PÄIVITTÄINEN TAVOITTAJUUS (4+-VÄESTÖSSÄ)

tuimpia Ylen ohjelmia kokonaiskatsojamäärältään (ensiesitys ja pikauusinat) olivat:

YLE TV1

- *Uutisvuoto*
- *YleLeaks*
- *Akuutti*
- *Aartenetsijät*
- *MOT*
- *Kotikatsomon Kansanmies*
- *Tellus*

YLE TV2

- *Syke*
- *Siskonpeti*

YLE TEEMA

- *Jäämeri 30 päivässä*

Vuonna 2014 Yle palkittiin kahdeksalla Kultaisella Venlalla muun muassa ohjelmista

- *SuomiLOVE*
- *Sami Yaffa – Sound Tracker*
- *Docventures*
- *#lovemilla*
- *Siskonpeti*

Ylen alueellista uutislähetystä kello 19 katsoi keskimäärin runsaat neljännesmiljoona katsojaa ja kello 18 lähetystä puoli miljoonaa katsojaa. Katsojamäärät vaihtelevat alueittain. Vuonna 2014 suhteellisesti eniten alueellisia uutisia seurattiin Keski-Suomessa ja vähiten Uudellamaalla. Määrällisesti suurin katsojamäärä oli Hämeessä ja pienin Pohjanmaalla.

Suomen ruotsinkielisen väestön televisionkatselu eroaa koko väestön katselusta. Ruotsinkielinen väestö katsoi televisiota 18 minuuttia vähemmän kuin suomalaiset keskimäärin, yhteensä 2 tuntia 38 minuuttia päivässä. Katseluaika kuitenkin kasvoi 8 minuutilla edellisvuodesta.

Katselutottumukset eroavat siinäkin, että ruotsinkieliset katsovat myös Ruotsin tv-kanavia, joilla on hyvä näky-

vyys Pohjanmaan rannikkoalueella. Niitä voi lisäksi vastaanottaa maksukanavien kautta kaikkialla Suomessa. Yle palvelee ruotsinkielisiä katsojia valtakunnallisella Yle Fem -kanavalla, joka lähettää myös SVT Worldin ohjelmistoa prime timen ulkopuolella päivisin ja myöhäisiltaisin.

Televisio tavoitti ruotsinkielisistä yli 10-vuotiaista päivittäin 68 prosenttia (69 prosenttia vuonna 2013). Parhaiten eri kanavista tavoittivat Yle TV1 (39 prosenttia), Yle Fem (32), MTV3 (32) ja Yle TV2 (27). Ruotsin kanavista SVT:n kanavat tavoittivat yhteensä 18 prosenttia ja TV4 Sverige 17 prosenttia Suomen ruotsinkielisistä.

Kaupallisten kanavien osuus kaikesta katseluun käytetystä ajasta oli 58 prosenttia. Hyvä urheiluvuosi nosti Ylen kanavien osuuden 42 prosenttiin (40 prosenttia vuonna 2013). Myös ruotsinkielisessä väestössä katsotuin kanava on Yle TV1, joka sai 24 prosenttia kaikesta katseluun käytetystä ajasta vuonna 2014.

RADIO

Radion kuuntelu on säilynyt vakaana median muutoksista huolimatta. Radiota kuuntelee 94 prosenttia yli yhdeksänvuotiaista väestöstä. Keskimääräisenä päivänä radio tavoittaa 76 prosenttia väestöstä. Ylen radiokanavat tavoittivat viikoittain 61 prosenttia ja päivittäin 41 prosenttia suomalaisista, kuten edellisenäkin vuonna.

Suomalaiset kuuntelivat radiota päivittäin keskimäärin 3 tuntia ja 1 minuuttia – eli 3 minuuttia edellisvuotta vähemmän. Ylen osuus kuuntelusta nousi yhdellä prosenttiyksiköllä, 52 prosenttiin.

- Yle Radio Suomi (34 %, +1 prosenttiyksikköä) oli Suomen kuunnelluin radiokanava
- Yle Radio 1: kuunteluosuus 7 prosenttia (-1 prosenttiyksikköä)
- YleX: 16 prosenttia kanavan pääkoh-

deryhmässä 15–29-vuotiaissa ja 5 prosenttia koko väestössä (ei muutosta edelliseen vuoteen)

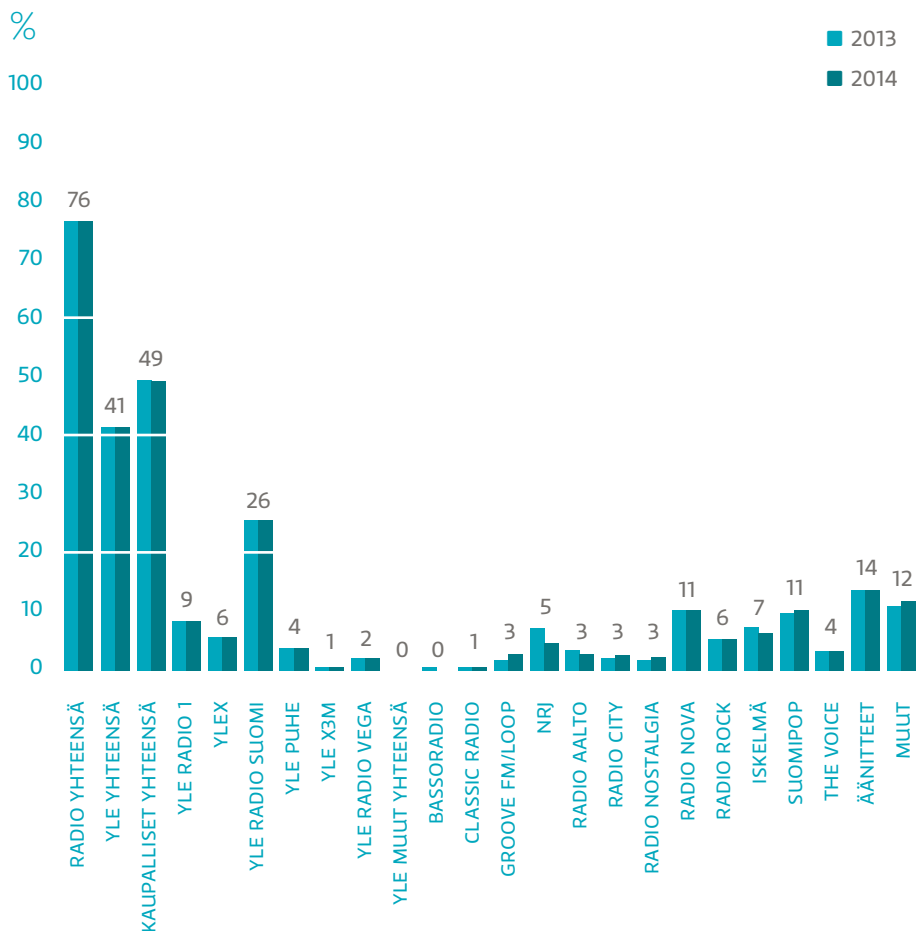
- Yle Puhe: 3 prosenttia (+1 prosenttiyksikkö)
- Kaupallisista kanavista kuunnelluin oli Radio Nova 9 prosentin kuunteleluudella.

Yle Radio Suomi lähettää sekä valtakunnallista että alueellista ohjelmaa 20 eri alueella. Lisäksi Yle Radio Vega taa-juuksilla lähetetään ruotsinkielistä paikallista ohjelmaa viidellä alueella. Yle Radio Suomen alueellinen ohjelmisto tavoitti aiempien vuosien tapaan kuun-

telijansa parhaiten Lapissa, missä 64 prosenttia (63 prosenttia vuonna 2013) asukkaista kuunteli Yle Radio Suomea viikoittain. Toista ääripäätä edustaa eteläinen Suomi: pääkaupunkiseudulla Ylen aikainen tavoitti viikoittain 34 prosenttia yli yhdeksänvuotiaista väestöstä. Määrällisesti tämä tarkoittaa kuitenkin peräti 406 000 kuulijaa, kun Lapissa kuulijoita on viikossa yhteensä 68 000.

Ruotsinkielisille radio on yhä tärkeä. Yle Radio Vega on Suomen ainoa kanava, joka lähettää myös alueellista ohjelmaa ruotsin kielellä. Vuonna 2014 radio tavoitti yli 9-vuotiaista ruotsinkielisistä viikoittain 94 prosenttia ja päivit-

RADIOKANAVIEN OSUDET PÄIVITTÄISESTÄ KUUNTELUAJASTA (9+ väestö)

täin 77 prosenttia. Radion tavoitavuus ja kuuntelu-aika ovat pysyneet samalla tasolla aiempien vuosien kanssa.

Yle Radio Vega tavoitti viikoittain yli puolet, ja päivittäin sitä kuunteli 39 prosenttia ruotsinkielisistä. Nuorisokanava Yle X3M:iä kuunteli viikoittain 31 prosenttia ja päivittäin 15 prosenttia ruotsinkielisistä. Yle X3M tavoitti omasta kohderyhmästään, 15–24-vuotiaista, 61 prosenttia. Kaupalliset radiot lisäsivät viikkotavoitavuuttaan 56 prosenttiin (51 prosenttia vuonna 2013).

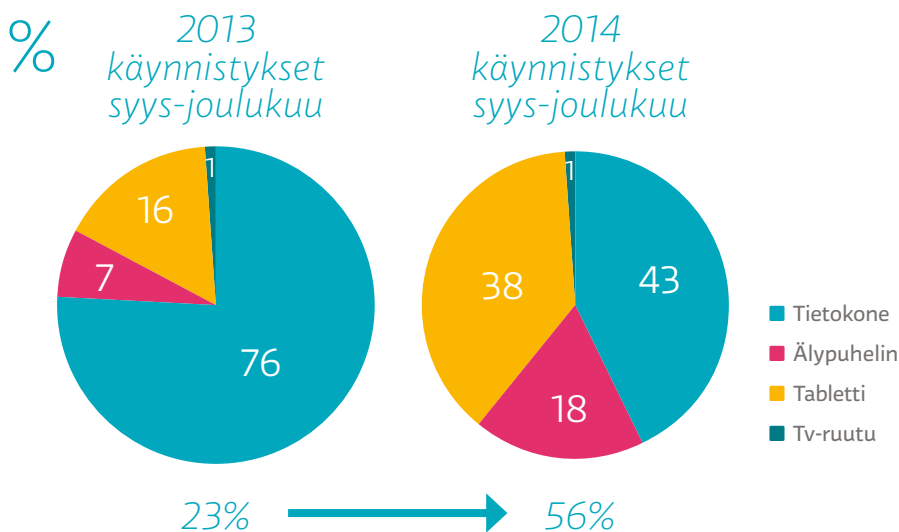
Ruotsinkieliset kuuntelivat radiota keskimäärin 3 tuntia ja 5 minuuttia päivittäin. Kuunnelluin kanava oli jälleen Yle Radio Vega, joka sai 49 prosenttia kaikesta kuunteluajasta. Ylen kanavien osuus kaikesta radion kuuntelusta oli hyvin suuri, 74 prosenttia. Kaupallisista radioista kuunnelluin on Radio Nova, jonka kuunteluosuus oli 5 prosenttia.

INTERNET

Internetiä käyttävät jo lähes kaikki suomalaiset, 92 prosenttia 16–74-vuotiaista. Osuus kattaa kaikenlaiset verkon palvelut pankkiasioinnista sähköpostiin ja tiedonhausta television katseluun. Internetiä käytetään Suomessa yhä useammin päivittäin, ja käyttö yleistyy myös vanhemmissa ikäryhmissä. Jo 28 prosenttia 75–89-vuotiaistakin on internetin käyttäjiä.

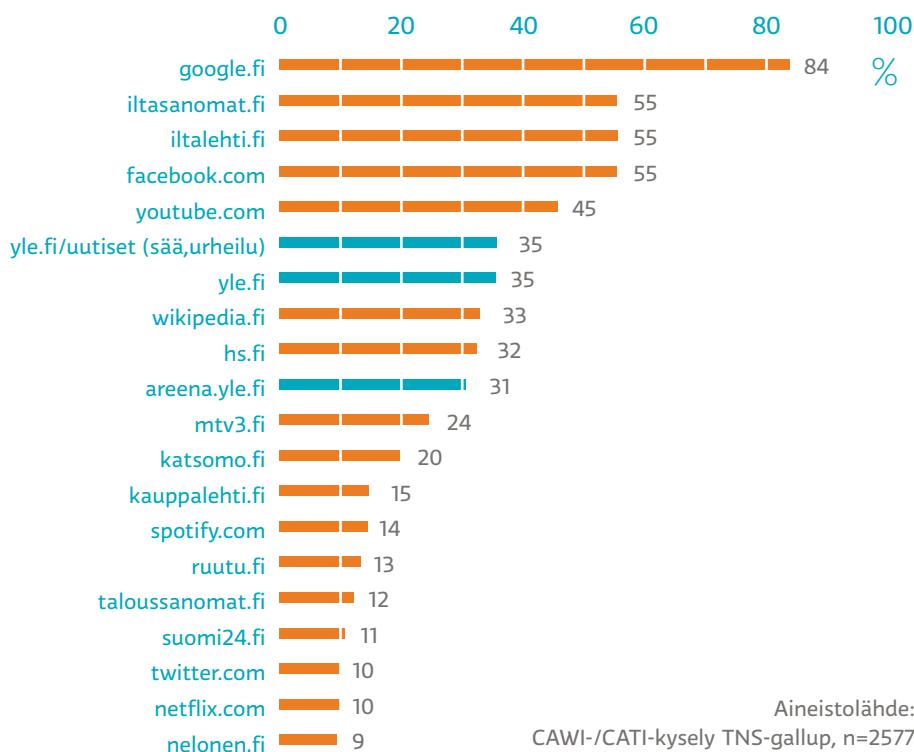
Vuoden 2014 aikana suomalaiset käyttivät verkkopalveluita entistä useammin älypuhelimella ja tablettitietokoneella. Tabletti on käytössä jo joka kolmannessa taloudessa, ja erityisen suosittu se on lapsiperheissä. Vuonna 2013 tabletin käyttäjiä oli vajaa viidennes talouksista. Älypuhelimia käyttävien suomalaisten osuus nousi vuonna 2014 jo 60 prosenttiin.

YLE AREENAN MOBIILIKÄYTÖN KASVU VUODESSA

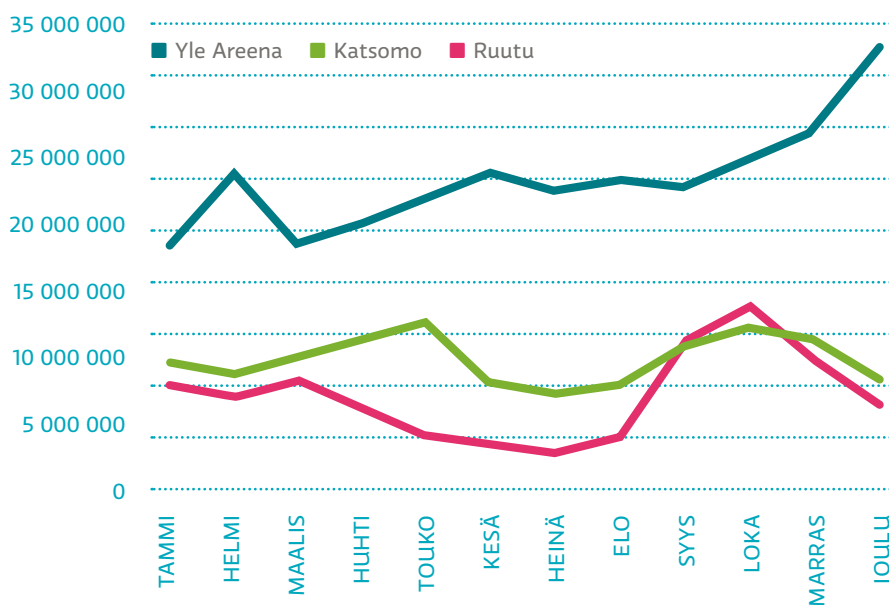

DaX, comScore/ Ylen Julkaisut AH

VERKKOPALVELUJEN VIIKKOTAVOITTAUVUUS

YLE AREENAN, KATSONOM JA RUUDUN KÄYNNISTYKSET

Finnpanel Oy / Ylen julkaisut AH

YLE.FI –PALVELUJEN KÄYTTÖ (SYKSY 2014, VIIKOT 35-52)

PALVELUKOKONAISUUS	VIIKKOSELAIMET		MUUTOS
	35-52/2014	35-52/2013	
Koko Yle.fi	4 135 284	3 402 120	22%
Uutiset, kaikki	2 488 350	1 946 724	28%
Yle Areena & ohjelmat	1 793 936	1 603 210	12%
Svenska Yle yhteensä	394 588	307 242	28%
Lapset	317 701	251 734	26%
Oppiminen	56 558	44 658	27%

Lähde: comScore Dax

Tilastokeskuksen vuotuisen Väestön tieto- ja viestintätekniiikan käyttö -tutkimuksen mukaan jo yli puolet suomalaisista seuraa jotain yhteisöpalvelua. Mitä nuoremasta internetin käyttäjästä on kyse, sitä varmemmin hän käyttää internetiä mobiilisti, seuraa yhteisöpalveluja tai on käyttänyt pikaviestipalveluita.

Suomalaisten suosimien verkkopalveluiden listassa ei tapahtunut suuria muutoksia vuoden 2014 aikana. Kansainväliset palvelut vahvistivat asemiaan Suomessa. Kotimaiset mediayhtiöt joutuvat toden teolla kehittämään digitaalista asiakaskokemustaan tulevina vuosina pysyäkseen mukana kilpailussa suomalaisten verkkoajasta.

ComScoren videopalvelujen käyttöä kuvaavien tilastojen mukaan Youtube kerää Suomessa noin 500 miljoonaa käynnistystä kuukaudessa. Se on 10 kertaa enemmän kuin suomalaisten tv-yhtiöiden verkkopalveluiden (Yle Areena, Katsomo, Ruutu) yhteenlaskettu käynnistysten määrä.

Koko vuoden 2014 aikana Ylen verkko- ja mobiilipalveluihin tehtiin yhteensä yli 577 miljoonaa käyntiä (kasvua 31 prosenttia vuodesta 2013). Sivulatauksia kertyi noin 2,4 miljardia (kasvua 26 prosenttia). Yle Arenassa tehtiin vuoden aikana 344 miljoonaa käynnistystä joko video- tai audiotallenteisiin tai suoriin radio- ja tv-lähetyksiin – siis

lähes miljoona käynnistystä joka päivä.

Suosituin palvelu yle.fi:ssä oli uutiset (2,49 miljoonaa selainta viikossa). Myös Yle Areenan ohjelmakokonaisuus tavoitti 1,8 miljoonaa selainta viikossa. Lapsille suunnatut sisällöt tavoittivat keskimäärin yli 318 000 selainta viikossa. Ylen ruotsinkielisten verkkosivujen svenska.yle.fi:n suosituinta sisältöä ovat kotimaan uutiset.

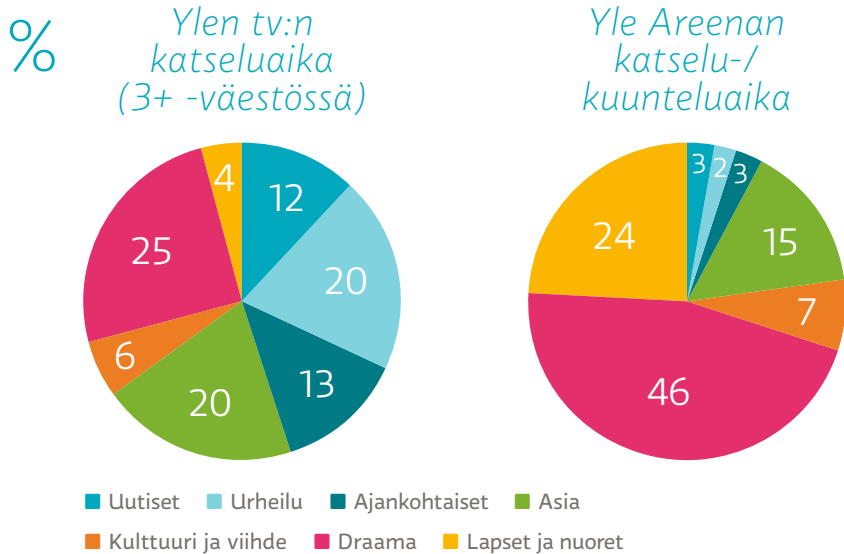
4.3 YLEISÖPALAUTTEEN SEURANTA JA VUOROVAIKUTUS SIDOSRYHMIEN KANSSA

Suomalaisilla on mahdollisuus ottaa yhteyttä ja antaa suoraa palautetta Ylelle monin eri tavoin. Ylen saama palaute on lisääntynyt vuosi vuodelta, varsinkin sähköpostitse ja verkossa. Puhelimitse palautetta sen sijaan annetaan yhä vähemmän.

Vuonna 2014 Yle sai kaikkiaan yli 100 000 tilastoitua yhteydenottoa, joista yli puolet tuli sähköpostitse ja internetlomakkeen kautta. Tilastoidusta palautteesta yli 28 000 yhteydenottoon vastattiin puhelimitse, noin 15 000 tuli puhepostiin ja 200 kirjeitse. Svenska Yleen saatiin sähköpostitse ja puhelimitse yhteensä yli 10 000 ruotsinkielistä palautetta. Teknistä palautetta tuli puolestaan sähköpostitse yli 5 200. Teknisluonteiseen palautteeseen vastaaminen

4.3

YLEN TV:N KATSELU JA YLE AREENAN KÄYTTÖ SISÄLTÖKOKONAISUUKSITTAIN

TV-mittaritutkimus/ Finnpanel, Ylen Julkaisut EM DaX/ comScore, Ylen Julkaisut AH

on lisääntynyt, koska iso osa areena.info-osoitteeseen tulevasta palautteesta liittyy Yle Areenan käyttöön.

Kirjatuista ohjelmalpalautteista valtaosa, 86 prosenttia, käsitteli katsottuja ja kuunneltuja ohjelmia, 11 prosenttia ohjelmatoiveita ja 3 prosenttia yleisiä asioita. Lähes kaksi kolmasosaa palautteesta koski televisiota ja runsas viidenes internetiä.

Yksittäisistä ohjelmista eniten palautetta vuonna 2014 saivat Yle Urheilun tv-lähetykset Sotshin olympialaisista. Areena.infossa ratkottiin Sotshi-Areena-verkko- ja mobiilisovelluksen käyttöön liittyviä kysymyksiä. Vuosi 2014 oli myös vaalilähetysten ja Europarlamenttivaalien vuosi.

Osa kaikesta Ylelle tulevasta palautteesta kohdistuu suoraan kanavien johdolle, toimituksiin ja ohjelmantekijöille, mutta tätä palautetta ei tilastoida. Myöskään sosiaalisen median kautta tulevaa palautetta ei tilastoida, vaikka vilkasta keskustelua näissä palveluissa asiakkaiden kanssa käydään koko ajan.

VUOROVAIKUTTEISUUS OHJELMA-TOIMINNASSA

Yle käy vuoropuhelua eri sidosryhmien kanssa muillakin tavoin, esimerkiksi erilaisissa tilaisuuksissa tai verkossa. Vuorovaikutus suomalaisten kanssa ja heiltä saatu palaute tuo arvokkaita näkökulmia Ylen kehittämiseen. Tutkimusten, kansalaiskeskustelun, haastattelujen ja käyttäjäpaneelien avulla kootut näkemykset tuodaan osaksi Ylen strategiatyötä ja ohjelmistosuunnittelua. Ylen tavoitteena on edelleen lisätä aktiivista vuoropuhelua eri sidosryhmien kanssa sekä tarjonnassa että muutoinkin yhtiön toiminnassa.

Yleisö on mukana myös Ylen ohjelmien teossa esimerkiksi ideoimassa tai antamassa uutisaiheita. Katsojat ja kuulijat voivat osallistua esittämällä kysymyksiä suoraan ohjelmaan, toivomalla musiikkia tai tulemalla studioyleisöksi paikalle.

Esimerkkejä uudelta osallistumisesta ja vuorovaikutuksesta:

- **Lähetysikkuna:** Ylen kaikkien radiokanavien verkkosivuilla kuuntelijat voivat keskustella ja kommentoida meneillään olevaa lähetystä
- **Vuorovaikutusdeski:** Ylen uutiset, ajankohtaisohjelmat ja urheilu tarjoavat paikan keskustelulle verkkosivuillaan.
- **Joukkoistaminen:** Ohjelmien suunnittelemiseksi tai uusia kehitysideoita varten on luotu avoimia toimituskokouksia. Uusin esimerkki on Kipinä-verkkosovellus
- **Chat-palvelu:** Ylen johtajat vastaavat suorassa keskustelussa suomalaisten kysymyksiin Ylen toiminnasta
- **Oheisnäyttö eli second screen:** sosiaalisen median kautta voi samanaikaisesti osallistua lähetyksiin
- Svenska Ylen **osallistava #fixa-konsepti**

Joulukuussa 2014 Yle avasi laajan sidosryhmäjoukon kesken keskustelun siitä, miten Yle tuottaa arvoa yhteiskunnalle. Verkossa käydyn keskustelun tulokset tuodaan osaksi yhtiön kehittämistä vuoden 2015 alkupuoliskolla. Uutena konseptina Yle otti käyttöön Tiistai-studion, jossa Ylen sidosryhmiä ja päättäjiä tuodaan yhteen keskustelemaan Ylen toiminnasta.

Ylen toiminnan kehittäminen ja toimintaperiaatteet

- ▶ **Yle kehittää toimintaansa ja luovaa alaa monipuolisilla kumppanuuksilla. Yhteistyöllä tuetaan kotimaisen sisällöntuotannon elinvoimaa ja kilpailukykyä.**
- ▶ **Yle uudistaa ja tehostaa toimintaansa: hyvää taloudenpitoa, henkilöstön osaamista, vastuullista toimintaa ja sisäistä työkuiltuuria.**
- ▶ **Ylen työvoima vähenee 160 henkilötyövuodella rakenteellisten uudistusten ja säästöjen myötä.**

Ylen toiminnan kehittämistä ohjaavat strategiset linjaukset, julkisen palvelun tehtävä ja sen vahva yhteiskunnallinen arvoperusta. Ylen on kyettävä vastuullisesti uudistuen varmistamaan, että sillä on osaava henkilöstö, riittävät resurssit ja toimintatavat, jotka turvaavat riippumattomuuden ja luotettavat sisällöt sekä hyvän ja tehokkaan taloudenpidon.

Vuosi 2015 on Ylelle toimeenpanon vuosi, ja strategian linjauksia viedään määrätietoisesti käytäntöön. Kehittämistä ohjaavat neljä yhtiötasoista läpimurtohanketta: erinomainen asiakaskokemus, uudistuva verkkojournalismi, kasvavat mediakampukset ja kansainvälinen Yle.

Kehittämisen tueksi Yle panostaa tulokselliseen, tehokkaaseen ja sujuvaan toimintaan laajalla työkuiltuurin kehitysohjelmalla. Vuoden 2015 aikana tehdään myös mittava toiminnanohjausta tukeva järjestelmäudistus.

5.1 KUMPPANUUDET

Ylen kumppanuudet ovat pääosin ali-hankinta- ja toimittajayhteistyötä, yhteishankkeita tai toimimista erilaisissa verkostoissa. Kumppanuuksista on tulossa yhä monimuotoisempia. Yle etsii aktiivisesti yhteistyötahoja, jotka kehittävät Ylen osaamista ja joilla on myös osaamista Ylelle merkittävillä alueilla. Kumppanuuksien tavoitteena on edistää luovan alan elinvoimaa ja luoda yhteiskunnallista lisäarvoa uusien sisältöhankeiden kautta. Yle valitsee yhteistyökumppaninsa julkisen palvelun tehtävään ja arvoihin soveltuvin perustein.

Kumppanuuksilla on vaikutusta Ylen rakenteisiin, kiinteistökehitykseen, investointeihin ja käyttömenojen kustannuksiin. Lisäämällä jakelu- ja teknologiakumppanuuksia Yle vähentää samalla investointien tarvetta. Kumppanuuksiin kuuluvat myös tekniset yhteistyöhankeet, Ylen resurssien avaaminen kumppanien käyttöön sekä toi-

5.1

5.2

minta järjestöjen, yritysten ja oppilaitosten kanssa.

- **Kampushankkeet** Tampereen Mediapolis ja Pasilan Studiot ovat esimerkkejä strategisista kumppanuuksista, joissa laajalla yhteistyöllä haetaan uusia toimintamalleja ja innovaatioita kaikkien osapuolten hyödyksi. Kampukset kokoavat yhteen luovan alan yrityksiä, digitaalisten sisältöjen tekijöitä, ict-osaajia, start up-yrittäjiä ja oppilaitoksia. Mediapoliksessa toimii Ylen lisäksi jo parikymmentä yritystä, ja sinne on muuttanut 500 Tampereen ammattikorkeakoulun ja Tampereen seudun ammattiopiston viestintä- ja elokuva-alan opiskelijaa. Vastaava hanke on käynnissä Pasilassa, jossa toimii myös luovien alojen yhteisöllinen kohtaamispaikka, Loft Helsinki.

Yle on tehnyt vuodesta 2013 sekä Mediapoliksien toimitiloissa että Pasilan studiotalossa mittavia studiouudistuksia, jotka valmistuivat 2015. Uudistusten taustalla on Ylen tavoite tuottaa yhä enemmän teräväpiirto- eli HD-tasoista tv-kuvaa ja toisaalta vähentää toimitiloja ja tehostaa niiden käyttöä. Esimerkiksi vapaana ja vajaakäytössä olevaa studiokapasiteettia aiotaan jatkossa vuokrata yhä enemmän yhtiön ulkopuolisille.

Yhteiskunnallisia kumppanuuksia ovat esimerkiksi laajat monivälitteiset ohjelma- ja sisältökokonaisuudet, joissa Yle yhdessä eri tahojen kanssa etsii ratkaisuja ajankohtaisiin, polttaviin kysymyksiin osallistamalla suomalaisia. Tällaisia ovat muun muassa koululaisten mediataitoja tukeva Yle Uutisluokka, koulukiusaamista käsitelleet ohjelmakokonaisuudet sekä ikäihmisten elämään ja vanhustenhoitoon keskittyneet *Lupa välittää* ja *Hoivakoti kuntoon*. Vastaavia hankkeita suunnitellaan lisää vuonna 2015, esimerkkinä alkuvuodesta käynnistyneet alkoholin käytön vähentämiseen kannustavat ohjelmasarjat.

5.2 ARVON TUOTTAMINEN JA YHTEISKUNTAVASTUU

Strategiaa toteuttaen Yle kytkee arvon tuottamisen näkökulman entistä vahvemmin osaksi ohjelmistosuunnittelua. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että uusien sisältöjen suunnittelussa arvioinnin perustana ovat asiakkuustavoitteiden rinnalla entistä laajemmin julkisen palvelun ja yhteiskunnallisen arvon näkökulmat. Vuodesta 2015 alkaen yhteiskunnallisen arvon ja vaikutusten arvioinnin ja mittaamisen on tarkoitus olla vakiintunut osa ohjelmistosuunnittelua.

Ylen johtoryhmä päätti vuonna 2012 arvon tuottamisen näkökulmat:

- **Kansalaisyhteiskunta** – Yle edistää osallistumista ja vaikuttamista demokraattiseen keskusteluun
- **Kulttuuri ja sivistys** – Yle vahvistaa monipuolista kulttuuria ja sivistystä
- **Yhteisöllisyys ja elämykset** – Yle kutsuu jakamaan kokemuksia ja viihtymään yhdessä
- **Digiajan tasa-arvoisuus** – Yle tuo sisältönsä saavutettaviksi ja kurottaa kohta kaikkia.
- **Kumppanuudet** – Yle edistää luovaa alaa ja on yhteiskuntavastuun veturi

Arvon tuottaminen on osa Ylen yhteiskuntavastuuta, joka kytkeytyy kiinteästi julkisen palvelun tehtävään, mutta myös yhtiön omiin toimintatapoihin. Yle on ottanut toiminnassaan huomioon valtioneuvoston periaatepäätöksen yhteiskuntavastuusta ja luonut aktiivisesti toimintatapoja, joilla vastuullisuuden eri osa-alueet viedään käytäntöön organisaation eri tasoilla.

Vastuullisuus liittyy kaikkiin valintoihin ja päätöksiin, joita Yle tekee media-yhtiönä, yhteiskunnallisena toimijana, luotettavana työnantajana ja yhteistyökumppanina. Vastuullisuuteen kuuluvat eettiset ohjeet, taloudellinen vastuu Yle-veron tehokkaasta käytöstä sekä Ylen rooli luovan alan työllistäjänä.

Moniarvoistuvassa Suomessa paikallisten yhteisöjen, kulttuurin, kielten sekä erityis- ja vähemmistöryhmien tukeminen ovat niin ikään julkisen palvelun yhteiskuntavastuun ytimessä.

Yle huomioi toiminnassaan kestävä kehityksen ja ympäristön, ja odottaa vastuullisuutta myös yhteiskumppaneiltaan. Yle on ollut Suomen johtavan vastuullisen yritystoiminnan verkoston FiBS:n jäsen vuodesta 2011.

Ylen toimitusjohtaja ja johtoryhmään kuuluvat johtajat vastaavat operatiivisesta toiminnasta ja strategisesta johtamisesta hallituksen ja hallintoneuvoston linjausten mukaisesti. Johto ohjaa myös sitä, miten eettinen säännöstö, vastuullinen henkilöstöpolitiikka ja ympäristövastuu toteutuvat käytännössä.

5.3 RIIPPUMATTOMUUS JA EETTISET OHJEET

Luotettavat ja monipuoliset sisällöt, korkeatasoinen journalismi, riippumattomuus ulkopuolisesta painostuksesta ja kestävät eettiset periaatteet ovat Ylen toiminnan perusta.

Ylen hallintomalli ja organisaatio on rakennettu siten, että julkaistavasta ohjelmistosta päättää itsenäisesti Ylen sisällöistä vastaava operatiivinen johto. Hallintoneuvosto vahvistaa talouden ja toiminnan suuntaviivat ja valvoo, että Yle toiminnassaan toteuttaa sille määrättyä julkisen palvelun tehtävää.

YLEN SISÄLLÖT NOJAAVAT LAKIIN JA EETTISIIN OHJEISIIN

Sisältöjen riippumattomuus ja puolueettomuus nojaa sananvapauslakiin ja Journalistin ohjeisiin, jotka ovat median itsesääntelyn perusta. Journalistin ohjeista on johdettu Ylen ohjelmatoiminnan ja sisältöjen eettiset ohjeet (OTS). Ne sitovat kaikkia, jotka tekevät sisältöjä Ylessä tai Ylelle. OTS syventää esimerkiksi tiedonhankinnan periaatteita,

yksilön oikeuksia ja riippumattomuutta kaupallisista intresseistä. Ohjeistoa täydentävät muun muassa Yle Uutisten Arvokirja, sosiaalisen median toimintalinjaukset ja Toimittajan rikoslaki-verkko-opas.

Hallitus on nimennyt Ylen ohjelματοiminnalle sananvapauslain mukaiset vastaavat toimittajat, jotka viime kädessä päättävät sisältöjen julkaisemisesta. Vastaavalla toimittajalla on budjettivastuu yksikkönsä sisällöistä. Tämä tukee vastaavien toimittajien riippumattomuutta ja päätäntävaltaa tarjonnasta.

Lokakuussa 2014 Yleen perustettiin journalistisista standardeista ja etiikasta vastaavan

päällikön tehtävä. Tehtävän myötä Ylen Ohjelmatoiminnan ja sisältöjen eettisiin ohjeisiin sekä Journalistin ohjeisiin liittyvä sisäinen valmennus ja keskustelu ovat vahvistuneet. Yle julkaisi myös omat lapsia ja nuoria eri ohjelmasisällöissä koskevat eettiset ohjeensa.

VASTUULLINEN TOIMINTAOHJELMA

Vuoden 2014 aikana Ylessä valmisteltiin vastuullisen toiminnan compliance-ohjelma, joka tuli voimaan vuoden 2015 alussa. Sen avulla huolehditaan siitä, että Ylessä toimitaan oikein – lakien ja normien, eettisten ohjeiden ja yhtiön arvojen mukaisesti. Toimintamalli auttaa havaitsemaan ja ehkäisemään normien vastaisesta toiminnasta aiheutuvia korvausvastuita ja maineriskejä. Tavoitteena on lisätä Ylen toiminnan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä sekä kasvattaa tietoisuutta omaan työhön liittyvästä vastuusta.

Yleä velvoittavat lait, eettiset ohjeet ja Ylen arvot tehdään Ylessä tunnetuiksi koko yhtiön kattavalla suunnitelmallisella koulutuksella ja viestinnällä. Vastuullisen toiminnan viestintä- ja koulutushankkeet ovat käynnistyneet vuoden 2014 aikana.

Kumppanien kanssa tehtävissä sopimuksissa Yle käyttää kumppanuussi-

5.3

toumusta ennen sopimusneuvottelujen aloittamista. Siinä käydään läpi muun muassa ihmisoikeuksien, tasa-arvon, terveyden ja turvallisuuden periaatteita sekä myös suhtautumista epäeettiseen kauppatavaraan ja lahjuksiin.

Vastaavien toimittajien roolia ohjelmatoiminnan kumppanuuksiin liittyen on vahvistettu erillisellä ohjeistuksella.

5.4

5.4. HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN

Yle kehittää henkilöstönsä osaamista, työhyvinvointia ja työn johtamista suunnitelmallisesti monipuolisilla, uudistumista tukevilla hankkeilla. Osaamista tukevat onnistuneet rekrytoinnit, monipuolinen koulutus, työkierto, kehitysprojektit ja työssä oppiminen. Monimediaisen sisältötuotannon lisääntyessä Yle on suunnannut koulutuksen painopistettä verkko-osaamisen kehittämiseen.

Käyttöön on otettu myös uusia työtapoja ja tuotantovälineitä, jotka mahdollistavat liikkuvan ja joustavan työn, kuten etätuotannot tai matkapuhelinten käytön tuotantovälineinä. Henkilöstö on ollut mukana työyhteisöjen, uusien toimintamallien ja uudistuvien toimitilojen suunnittelussa, ja henkilöstölle on tiedotettu vuoden 2014 aikana avoimesti ja säännöllisesti toiminnan muutoksista.

HENKILÖSTÖRAKENNE

Vuoden lopussa Ylessä työskenteli vakituudessa kuukausipalkkaisessa työsuhhteessa 3 163 henkilöä, kymmenen henkilöä vähemmän kuin vuoden 2013 lopussa. Kaikissa aikapalkkaisissa, siis kuukausi- ja tuntipalkkaisissa, työsuhhteissa henkilötövuosia kertyi yhteensä 3 459, kolme edellisvuotta enemmän.

Näiden lisäksi Yle käyttää freelancereli suoritepalkkaisia työntekijöitä, joiden osuus suhteessa maksettuihin palkkoihin on 8 prosenttia työvoimasta. Vakituisten työvoiman määrää on parin viime vuoden aikana tietoisesti kasvatettu ja vastaavasti määräaikaista työsuhhteita samoissa toiminnoissa on vähennetty. Vakituisten työntekijöiden osuus palkkasummasta oli 81 prosenttia ja määräaikaisten 9 prosenttia vuoden 2014 lopussa.

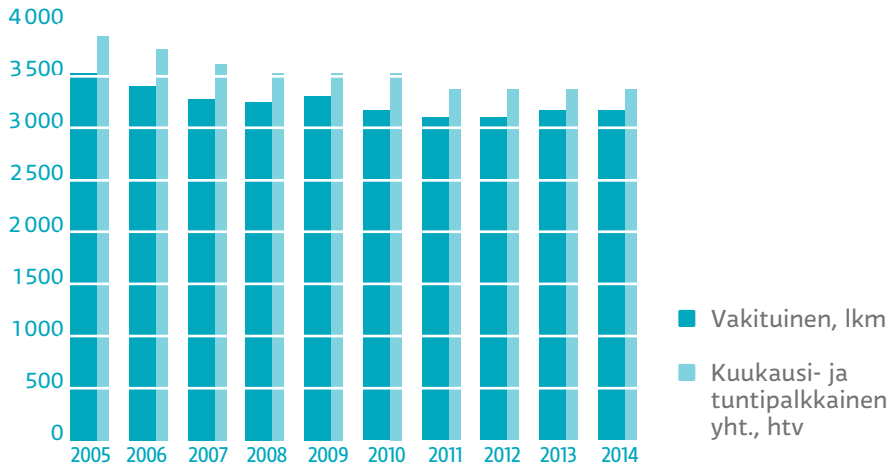
Syyskuun lopulla Yle käynnisti yli tuhatta työntekijää ja kaikkia yksiköitä koskeneet yhteistoimintaneuvottelut, jotka liittyivät toimenkuvien muutokseen ja henkilöstön vähentämiseen. Taustalla olivat yhtiön rakenteellinen uudistaminen ja säästötarpeet. Neuvottelujen tuloksena työvoiman käyttö vähenee 160 henkilötyövuodella, pääasiassa loppukeväähän 2015 mennessä. Vakituksia työsuhhteita irtisanottiin 67. Loppuosa vähennyksestä toteutuu elä-

---

VUONNA 2014

- yleläisistä 87 prosenttia teki sisältöjä ja yleisin ammattinimike oli toimittaja: heitä on kolmasosa koko henkilöstöstä
  - tuki- ja hallintotehtävissä työskentelevien osuus pieneni edelleen ja oli 13 prosenttia (14 prosenttia vuonna 2013)
  - 230 vakituista työntekijää vaihtoi tehtävää Ylen sisällä, syynä oma toive tai organisaatiomuutos.
  - vakituisten henkilöstön keski-ikä oli edelleen 47 vuotta.
  - Ylen vakituudesta henkilöstöstä 89,9 prosenttia kuului työehtosopimusten piiriin. Työehtosopimusten soveltamisalojen ulkopuolelle jää johdon lisäksi osa ylemmistä toimihenkilöistä.
-

YLEN HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ 2005–2014

kejärjestelyin ja määräaikaisen työvoiman käyttöä vähentämällä. Selvästi suurin toiminnallinen muutos tapahtuu ICTT:ssä ja tuotantotekniikan ylläpidossa, joissa palveluiden osto kumppaneilta lisääntyy ja oma henkilöstö vastaavasti vähenee.

Toimintamallin muutoksella Yle pyrkii strategian mukaisesti vapauttamaan voimavaroja uuden luomiseen. Palkkahallinnon mahdollisesta ulkoistamisesta tehdään päätös vuonna 2015.

Draamasarja *Uuden päivän* tuotanto ulkoistettiin syyskuun lopussa Aito Tehdas Oy:lle. Vajaa kolmekymmentä henkilöä siirtyi liikkeenluovutuksella niin kutsuttuina vanhoina työntekijöinä uuden työnantajan palvelukseen. Muutoksen tavoitteena oli paitsi parantaa kustannustehokkuutta myös erityisesti antaa vauhtia Pirkanmaan av-markkinoiden kasvulle. Ylen strategisena tavoitteena on vahvistaa suomalaisen media-alan kehitystä tekemällä enemmän kumppaneiden kanssa.

Lisäksi vuoden aikana käytiin eri puolilla yhtiötä useita pienempiä yhteistoimintaneuvotteluja toiminnan ja tehtävien järjestämiseksi uudelleen. Näillä neuvotteluilla ei tavoiteltu henkilöstövähennyksiä.

TYÖHYVINVOINTI JA TASA-ARVO

Naisten ja miesten välinen tasa-arvo toteutuu Ylessä verrattain hyvin. Ylen vakinaisesta henkilöstöstä 49 prosenttia on naisia ja esimiehistä 47 prosenttia. Sukupuolijakauma on tasainen kaikilla esimiestasoilla. Myös työilmapiiriä mitattaavassa henkilöstökyselyssä Yle koetaan tasa-arvoiseksi työpaikaksi; asteikolla yhdestä viiteen Yle saa arvosanaksi 3,94.

Miesten ja naisten välisiä palkkaeroja ei käytännössä juuri ole – naisten keskipalkka yhtiötasolla on 97,2 prosenttia miesten keskipalkasta. Ohjelmatyöntekijöiden eli Journalistiliiton työehtosopimusalueella, jolla on yli 2 300 vakituista työntekijää, naisten keskipalkka on 99,8 prosenttia miesten keskipalkasta. Tasa-arvokartoituksen perusteella pieni palkkaero selittyy naisten ja miesten sijoittumisella eräissä ammateissa ja toiminnoissa eri tehtäviin. Sukupuolijakaumaltaan epätasapainoiset toiminnot ja ammattiryhmät ovat yleensä sellaisia, joissa vaihtuvuus on pientä ja rekrytointi vähäistä.

Jatkossa Yle panostaa sukupuolten tasa-arvon rinnalla laajemman yhdenvertaisuuden edistämiseen. Uuden yhdenvertaisuuslain edellyttämä

yhdenvertaisuussuunnitelma valmistuu keväällä 2015. Pyrkimyksenä on, että Ylessä työskentelisi jatkossa nykyistä hieman monipuolisemmin esimerkiksi erilaisista etnisistä ja kulttuurisista taustoista tulevia ihmisiä.

Työilmapiirimittaus tehtiin osana työelämän kehittämisen **Tyke-kyse-lytutkimusta** lokakuussa. Siihen vastasi 64 prosenttia yleläisistä, mikä oli kymmenen prosenttiyksikköä edellisvuotta vähemmän. Työntekijät antoivat ilmapiiristä aiempia vuosia heikomman arvosanan: 3,64 asteikolla 1–5. Kysely ajoittui yt-neuvottelujen läheisyyteen. Etenkin henkilöstön luottamus yhtiön ylimpään johtoon heikkeni. Sen sijaan lähiesimiesten työ sai edellisvuoden tapaan kohtuullisen hyvän arvosanan 3,87. Vuonna 2015 työkuultuurin kehitysohjelmalla pyritään parantamaan myös ilmapiiriä ja lisäämään yleistä luottamusta yhtiön sisällä.

5.5

PALKITSEMINEN

Yle noudattaa kaikessa palkitsemisessaan valtio-omistajan ohjeita. Ylen hallituksen asettama nimitysvaliokunta valmistelee palkitsemisasiat hallitukselle, joka hyväksyy tavoitteet ja tulokset. Palkitsemisen lähtökohtia ovat avoimuus, kohtuullisuus ja tuloksellisuus. Palkitsemisen tarkoituksena on edistää yhtiön strategisten tavoitteiden toteutumista.

Kaikki yleläiset ovat ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja mittareihin perustuvan tulospalkitsemisjärjestelmän piirissä. Johtajilla ja päälliköillä, yhteensä noin 130 henkilöllä, on henkilökohtainen tuloskortti. Henkilökohtaisten tuloskorttien maksimipalkkio on yhtiön johtoryhmän jäsenillä 1,9 kuukauden palkkaa vastaava määrä ja päälliköillä kuukauden palkkaa vastaava määrä.

Muu henkilöstö on tiimikorttijärjestelmän piirissä. Tiimit laativat itse tavoitteensa yhtiön ja oman toimintonsa strategian pohjalta. Esimies vastaa, että tavoitteet tukevat yksikön

tavoitteita. Koko tiimi voidaan palkita tavoitteiden toteutumisesta 600–1 200 euron palkkiolla. Tiimikorttiin osallistuminen on vapaaehtoista. Tiimeissä oli vuonna 2014 mukana noin 2 300 yleläistä.

Erityispalkkio voidaan maksaa poikkeuksellisen menestyksekkäästä työsuorituksesta.

Vuonna 2014 maksettiin tuloskortti- ja tiimikorttipalkkioita edellisvuoden tavoitteisiin liittyen yhteensä 2 653 448 euroa, josta tiimikorttipalkkioiden osuus oli 2 113 157 euroa. Palkkioiden osuus Ylen koko palkkasummasta on 1,4 prosenttia. Palkkiota sai noin 2 500 yleläistä.

Ylen palkitsemisesta tarkemmin: Selvitys Ylen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2014 yle.fi/yleisradio

5.5 YMPÄRISTÖVASTUU

Ylellä on ollut vuodesta 2009 lähtien ympäristövastuuohjelma, jonka avulla yhtiö edistää ympäristöystävällisiä käytäntöjä omassa toiminnassaan. Ohjelma ulottuu energiankäytön tehostamisesta luonnonvarojen kestävämpään käyttöön ja kierrätykseen.

Sähköisen median ympäristövaikutukset liittyvät ennen muuta kiinteistöjen ja ohjelmatoiminnassa tarvittavien teknisten järjestelmien ja laitteiden energiankulutukseen sekä henkilöstön työaikana tekemiin lento- ja automatkoihin. Yle on päivittänyt ympäristövastuuohjelmansa vuosille 2014–2016. Ympäristöhyötyjen ohella ympäristövastuuohjelma tuo kustannussäästöjä.

Toimitilojen vähentäminen, tilankäytön tehostaminen ja talotekniset uudistukset Tampereen Mediapoliksessa ja Pasilassa ovat parantaneet energia- ja ympäristötehokkuutta. Liikenteen päästöjä vähentääkseen Yle huomioi ympäristökriteerit ajoneuvohankinnoissaan ja matkustusohjeissaan. Tavoitteena on

muun muassa pienentää lentomatkojen päästöjä lisäämällä etänevotteluja ja suosimalla joukkoliikennettä, silloin kun se työtehtävän puolesta on mahdollista. Uudet joustavan työn tavat, kuten etätyö, vähentävät matkustamisen tarvetta.

Yle kannustaa henkilöstöään ympäristöystävällisiin valintoihin jokapäiväisessä työssä ja odottaa myös yhteistyökumppaneiden noudattavan ympäristöperiaatteita. Vuonna 2015 tavoitteena on luoda ympäristöohjeistus erityisesti Ylen omille tuotannoille.

ESIMERKKEJÄ YLEN YMPÄRISTÖVASTUUSTA 2014

Energiatehokkuus

- Ylen omistamien kiinteistöjen sähkönkulutus pieneni edelleen. Pasilan Yle-keskuksen sähkönsäästö vuosina 2009-2014 oli lähes 4 miljoonaa kilowattituntia.
- Pasilassa kaikki rakennukset Isoa Pajaa lukuun ottamatta on liitetty ympäristöystävällisen kaukojäähdytyksen piiriin.
- LED-valojen käyttöä ulkotiloissa ja studioissa on mahdollisuuksien mukaan lisätty.
- Mediapoliksessa on parannettu toimisto- ja tuotantotilojen energiatehokkuutta.

Liikenne

- Vuoden lopussa 24 prosenttia Ylen ajoneuvoista oli vähäpäästöisiä (alle 120 g/CO₂/km). *Tavoite: vähintään 20 prosenttia vuoteen 2016 mennessä.* Ylellä on käytössään 30 ympäristöystävällistä hybridiautoa.
- Työmatkalentojen kokonaispäästöt kääntyivät uudestaan laskuun ja vähenivät 7,1 prosenttia. Kotimaan lentoja tehtiin lähes viidennes (17,7 %) edellisvuotta vähemmän.

Jätteet ja kierrätys

- Yle on tehostanut jätteiden lajittelua ja kierrätystä eri toimipisteissään. Pasilassa sekajätteen osuus kokonaisjätemäärästä oli 7,3 prosenttia. *Tavoite: alle 10 % vuoteen 2016 mennessä.* Laitteille ja toimistokalusteilla on toimiva kierrätysjärjestelmä. Toimistotarvikkeista lähes puolet (45,8 %) on ympäristömerkittyjä.

Green Office

- Yle noudattaa toimipisteissään WWF:n Green Office -ympäristöjärjestelmää.

Ympäristötyön tukena toimii 2–4 kertaa vuodessa kokoontuva ympäristöohjausryhmä, johon kuuluu eri vastuualojen esimiehiä. Ylen johtoryhmää ympäristöohjausryhmässä edustaa yhtiön strategiajohtaja.

Merkittävimmin Yle vaikuttaa ympäristötietoisuuteen sisältöjensä kautta. Ylellä on Suomessa sähköisen median laajin tarjonta luonto- ja ympäristöaiheisia sisältöjä radiossa, televisiossa ja verkossa. Luonto-ohjelmien lisäksi ajankohtaisohjelmissa ja dokumenteissa on taustoitettu muun muassa sitä, miten ympäristökysymykset kytkeytyvät talouden mekanismeihin. Asiaohjelmat nostavat esille ekologisia valintoja kuluttajan näkökulmasta.

Tarjoamalla tietoa, taustaa ja erilaisia näkökulmia Yle voi edistää kestävä kehitystä ja suomalaisten ymmärrystä monimuutokaisista luontoon ja ympäristöön liittyvistä ilmiöistä sekä keinoista, joilla ympäristöongelmia voidaan ratkaista.

.....
Lisää Ylen vastuullisuudesta yle.fi/yleisradio
.....

Ylen rahoitus, kustannus- rakenne ja hallinto

6

- ▶ **Ylen talous on pysynyt tasapainossa.**
- ▶ **Ylen kokonaistulot olivat 475,5 miljoonaa euroa. Tästä Yle-veron osuus oli 461,8 miljoonaa.**
- ▶ **Yle käytti sisältöihin ja palveluihin 344,6 miljoonaa euroa. Summasta 87 prosenttia kohdistui kotimaisiin sisältöihin.**

Ylen talous on pysynyt suunnitellusti tasapainossa. Kaksi vuotta voimassa ollut uusi Yle-veroon pohjautuva rahoitusmalli on tuonut vakautta ja ennustettavuutta Ylen talouden suunnitteluun ja seurantaan. Laitteeseen sidotun tv-lupamaksun korvannut Yle-vero on vahvistanut julkisen palvelun rahoitusta ja palauttanut yleisradiotoimintaan tarvittavat tulot aiempaa vakaammalle pohjalle. Vuonna 2014 Yle-veron tuotto kattoi 97,1 prosenttia Ylen tuloista.

Rahoitusratkaisun yhteydessä sovittiin, että Ylen rahoitukseen tehdään vuosittain kustannusten nousua vastaava indeksikorotus, joka vuonna 2014 oli 1,6 prosenttia eli noin 8 miljoonaa euroa. Eduskunta päätti keväällä 2014 jäädyttää indeksikorotuksen vuodeksi, joten Ylen rahoitus pysyy vuonna 2015 ennallaan. Yle on käynnistänyt siihen liittyvät talouden sopeutustoimet ja rakenteelliset uudistukset vuoden 2014 jälkipuoliskolla.

VERO- JA TV-LUPAMAKSUTUOTOT 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Yle-vero / Tv-lupamaksu	398,4	415,4	422,7	454,5	461,8
Muut tuotot	21,7	17,0	33,4	14,6	13,8
Tuotot yhteensä	420,0	432,5	456,1	469,1	475,5

JULKISEN PALVELUN YLEISRADIOYHTIÖIDEN VERTAILU 2013

M€

1500

900

600

300

0

Suomi Yle
Ruotsi SVT +SR +UR
Norja NRK
Tanska DR
Itävalta ORF
Sveitsi SRG-SSR
Hollanti NPO
Belgia VRT +RTBF
Irlanti RTE

■ Yle-vero ■ Lupamaksut ■ Valtion budjettirahoitus ■ Muut tulot ■ Mainonta

JULKISEN PALVELUN YLEISRADIOYHTIÖIDEN RAHOITUSVERTAILUA

Yleisin malli julkisen palvelun rahoituksessa Länsi-Euroopassa on tv-lupamaksun ja mainosrahoituksen yhdistelmä. Sitä käyttävät esimerkiksi Irlanti, Italia, Itävalta, Ranska ja Sveitsi. Toinen malli on valtion rahoituksen ja mainosrahoituksen yhdistelmä, joka on käytössä esimerkiksi Belgiassa, Islannissa ja Hollannissa. Kolmas malli on lupamaksurahoitus, jonka piirissä ovat Englannin BBC, Norja, Ruotsi ja Tanskan DR.

Euroopassa ainutlaatuisia rahoitustapoja ovat Saksan laiteriippumattoman maksun ja mainosrahoituksen yhdis-

telmä sekä Suomen Yle-vero.

Itä-Euroopan maissa yleisin rahoitusmalli on julkisen rahoituksen ja mainosrahoituksen yhdistelmä. Seuraavaksi yleisin rahoitusmalli on julkisen rahoituksen, mainosrahoituksen ja lupamaksun yhdistelmä. Kroatiassa ja Tšekissä on käytössä lupamaksun ja mainosrahoituksen yhdistelmä.

Kun Ylen julkinen rahoitus vuonna 2013 Yle-veron myötä kasvoi, se perustui tavoitteeseen saattaa Ylen tuotot tasapainoon menojen kanssa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että Ylen tuotot olisivat nyt korkeat muihin maihin verrattuna.

Vuoden 2013 tuloverovertailu kertoo,

6.1 YLEN RAHOITUS JA TULOT

että Ruotsin julkisen palvelun yhtiöiden SVT:n, SR:n ja UR:n yhteenlasketut tulot olivat huomattavasti korkeammat kuin Suomen Ylen. Myös Norjan NRK:n ja Tanskan DR:n tulot olivat Yleä selvästi korkeammat. Yhteistä näille yhtiöille on, että mainokset eivät kuulu tulolähteisiin. Tanskassa toimii kuitenkin DR:n lisäksi erillinen julkisen palvelun TV2 DANMARK, joka rahoitetaan mainonnalla.

Esimerkiksi väestöltään Ruotsia pienempien maiden, Itävallan ja Sveitsin, julkisen palvelun yleisradioiden tulot olivat suuremmat kuin Ruotsissa. Itävallassa sen mahdollisesti mainosrahoitus. Ruotsia isomman Hollannin rahoitus puolestaan oli Ruotsin tasolla. Vertailun pienimmän maan Irlannin yleisradioyhtiön rahoitus oli muita pienempi mainostuloineenkin.

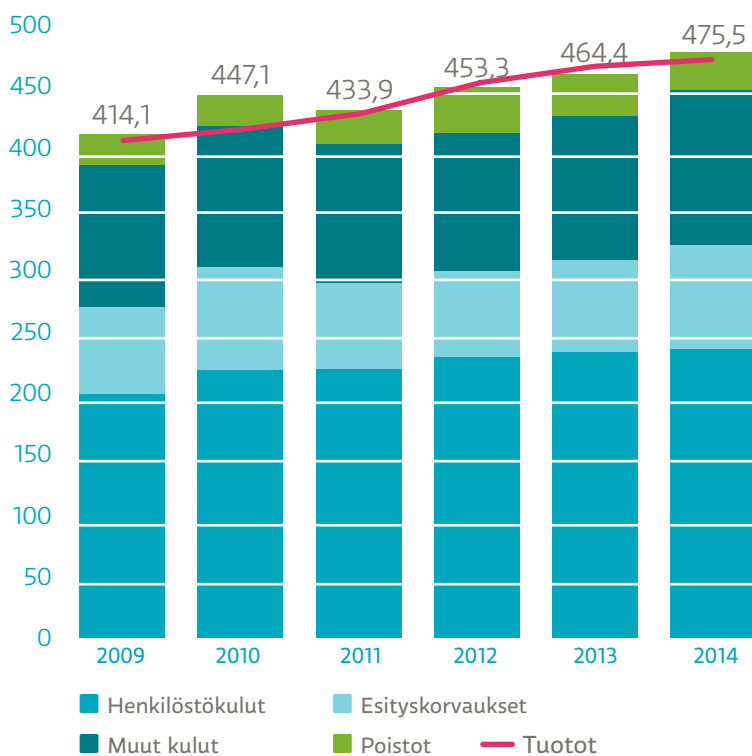
Ylen liikevaihto vuonna 2014 oli 472,9 miljoonaa euroa. Tämä on 1,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2013. Liikevaihtoon sisältyvät tuotot Yle-verosta, ohjelmatuotot sekä palveluiden myyntituotot. Ylen tilikauden tappio oli 4,7 miljoonaa euroa. Vaikka tulos oli tappiollinen, oli se hiukan ennakoitua parempi.

Ylen hallintoneuvosto on asettanut tavoitteeksi, että yhtiön tuloksen pitää pysyä vuosittain keskimäärin tasapainossa, kuitenkin niin, että tulos voi vaihdella -5 ja +5 miljoonan euron välillä. Tarve vaihteluun syntyy joka toinen vuosi säännöllisesti toistuvista suurista urheilutapahtumista.

Valtiokonttori siirsi Yle-veron tuottoja 507,9 miljoonaa euroa televisio- ja

TUOTOT SEKÄ KULUT JA POISTOT 2009–2014

milj. €

TALOUDEEN AVAINLUVUT

	2014	2013	2012	2011	2010
TOIMINNAN LAAJUUS (MILJ. € / %) *					
Liikevaihto	472,9	465,9	438,7	415,4	398,4
muutos %	1,5	6,2	5,6	4,3	2,7
Liiketoiminnan muut tuotot	2,6	3,2	17,4	17,0	21,7
muutos %	-20,0	-81,4	2,4	-21,3	-6,9
Kulut ja poistot	480,0	464,4	453,3	433,9	447,1
muutos %	3,3	2,5	4,5	-3,0	8,0
Taseen loppusumma	264,5	277,8	277,4	312,9	302,3
Bruttoinvestoinnit, aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	26,8	28,8	26,0	32,7	29,7
% liikevaihdosta	5,7	6,2	5,9	7,9	7,5
KANNATTAVUUS (MILJ. € / %) *					
Käyttökate	27,3	39,2	41,2	27,1	-0,7
% liikevaihdosta	5,8	8,4	9,4	6,5	-0,2
Liikevoitto/-tappio	-4,4	4,7	2,8	-1,4	-27,1
% liikevaihdosta	-0,9	1,0	0,6	-0,4	-6,8
Tilikauden voitto/-tappio	-4,7	4,2	3,7	-0,3	-26,5
% liikevaihdosta	-1,0	0,9	0,8	-0,1	-6,6
RAHOITUS JA TALOUDELLINEN ASEMA					
Quick ratio	0,5	0,5	0,1	0,3	0,3
Omavaraisuusaste %	49,0	48,3	46,9	40,4	41,9
Korollinen vieras pääoma (milj. €)	62,5	65,0	75,7	17,4	13,4
HENKILÖSTÖ					
Kuukausipalkkaisen vakituisen ja määräaikaisen henkilöstön lukumäärä keskimäärin vuoden aikana	3586	3603	3549	3573	3723
Henkilöstötyövuosien (htv) määrä keskimäärin vuoden aikana**	3695	3715	3656	3699	3836
Palkat (milj. €)	175,6	174,1	168,2	163,7	166,5
Palkkiot (milj. €)	12,9	13,4	12,1	12,8	13,3
Palkat ja palkkiot yhteensä (milj. €)	188,5	187,5	180,3	176,5	179,8

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Lyhytaikaiset vaihtuvat vastaavat} - \text{Ennakkomaksut}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$$

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

* Talouden tunnusluvut vuosilta 2010–2011 eivät ole vertailukelpoisia vuosien 2012–2014 kanssa muuttuneen liikevaihdon määritelmän vuoksi.

** Sisältää vakituiset, määräaikaiset, tuntipalkkaiset ja suoriteperusteiset työsuhteet.

radiorahastoon, josta Yle anoi suorituksia maksuvalmiustarpeensa mukaisesti. Saamastaan Yle-veron tuotosta yhtiö tilitti valtiolle arvonlisäveroa 10 prosentin verokannan mukaan, kaikkiaan 46,1 miljoonaa euroa. Yle-veron netto-tuotoksi muodostui siten 461,8 miljoonaa euroa.

Muut liikevaihtoon kuuluvat tuotot olivat 11,2 miljoonaa euroa, mikä sisältää ohjelmatuotot ja tuotot palveluiden myynnistä. Vähennystä edellisvuoteen oli 1,1 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 2,6 miljoonaa euroa (3,2 miljoonaa vuonna 2013). Ne sisälsivät muun muassa vuokratuottoja 1,7 miljoonaa euroa. Tuotot yhteensä olivat 475,5 miljoonaa euroa (469,1 vuonna 2013). Yle-veron osuus kokonaistuotoista oli 97,1 prosenttia (96,9 prosenttia vuonna 2013).

6.2 KUSTANNUSRAKENTEEN KEHITYS JA KULUT

Henkilöstökulut ovat Ylen suurin kuluerä, ja niiden määrä oli 236,5 miljoonaa euroa (234,8 vuonna 2013).

Palkat ja palkkiot nousivat 0,5 prosenttia ja olivat 188,5 miljoonaa euroa. Eläkekulut olivat 37,6 miljoonaa euroa.

Luvussa on 0,8 miljoonaa euroa kasvua edellisvuoteen verrattuna.

Esityskorvausten määrä kasvoi lähes 10 miljoonaa euroa, 85,6 miljoonaan euroon. Yle esitti eri välineissään kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä hankittuja ohjelmia 25 miljoonalla eurolla. Sen lisäksi maksettiin musiikkiin liittyviä esityskorvauksia, esitysoikeuspalkkioita, uusintakorvauksia sekä muita ohjelmiin liittyviä oikeusmaksuja kaikkiaan 31,3 miljoonan euron edestä. Urheilusta ja ulkomaisista ohjelmista Yle maksoi esityskorvauksia 29,3 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan muut kulut olivat 126,1 miljoonaa euroa, mikä on 6,2 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Liiketoiminnan muista kuluista suurimpia eriä ovat ulkopuolisilta ostetut palvelut, 51,6 miljoonaa euroa. Summa sisältää tietoteknisiä palveluja, tuotantopalveluja, kiinteistöpalveluja, korjaus- ja huoltotöitä sekä muita palveluja. Jakelun ja tietoliikenteen kustannukset kasvoivat edellisestä vuodesta 7,9 prosenttia, ja niiden määrä oli 35,5 miljoonaa euroa. Etenkin laajakaistajakelun ja ohjelmansiirtoyhteyksien kustannukset kasvoivat.

Vuokrakulut olivat 12,8 miljoonaa euroa (12,7), kasvua edelliseen vuoteen oli 0,6 prosenttia. Poistot ja arvonalentumiset olivat 31,7 miljoonaa euroa

6.2

YLEN KUSTANNUSRAKENNE

Yhteensä 480,0 miljoonaa euroa (muutos +15,6 miljoonaa euroa)

(34,5) eli laskua edelliseen vuoteen oli 8,0 prosenttia. Vuoden 2013 poistoihin sisältyi poistokäytäntöjen muutoksista johtuneita ylimääräisiä poistoja sekä arvonalennuksia kaikkiaan 5,2 miljoonaa euroa.

6.4

Investoinnit vuonna 2014 olivat 26,9 miljoonaa euroa (28,8). Tästä 10,7 miljoonaa euroa kohdistui tuotantovälineisiin, 8,7 miljoonaa euroa toimitiloihin, 4,7 miljoonaa euroa IT-hankintoihin ja 2,8 miljoonaa euroa jakeluun liittyviin hankintoihin.

Ylen taloudesta tarkemmin tilinpäätöksessä ▶ yle.fi/yleisradio

6.3

6.3 KUSTANNUKSET SISÄLTÖKOKONAISUUKSITTAIN

Sisältöjen ja palvelujen osuus Ylen kaikista kuluista ja poistoista oli 344,6 miljoonaa euroa eli 72 prosenttia.

Sisältöjä ja palveluja johdetaan ja siten myös kustannuksia seurataan sisältökokonaisuuksittain.

Sisältöjen ja palvelujen kuluihin kuuluvat paitsi ohjelmasisällöt myös ohjelmien jakelu, musiikin tekijänoikeudet, arkistopalvelut ja markkinoinnin kustannukset.

Sisältökokonaisuuksien osuuksiin ei ole tullut merkittäviä muutoksia edellisestä vuodesta. Isojen urheilutapatumien vuoksi urheilun osuus kasvoi hieman.

6.4 YLEN HALLINTO JA ORGANISAATIO

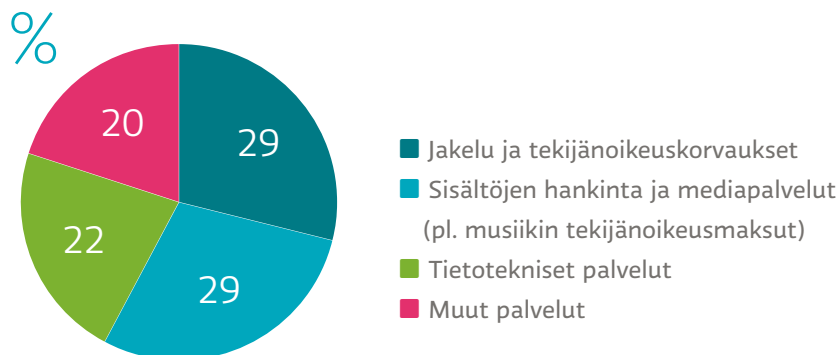
HALLINTONEUVOSTO

Yleisradion ylin päättävä elin on 21-jäseninen hallintoneuvosto. Hallintoneuvoston jäsenet valitsee eduskunta vaalikauden ensimmäisillä valtiopäivillä. Hallintoneuvoston jäseniksi on valittava tiedettä, taidetta, sivistystyötä ja elinkeino- ja talouselämää tuntevia sekä eri yhteiskunta- ja kieliryhmiä edustavia henkilöitä. Eduskunnan nimeämien jäsenten lisäksi kahdella yhtiön henkilöstön nimeämällä edustajalla on oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa hallintoneuvoston kokouksissa.

Hallintoneuvoston tehtävänä on

- valita ja vapauttaa yhtiön hallitus ja hallituksen puheenjohtaja
- päättää asioista, jotka koskevat toiminnan huomattavaa supistamista tai laajentamista tai yhtiön organisaation olennaista muuttamista
- huolehtia ja valvoa, että julkisen pal-

YLEN ULKOPUOLISTEN HANKINTOJEN OSUUDET ALUEITTAIN 2014 Toimittajaraja 0,2 miljoonaa euroa, yhteensä 204 miljoonaa euroa

velun ohjelmatoiminnan mukaiset tehtävät tulevat suoritetuiksi

- laatia palveluiden ja toimintojen ennakoarviointi suhteessa julkiseen palveluun ja viestintämarkkinoiden kokonaisuuteen sekä suhteessa siihen, vastaavatko ne yhteiskunnan demokraattisiin, sosiaalisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin, sekä arvioinnin perusteella päättää palvelun tai toiminnon aloittamisesta tai aloittamatta jättämisestä
- päättää talouden ja toiminnan suuntaviivoista
- tarkastaa ja hyväksyä hallituksen toimintakertomus
- valvoa yhtiön hallintoa ja antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta.

Hallintoneuvoston on lisäksi vuosittain huhtikuun loppuun mennessä annettava eduskunnalle kertomus julkisen palvelun toteutumisesta sekä ohjaus- ja valvontatehtäviensä toteuttamisesta edellisen kalenterivuoden aikana. Ennen kertomuksen antamista tulee kuulla Saamelaiskäräjiä.

HALLITUS

Yleisradiosta annetun lain mukaan hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä, jotka eivät saa olla hallintoneuvoston jäseniä eivätkä kuuluu yhtiön muuhun ylimpään johtoon. Yhtiön hallituksen tulee edustaa riittävän monipuolista asiantuntemusta ja molempia kieliryhmiä.

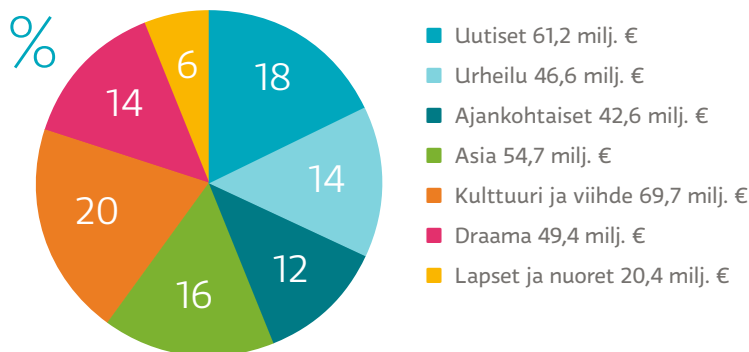
Hallituksen tehtävänä on

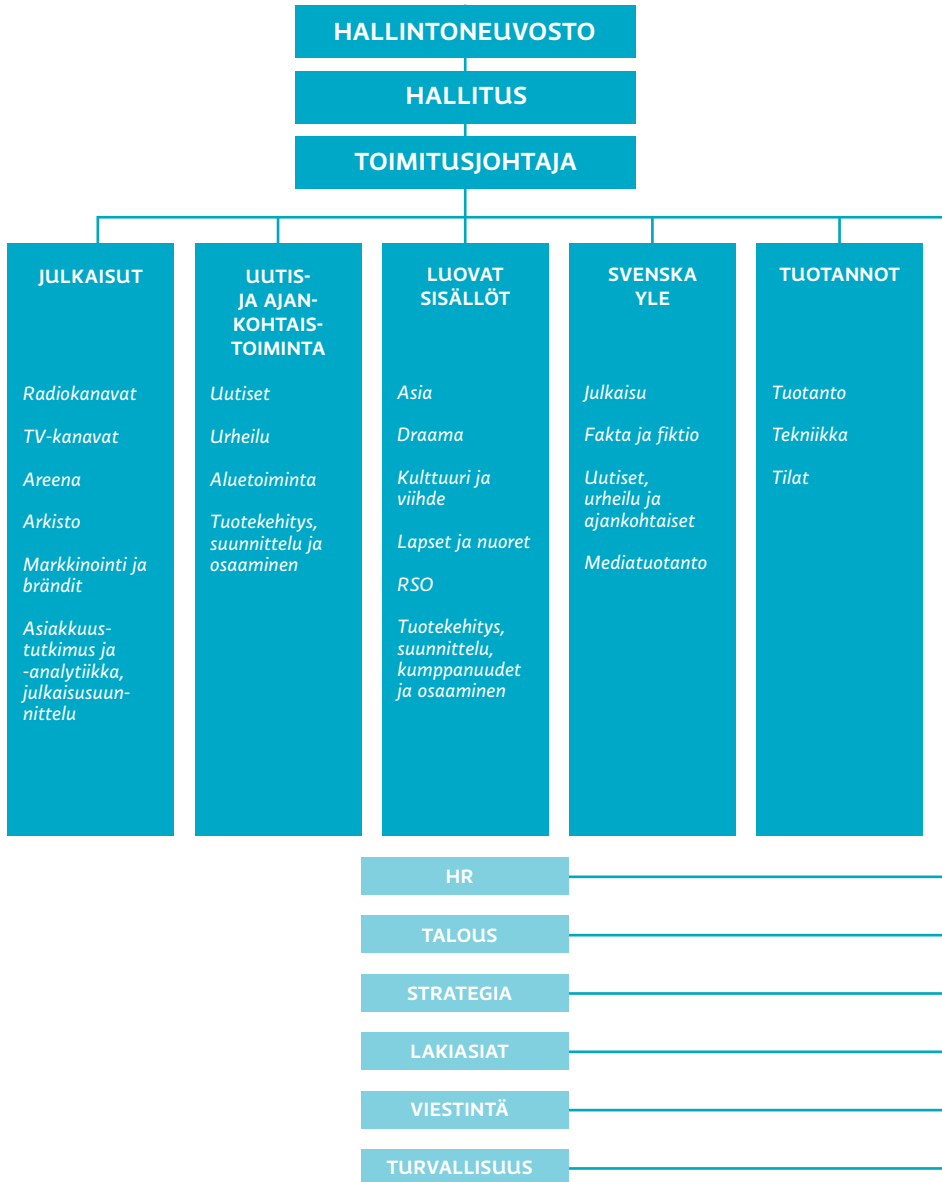
- valita ja vapauttaa yhtiön toimitusjohtaja sekä vahvistaa hänen palkkansa ja muut toimeen liittyvät ehdot; toimitusjohtaja ei saa olla hallintoneuvoston eikä hallituksen jäsen
- valita yhtiön muu ylin johto sekä vahvistaa heidän palkkansa ja muut toimiin liittyvät ehdot
- päättää seuraavan vuoden talousarviosta
- kutsua koolle yhtiökokous ja valmistella siinä käsiteltävät asiat
- antaa yhtiön toiminnasta vuosittain kertomus Viestintävirastolle.
- nimittää sananvapauslain mukaiset vastaavat toimittajat.

Ylen toimitusjohtajana on vuodesta 2010 lähtien toiminut Lauri Kivinen.

SISÄLLÖT JA PALVELUT

Yhteensä 344,6 miljoonaa euroa

Liitteet

HALLINTONEUVOSTON PÄÄTÖKSIÄ VUONNA 2014

Hallintoneuvosto kokoontui 7 kertaa. Hallintoneuvoston keskeisiä päätöksiä olivat:

13.2.2014

- Päätettiin Europarlamenttivaaleissa 2014 noudatettavista periaatteista hallituksen esityksen mukaisesti.
- Päätettiin suorittaa Yleisradiolain 6§:n mukainen ennakoarviointi Yleisradion Tampereen vapaan studiokapasiteetin vuokraussuunnitelmasta.

11.3.2014

- Hyväksyttiin hallituksen toimintakerromus ja annettiin yhtiökokoukselle lausunto tilinpäätöksestä 2013.

29.4.2014

- Päätettiin Yleisradion Tampereen vapaan studiokapasiteetin ennakoarviointiasiaassa työvaliokunnan esityksen mukaisesti hyväksyä suunnitelma. Hallintoneuvosto edellyttää, että vuokraus tapahtuu markkinaperusteisesti.
- Päätettiin hyväksyä professori Hannu Niemisen palkkio ja Asianajotoimisto Boreniuksen lasku ennakoarviointiin liittyvästä kilpailuvaikutusten arvioinnista ja tähän liittyvistä tehtävistä
- Päätettiin talouden ja toiminnan suuntaviivat vuoteen 2017.
- Hyväksyttiin hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle Yleisradion toiminnasta vuodelta 2013.

11.6.2014

- Vahvistettiin Yleisradion strategia 2014.

30.9.2014

- Päätettiin esittää liikenne- ja viestintäministeriölle osoitetulla hakemuksella SVT World -kanavan ohjelmistoluvan jatkamista 31.12.2016 saakka.

19.11.2014

- Päätettiin, että SVT World -kanava tulee sisällyttää osaksi hallintoneuvoston määrittelemää ja arvioimaa kokonaisuutta, jolla Ylen palveluita tarjotaan yhtäläisin ehdoin kaikille julkisena palveluna. Hallintoneuvosto päätti lisäksi, että SVT World -kanavaa ei välitetä eri toimiluvalla vaan kysymyksessä on Yleisradiolain 7§:n mukainen julkinen palvelu.

11.12.2014

- Vahvistettiin Yleisradion eduskunta-vaaliohjelmassa 2015 noudatettavat periaatteet.
- Päätettiin Yleisradion hallituksen palkkiot ja kokoonpano vuodelle 2015. Puheenjohtaja Kari Neilimo jätti tehtävänsä ja uudeksi puheenjohtajaksi valittiin kansleri Thomas Wilhelmsson. Varapuheenjohtajana jatkaa professori Laura Kolbe.

HALLITUKSEN PÄÄTÖKSIÄ VUONNA 2014

Hallitus kokoontui 15 kertaa. Hallitus kutsui varsinaisen yhtiökokouksen koolle 11.4. ja hyväksyi vuoden 2015 budjetin 10.12.2014. Hallintoneuvostolle esitettyjen asioiden lisäksi hallituksen keskeisiä päätöksiä olivat:

- Päätettiin yhtiön toiminimenkirjoittajat vuodelle 2014.
- Päätettiin yhtiön luottolimiitin muutoksesta.
- Hyväksyttiin sisäisen tarkastuksen periaatteet.
- Päätettiin esittää hallintoneuvoston hyväksyttäväksi hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2013. Lisäksi hallitus päätti esittää yhtiökokoukselle, että yhtiön tilikauden voitto siirretään edellisten tilikausien voittovarojen lisäykseksi.
- Valtuutettiin toimitusjohtaja tai tämän määräämä ryhtymään toimenpiteisiin hankintalain mukaisen kilpailutuksen aloittamisesta koskien *Uusi päivä* -tuotannon toteuttamista.
- Valtuutettiin hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtajan nimeämä henkilö allekirjoittamaan Pasilan tontinvuokrasopimus Yleisradion eläkesäätiön kanssa.
- Hyväksyttiin hallituksen puheenjohtajan ja nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan esitys toimitusjohtajan ja johtajien henkilökohtaisten tuloskorttien tuloksista ja tulospalkkioista ja päätettiin maksaa palkkiot järjestelmän tuottamalla tavalla täysimääräisenä.
- Päätettiin nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan esityksen mukaisesti tehdä muutos vuoden 2014 tavoitteisiin johtajien tuloskortteihin.
- Päätettiin tuotantoyhtiöyhteistyön toimintamallista.
- Valtuutettiin toimitusjohtaja tai tämän määräämä neuvottelemaan ja allekirjoittamaan uuden radiokanavien löydettävyyttä helpottamaan perustettavan yhtiön perustamisasiakirjat ja osakassopimus sekä merkittävään Yleisradion osuus osakepääomasta.
- Hyväksyttiin Yleisradio Oy:n ja Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys Gramex ry:n välinen sopimus vuodelle 2014.
- Hyväksyttiin johdon palkankorotukset ja erityispalkkiot nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan esityksen mukaisesti.
- Hyväksyttiin nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan esityksestä työsopimuksen ehtojen muutokset johtajien työsopimukseen.
- Hyväksyttiin Työsuhde-edut 2014 -ohje.
- Hyväksyttiin Sopimuspalkkaisten työehdot -ohje.
- Hyväksyttiin Yleisradio Oy:n kertomus Viestintävirastolle vuodelta 2013.
- Hyväksyttiin Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Mannerheimintie 13 a:n hallituksen jäseniksi 2014-2015 Kari Haapamäki ja varalla Pihla Allos.
- Päätettiin *Uusi päivä* -tuotannon tuotantotilan rakentamisesta.
- Päätettiin *Uusi päivä* -tuotannon tuotantotyön toimittaja.
- Päätettiin hyväksyä yhtiön toiminta-periaatteet (sisäinen valvonta, riskienhallinta, sijoitustoiminta ja vakuuttaminen).
- Päätettiin valita Ville Vilén ja Katri Olmo Palveluyhtiö Helsingin Musiikkitalo Oy:n hallitukseen Yleisradion edustajiksi 2014–2015.
- Päätettiin vastaavien toimittajien vastuualueiden muutoksista 1.10.2014 alkaen.
- Päätettiin yhtiön palkitsemislinjauksista palkitsemisvaliokunnan esityksen mukaisesti.
- Päätettiin tiimikortin kehittämisestä.
- Päätettiin merkitä kuvaushallia ja sille jyvitettyjä autopaikkoja vastaavan osakemäärän merkitseminen Kiinteistö Oy Technopolis Tohloppi

-kiinteistöyhtiöstä ja hyväksyttiin Technopolis Oyj:n ja Yleisradio Oy:n välinen osakassopimus.

- Hyväksyttiin Helsingin Musiikkitalo Oy:n ja Yleisradio Oy:n välisen osakassopimuksen muutos ja valtuutettiin toimitusjohtaja allekirjoittamaan sopimus.
- Päätettiin tulospalkitsemisen kokonaisuudesta vuodelle 2015.
- Valtuutettiin toimitusjohtaja tai tämän määräämä aloittamaan toiminnanohjausta koskevan järjestelmä- ja palveluhankintojen kilpailuttamisen.
- Valtuutettiin lakiasianjohtaja Katri Olmo allekirjoittamaan Pasilan tontinvuokrasopimus Yleisradio eläkesäätiön kanssa.
- Myönnettiin toimivalle johdolle valtuudet Yleisradion maanpäällisen teräpiirtojakelun jakelusopimusten valmistelemiseksi.
- Päätettiin tilintarkastajien kilpailutuksen aloittamisesta ja tilintarkastajien valintakriteereistä.
- Hyväksyttiin nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan esityksen mukaisesti tulospalkitsemisen kokonaisuus ja johtajien tuloskorttitavoitteet 2015.
- Hyväksyttiin media Metrix Finland Oy:n osakassopimus ja valtuutettiin toimitusjohtaja tai tämän määräämä neuvottelemaan ja allekirjoittamaan yhtiön perustamisasiakirjat sekä merkitsemään osakepääoma.
- Hyväksyttiin budjetti ja toimintasuunnitelma vuodelle 2015.
- Hyväksyttiin Yleisradio Oy:n ja Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys Gramex ry:n välinen sopimus vuodelle 2015.
- Päätettiin sisäisen tarkastuksen tarkastuskohteista esityksen mukaisesti.
- Päätettiin vastuullisen toiminnan (compliance) toimintaperiaatteista.

HALLINTONEUVOSTON JÄSENET VUONNA 2014

Ilkka Kantola, puheenjohtaja
Mikko Alatalo
Tuija Brax
Maarit Feldt-Ranta (2.10. saakka)
Tarja Filatov
Jukka Gustafsson (3.10. lähtien)
Kalle Jokinen
Kimmo Kivelä
Katri Komi
Mika Lintilä
Päivi Lipponen
Silvia Modig
Tapani Mäkinen
Jaana Pelkonen
Pekka Ravi, varapuheenjohtaja
Arto Satonen
Jouko Skinnari
Maria Tolppanen
Reijo Tossavainen
Pertti Virtanen
Mirja Vehkaperä
Ulla-Maj Wideroos
Henkilöstön edustaja,
toimituksen assistentti Jukka Kuusinen
Henkilöstön edustaja,
toimittaja Aapo Parviainen
Hallintoneuvoston sihteeri,
lakiasianjohtaja Katri Olmo

HALLITUKSEN JÄSENET VUONNA 2014

Vuorineuvos Kari Neilimo,
puheenjohtaja
Carina Geber-Teir
Johtaja Heikki Hellman
Professori Laura Kolbe,
varapuheenjohtaja
Toimitusjohtaja Kirsi-Marja Laitinen
Senior Partner Tuomo Raasio
Senior Partner Ilkka Wäck
Henkilöstön edustaja,
toimittaja Raino Hurme
Hallituksen sihteeri,
lakiasianjohtaja Katri Olmo

SAAMELAISKÄRÄJIEN LAUSUNTO

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÁÁ'MTE'G'G
SAAMELAISKÄRÄJÄT

28.2.2015

Saamelaiskäräjien lausunto Yleisradion hallintoneuvoston kertomuksesta eduskunnalle vuodelta 2014 saamenkielisistä ohjelmista ja palveluista

1. JOHDANTO

Saamelaiskäräjien hallitus on kokouksessaan 17.2.2015 käsitellyt Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston kertomusta eduskunnalle yhtiön saamenkielisistä palveluista vuonna 2014 ja päättänyt lausua asiasta seuraavaa.

Saamelaisille on Suomen perustuslaissa (PeL, 731/1999, 17 §:n 3 momentti) turvattu oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Saamelaiset ovat Suomessa alkuperäiskansa, jolla on oma kulttuuri ja kieli. Perustuslain 121 §:n 4 momentin mukaan saamelaisilla on saamelaisten kotiseutualueella kieltään ja kulttuuriaan koskeva itsehallinto ja itsehallinnon toteuttamista varten on säädetty laki saamelaiskäräjistä (974/1995). Kielellisiä perusoikeuksia toimeenpannaan saamen kielilailalla (1086/03) ja siinä on erikseen määritelty Suomessa puhuttavat ja kielilain suojaamat saamen kielet, joita ovat inarinsaame, koltansaame ja pohjoissaame.

Saamenkieliset palvelut ovat Yleisradio Oy:stä annetun lain mukaan lakisääteisiä tehtäviä. Lain mukaan Ylen tulee kohdella ohjelmatoiminnassa yhtäläisin perustein suomen- ja ruotsinkielisiä kansalaisia ja tuottaa palveluja saamen kielellä sekä soveltuvin osin myös muille kieliryhmille sekä välittää asetuksella tarkemmin säädettyjä viranomaistiedotuksia ja varautua yleisradiotoiminnan hoitamiseen poikkeus-

oloissa. Ylen tehtävänä on tuoda monipuolinen ja kattava julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Saamelaiskäräjät toteaa, että lakia Yleisradio Oy:stä tulee *tulkita* ja soveltaa siten, että perustuslain tarkoitus saamelaisten oikeudesta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan täyden palvelun radio- ja televisio-ohjelmiston osa-alueilla toteutuvat käytännössä. Yle:n kertomuksen mukaan vuonna 2014 Yle Sápmi valitsi strategiset painotukset kullekin välineelle ja toimi näiden linjausten mukaisesti huomioiden mediakäytön muutokset. Linjauksia olivat, Yle Sápmin verkkosivu on tärkein uutiskanava, saamen televisio avaa ikkunan saamelaismaailmaan ja tarjoaa elämyksiä ja Yle Sámi Radio on tärkein kielenelvytysväline.

Valtioneuvosto on tehnyt 3.7.2014 periaatepäätöksen saamen kielten elvyttämisen toimenpiteistä. Periaatepäätöksessä hallitus toteaa kaikkien Suomessa puhuttavien saamen kielten aseman olevan uhanalainen. Kielenelvyttämisohjelman tarkoituksena on nykyistä kokonaisvaltaisempi ja pitkäjänteisempi toiminta saamen kielen säilymisen ja kehittymisen turvaamiseksi. Yleisradiota tai Yle Sápmia ei mainita vastuutahona. Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan kielenelvyttämisohjelman toteuttamisessa myös saamenkielinen media, Yle Sápmi on keskeisessä asemassa.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen kohdassa tavoitetilä vuonna 2025 kohdassa todetaan: "Saamenkielinen mediatarjonta kaikilla kolmella saamen kielellä on lisääntynyt ja rajat ylittävä ohjelmayhteistyö Ruotsin ja Norjan kanssa on lisääntynyt. Tarjonnassa otetaan huomioon kaikkien ikäryhmien tarpeet." Saamelaiskäräjät toteaa, että edellä olevan tavoitteen saavuttamiseksi on välttämätöntä, että Yleisradio toimii saamen kielten elvytysohjelman toimeenpanemiseksi. YLE Sápmi

on koko historiansa ajan tehnyt työtä, oman perustehtävänsä tiedonvälityksen ohella, saamen kielten elvyttämiseksi, sen näkyvyyden ja kuuluvuuden lisäämiseksi ja tämän työn tule jatkuu muuttuvassa mediamaailmassa.

2. YLEISRADION SAAMENKIELISTEN PALVELUJEN TOTEUTUMINEN

Yle Sápmilla on oma radiokanava, Yle Sámi Radio, nelikielinen verkkopalvelu ja televisiossa kaksi tv-uutislähetystä ja lastenohjelma.

Ylen saamenkielisessä TV- ja radiotarjonnassa on tapahtunut myönteisestä kehitystä kertomusvuonna. Yle Sápmi toimittaa oman valtakunnallisen uutislähetysten. Viisi minuuttia kestävä uutislähetys arkipäivisin TV 1 -kanavalla näkyy koko maassa ja se on saanut laajan yleisön. Pohjoismaisille saamenkielisille tv-uutisille on saatu uusi, parempi lähetyssaika. Valtakunnallinen suomeksi ja ruotsiksi tekstitetty Oddasat-uutislähetys nähdään Yle Fem-kanavalla klo 20.45. Saamenkielinen media ei ole yksinomaan tiedonvälitystä, vaan sillä on roolinsa myös saamelaisten yhteenkuuluvuuden rakentajana. Yle Sápmilla on jo pitkään ollut keskeinen asema saamen kielten, kulttuurin ja identiteetin vahvistajana. YLE Sápmiin uutis- ja ajankohtaistoimitus ylläpitää perinteistä sanastoa ja tuo myös osaltaan esille uutta saamenkielistä sanastoa päivittäiseen kielenkäyttöön. Television ja radion lastenohjelmat tukevat saamelaislasten kielellistä kehitystä ja vahvistavat heidän identiteettiään. Yle Sápmiin tekstitetyt tv-ohjelmat antavat valtaväestölle ja saamen kieltä taitamattomille saamelaisille tietoa saamelaisista ja tietoa muista alkuperäiskansoista. Yle Sápmiin uutissisällöstä pääosa on pohjoissaameksi, mutta ohjelmasisältöä uutisissa on myös inarin- ja koltansaameksi.

Ylen kertomuksen mukaan internet teki läpimurron saamen tärkeim-

pänä uutiskanavana. Verkkosivujen lukijamäärä lähes kolminkertaistui toista vuotta peräkkäin. Inarinsaamesta ja koltansaamesta tuli vakituinen juontokieli pohjoissaamen rinnalle Yle Sápmiin aamu- ja iltapäiväohjelmissa radiossa. Yle Sápmi on lisäksi lisännyt tiedottamista Facebookissa ja Twitterissä. Ajankohtaisia asioita, kuten saamelaiskäräjien kokousta ja eduskunnan lähetekeskusteltua on seurattu liveseurantana, mikä on tuonut reaaliajassa tietoa Yle Sápmiin nettisivujen lukijoille ajankohtaisista, saamelaisille tärkeistä aiheista saameksi.

Yle Sápmi on kehittänyt palvelujaan internetissä ja Yle Sápmiin uutisia voi lukea myös koltan- ja inarinsaameksi. Eri saamen kielillä toteutetut uutispalvelut parantavat merkittävästi saamenkielistä uutistarjontaa ja luovat uusia mahdollisuuksia tuottaa uutispalveluja. Internet palvelee kaikkia saamelaisia, mutta erityisesti saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella asuvia saamelaisia.

Yle Sápmiin toimitiloissa on oma tv-studio sekä oma saamelaiskulttuurin mukainen lähetystudio Unná Junnalle. Kertomusvuonna jatkui vuonna 2013 maaliskuussa aloitettu nuorten aikuisten viikoittainen suora radio-ohjelma Sohkaršohkka (Sokerishokki). Ohjelma on saanut erittäin positiivista palautetta.

Radiolähetystä uudistettiin kertomusvuonna ja kehitettiin keskipäivän radiolähetys Terve!-lähetys, jonka lähetyssaika arkisin on klo 11.00–14.00. Terve!-radiolähetys lähetetään kerran viikossa inarinsaameksi ja kerran viikossa koltansaameksi. Uudistuksen tarkoituksena on tarjota saamenkielistä ohjelmaa päiväsaikaan, jolloin ihmiset kuuntelevat paljon radiota. Samalla iltapäivälähetys Bures ain-lähetys klo 15.00–17.00 lakkautettiin, koska keskipäivän lähetysseen ei saatu lisäresursseja. Iltapäivälähetysten tilalla alettiin lähettää ohjelmavaihtona Ruotsin saamenradion ohjelmaa.

3. YLE:N SAAMENKIELISEN OHJELMAN RESURSOINTI JA YLE SÁPMIN ASEMA

Saamelaiskäräjät painottaa, että Yleisradiotoiminnasta annettu laki takaa Yleisradiolle pysyvän ja kasvavan rahoituksen ja tämän tulisi näkyä nykyistä paremmin Yle Sápmin rahoituksessa. Yle Sápmi on saanut ohjelmatuotannon ja kotisivujen uudistuksen aikaiseksi toimintaa tehostamalla. Kertomusvuonna lisärahoitusta saatiin studioinvestointiin sekä Yle Oddasatin tekemiseen 1,5 hlötv, kuluvalle vuodelle lisärahoitusta ei ole myönnetty. Yle Sápmin tuottamia uutisia katsoo joka päivä keskimäärin yli 100 000 katsojaa. Määrä on merkittävä, kun vertaa alueellisiin tv-uutisiin. Alueellisia tv-uutisia seuraa yhteensä noin 600 000 henkilöä päivässä. Uutiset eivät palvele vain saamenkielistä yleisöä, vaan laajemminkin Yleisradion yhteiskunnallisten velvoitteiden täyttymistä. Samoin Yle Sápmin uutissivusto palvelee niin saamen- kuin suomenkielisiä lukijoita ja täyttää laajemminkin Ylen yhteiskunnalliset velvoitteet. Yle Sápmin nettisivuista on muodostunut Yle Oddasatin lisäksi tärkein uutislähde, keskimäärin 14 000 lukijaa viikossa vuonna 2014. Alkuvuodesta 2015 keskimääräinen viikkoluku on ollut 20 000. Perinteinen radiotoiminta onkin murroksessa.

Yle Sápmi on saanut paljon aikaan pienillä resursseilla ja toiminta on ollut tehokasta ja saamelaisia palvelevaa. Kertomusvuonna on tapahtunut saamelaisten kannalta hyvin tärkeitä kansallisia ja kansainvälisiä hankkeita ja uutisia, joista Yle Sápmi on onnistunut uutisoimaan kattavasti, nopeasti ja luotettavasti. Saamelaisten mahdollisuudet saada luotettavaa tietoa omalla kielellään ovat parantuneet huomattavasti. Tulokellinen toiminta tulisi näkyä Yle Sápmin rahoituksessa nykyistä paremmin ja on otettava huomioon se, että Yle Sápmi täyttää Yle:n yhteiskunnallisia velvoitteita muutenkin kuin vain saamen kielten osalta. Yle Sápmi ei palvele

vain saamelaisia, mutta koko suomalaista yhteiskuntaa. Koko suomalainen yhteiskunta, päättäjät ja viranomaiset tarvitsevat tietoa saamelaisista ja alkuperäiskansojen oikeuksista. Yle Oddasat -ohjelman katsojamäärät kertovat sen, että kysyntää Yle Sápmin tuottamille ohjelmille on ja hyvällä lähetysajalla ohjelmat voivat saada todella laajan kuulijajoukon. Yle Sápmin rahoitusta tulee tarkastella täten laajemminkin suhteessa koko Yle:n yhteiskunnallisiin velvoitteisiin. Mikäli Yle Sápmi olisi saanut toimintaansa lisäresursseja, toiminta olisi voinut olla vielä laajempaa ja vaikuttavampaa. Saamelaiskäräjät esittää, että eduskunta ja Yle pohtisivat Yle Sápmin rahoitusta ja saamenkielisen ja -kulttuurin mukaisen ohjelmiston asemaa suhteessa koko Ylen yhteiskunnallisiin velvoitteisiin.

Saamen kieli on alueellisia kieliä tai vähemmistökieliä koskevan eurooppalaisen peruskirjan (SopS149/1998) mukainen kieli. Euroopan neuvoston ministerikomitea on asiantuntijakomitean huomioihin viitaten jo vuonna 2012 kehottanut lisäämään tietoisuutta ja suvaitsevuutta joukkoviestimien avulla Suomen alueellisista ja vähemmistökielistä (RecChL(2012)2). Suomea velvoittaa myös Euroopan neuvoston kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan puiteyleissopimuksen (SopS 1-2/1998) täytäntöönpanoa valvova ministerikomitea on kehottanut Suomea järjestämään lisätukea vähemmistöjen joukkoviestimille, mm. saamenkielisille viestimille, jotta vähemmistökielet olisivat asianmukaisesti läsnä painetuissa ja sähköisissä joukkoviestimissä (CM/ResCMN(2012)3).

Suomi on saanut useita suosituksia lisätä yleistä tietoisuutta saamelaisista sekä edistää suvaitsevaisuutta ja kulttuurien välistä vuoropuhelua. Euroopan rasismin ja suvaitsemattomuuden vastainen komitea (ECRI) on vuonna 2013 suosittanut, että Suomen viranomaiset ryhtyvät toimenpiteisiin saamen-

kansaa koskevan yleisen tietoisuuden lisäämiseksi enemmistön piirissä, esim. tälle väestölle suunnatuin tietoa lisäävin kampanjoin. Saamenkieliset uutiset ovat askel eteenpäin, mutta edelleenkin suurena ongelmana on saamenkielisen nuorten tv-ohjelman puute ja saamenkielisen lastenohjelmiston todella vähäinen lähetysaika ja ohjelmamäärä. Saamelaiskäräjät toteaa, että saamenkielisten lasten ja nuortenohjelmiston rahoitusta ei tule tarkastella vain suhteessa saamelaisväestön määrään, vaan ohjelmat soveltuvat myös ruotsin- ja suomenkielisille lapsille ja nuorille ja mikäli ohjelmilla on hyvä lähetysaika tai internetlähetysaika, ne voivat tavoittaa laajan joukon lapsia ja nuoria ja lisätä valtaväestön lasten ja nuorten tietoisuutta saamelaisista ja saamelaiskulttuurista sekä lisätä suvaitsevaisuutta ja edistää Suomen kansainvälisten velvoitteiden täyttymistä.

Yle Sápmi ei ole itsenäinen toimija, vaan alueradio. Yle Sápmi ei kuitenkaan toimintansa eikä yhteiskunnallisen merkittävyytensä johdosta toimi vain alueradiona. Saamelaisia asuu suuri joukko kotiseutualueen ulkopuolella ja Yle Sápmin uutiset kiinnostavat suomalaisia etnisestä tai kielellisestä taustasta riippumatta. Yle Sápmin toimintakenttä on täysin erilainen, kun verrataan alueradioihin ja sillä on vastuu myös kirjallisen saamen kielen edistämisestä. Yle Sápmille tulee antaa itsenäinen, Svenska Yleen rinnastettava asema, lisää resursseja sekä lisää ohjelma-aikaa TV:ssä, internetissä ja radiossa suhteessa koko Yle:n yhteiskunnallisiin velvoitteisiin. Ylen organisaatiota tulee muuttaa ja taata Yle Sápmille itsenäinen asema.

4. KERTOMUSVUONNA 2014 HAVAITUT PUUTTEET

Vuonna 2014 Yle Sápmin toimitiloissa ilmeni sisäilmaongelma, mikä aiheutti henkilöstön sairastavuutta sekä toi vaikutuksia Yle Sápmin operatiiviseen toi-

mintaan. Saamelaiskäräjät pitää välttämättömänä, että Yleisradio osoittaa Yle Sápmille asianmukaiset toimintatilat välittömästi.

Yleisradio on kertomuksessaan tuonut esille, että Yle Sápmin yksi tärkein tavoite on kielen elvyttäminen. Saamelaiskäräjät pitää tavoitetta hyvin tärkeänä. Tavoite ei kuitenkaan ole aktualisoitunut Yle Sápmin rahoituksessa. Yle Sápmilla on laaja äänitearkisto, joka on vaarassa tuhoutua. Yle Sápmi on hakenut rahoitusta Yleltä arkiston digitointiin, mutta rahoitusta ei ole myönnetty. Ylen toimitilojen sisäilmaongelma voi uhata myös äänitearkistoa. Arkisto on ääninauhoilla ja sisältää aineistoa kolmella saamen kielellä. Arkistoaineistosta voitaisiin tutkia saamen kielen terminologian kehittymistä sekä tuoda jo aktiivisesta käytöstä kadonneita sanoja ja termejä takaisin käyttöön. Aineistossa on myös kertomaperinnettä, musiikkia, kulttuuria, tapoja ja perinteitä. Arkistoaineisto on vaarassa tuhoutua ja se on täysin tutkijoiden ja saamelaisyhteisön ulottumattomissa. Saamelaiskäräjät toteaa, että arkisto ei ole vain Ylen sisäinen asia. Arkistossa on tallennettuna saamelaisten kulttuuriperintöä. Arkiston tuhoutuminen olisi sekä kansallinen että kansainvälinen ongelma. YK:n alkupe-
räiskansajulistuksen 11 artiklan mukaan alkuperäiskansoilla on oikeus harjoittaa ja elvyttää kulttuurisia perinteitään ja tapojaan. Tähän sisältyy oikeus ylläpitää, suojella ja kehittää niiden kulttuurien aiempia, nykyisiä ja tulevia ilmenemismuotoja. Artiklan 31 mukaan alkuperäiskansoilla on oikeus ylläpitää, hallita, suojella ja kehittää kulttuuriperintöään, perinnetietoaan ja perinteisiä kulttuuri-ilmaisujaan sekä tieteesä, teknologiansa ja kulttuuriensa eri ilmenemismuotoja. Niillä on myös oikeus ylläpitää, hallita, suojella ja kehittää tähän kulttuuriperintöön, perinnetietoon ja perinteisiin kulttuuri-ilmaisuihinsa liittyvää henkistä omaisuuttaan. Maailman alkupe-
räiskansojen konferenssi pidettiin syk-

syllä 2014. Suomi osallistui kokouksen loppuasiakirjan valmisteluun ja hyväksyi sen. Loppuasiakirjassa valtiot sitoutuivat toimeenpanemaan YK:n alkuperäiskansajulistuksen velvoitteita. Yle Sápmin arkiston digitoiminen on välttämätöntä, jotta saamelainen kulttuuriperintö ei katoa ja on välttämätöntä myös alkuperäiskansajulistuksen toimeenpanemiseksi.

Aineiston digitointi palvelisi koko saamelaisyhteisöä. Saamelaiskäräjät pitää välttämättömänä, että arkisto digitoidaan ja siihen osoitetaan riittävät resurssit. Arkiston digitointi ei saa heikentää Yle Sápmin operatiivisen toiminnan resursointia. Arkiston digitointi edellyttäisi 100 000 euron lisärahoitusta, eli merkittävistä taloudellista panostuksista ei ole kyse. Saamelaiskäräjät painottaa, että arkistolaki velvoittaa myös Yle:ä. Arkistolain mukaan arkistotoimen tehtävänä on varmistaa asiakirjojen käytettävyys ja säilyminen, huolehtia asiakirjoihin liittyvästä tietopalvelusta, määrittellä asiakirjojen säilytysarvo ja hävittää tarpeeton aineisto. Asiakirjalla tarkoitetaan kirjallista tai kuvallista esitystä taikka sellaista sähköisesti tai muulla vastaavalla tavalla aikaansaatu esitystä, joka on luettavissa, kuunneltavissa tai muutoin ymmärrettävissä teknisin apuvälinein. Asiakirjoja on säilytettävä siten, että ne ovat turvassa tuhoutumiselta, vahingoittumiselta ja asiattomalta käytöltä. Äänitallenteiden säilyttäminen on vaativampaa kuin paperitallenteiden, koska äänitallenteet ovat herkkiä vaurioitumaan. Vaurioita aiheuttavat huonot säilytysolosuhteet, varomaton käsittely ja vialliset kuuntelulaitteet. Saamelaiskäräjät vaatii, että arkisto digitoidaan välittömästi, jotta saamelainen kulttuuriperintö ei katoa tai tuhoudu.

5. TOIMINNAN MUUT KEHITTÄMISTARPEET

5.1 OHJELMATOIMINTA

Saamelaiskäräjät pitää tärkeänä, että Yle Sápmi kehittää toimintaansa tuotamalla uutisia ja muita saamenkielisiä ohjelmia yhä enemmän omista lähtökohdistaan ja, että se suhtautuu kriittisesti sosiaaliseen mediaan lähteenä.

Yle Sápmin toiminta on keskittynyt Inariin. Enontekiöllä on toiminut välillä toimittaja. Utsjoella eikä Vuotson alueella ole toimittajia. Kotiseutualueen ulkopuolella on toiminut freelancereita. Saamelaisten kotiseutualue on hyvin laaja alue ja uutistoiminnan keskittyminen Inariin on ongelma sekä uusituotannolle että kielellisesti. Niiden alueiden uutiset, joissa ei ole omaa toimittajaa, jäävät vähemmälle uutisoinnille tai niistä ei uutisoida ollenkaan. Saamelaiskäräjät pitää tärkeänä, että saamelaiset voivat kuulla uutisia oman alueensa tapahtumista omalla saamen kielen murteellaan. Suomessa puhutaan pohjoissaamen itä- ja länsimurteita. Uutistuotannon keskittyminen Inariin tarkoittaa sitä, että suurin osa pohjoissaamen ohjelmatuotannosta on itämurteista. Tämä on ongelma kielellisen moninaisuuden ja pohjoissaamen länsimurteen kannalta. On tärkeää, että pohjoissaamen kielen murteita ylläpidetään ja tuetaan. Yle Sápmin resursointia ja organisaatiota tulee kehittää siten, että uutisointi kattaisi nykyistä paremmin koko saamelaisten kotiseutualueen ja kielelliset variaatiot.

Saamenkielinen radio-ohjelmatuotanto tulisi saada kokopäiväiseksi siten, että myös työssä käyvät ja opiskelevat saamelaiset voisivat nykyistä paremmin kuunnella Yle Sápmin ohjelmatuotantoa. Yle Sápmilla olisi mahdollisuus lähettää uusintoja, arkistomateriaalia, saamelaismusiikkia tai yhteispohjoismaista ohjelmistoa. Tämä edellyttäisi resursseja Yle Sápmille. Yle Sápmin ohjelma-aika radiossa on kello 7.10-9.34

ja 11.03-14.00, sekä kello 16-18.30 lähetetään Ruotsin ja Norjan Saamen radioioiden ohjelmaa suorana. Torstaisin tulee nuorten aikuisten Sohkaröshkka kello 17.30– 20.00. Saamelaiskäräjät esittää, että Yleisradio myöntää resurssit Yle Sápmille, että se voi lähettää saamenkielistä radio-ohjelmaa koko päivän.

Yle Sápmin saamenkielisillä ohjelmilla on vaikutusta saamen kieliin, perinteisten termien, käsitteiden ja sanontojen säilymiseen. Saamelaiskäräjät pitää tärkeänä, että Yle Sápmilla on resurssit henkilöstön journalistiseen täydennyskoulutukseen sekä kielenhuoltoon. Kielenhuolto on erittäin tärkeä, koska lapset ja nuoret oppivat saamen kieliä median välityksellä. Kielenhuollossa tulee ottaa huomioon eri alueiden murteet kaikkien saamen kielten osalta sekä kaikkien ohjelmien osalta.

5.2 LASTENOHJELMAT

Yle Sápmilla on erittäin tärkeä rooli saamen kielen säilymisessä ja edistämisessä sekä saamelaislasten ja -nuorten identiteetin vahvistamisessa. Yle Sápmin lähettämällä saamenkielisillä lastenohjelmilla on merkittävä vaikutus saamelaislasten ja -nuorten oman kielen ja kulttuurin arvostuksen kohoamiseen ja kielen käytön lisääntymiseen ja merkitys korostuu vielä enemmän suomenkielisessä kulttuuriympäristössä. Oman kulttuurin ja oman kielen kuuleminen ja näkeminen mediassa auttaa osaltaan vahvan saamelaisidentiteetin luomista.

Lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen (SoPS 60/1991) 17 artiklan d-kohdan mukaan sopimusvaltiot tunnustavat joukkotiedotusvälineiden tärkeän tehtävän ja rohkaisevat tiedotusvälineitä kiinnittämään erityistä huomiota alkuperäiskansojen lasten kielellisiin tarpeisiin. Lapsen oikeuksien sopimuksen täytäntöönpanoa valvova komitea on jo vuonna 2011 (CRC/C/FIN/CO/4) kiinnittänyt huomiota saamelaisvähemmistöihin kuuluvien lasten oikeuksiin ja

suosittelee Suomea tiivistämään yhteistyötään Ruotsin ja Norjan hallitusten kanssa muun muassa asioissa, jotka koskevat mediasisällön tuottamista saamelaislapsia varten. Lasten oikeuksien sopimuksen toteuttamiseksi on välttämätöntä lisätä saamenkielistä lasten- ja nuortenohjelmaa.

Kertomusvuonna Unna Junnán toiminta on pysynyt ennallaan ja Unna Junná tuotti vuonna 2014 ohjelmaa 30 jakson verran kolmella saamenkielellä eli saman verran kuin edellisenä vuonna. Saamelaiskäräjät on jo vuoden 2013 kertomusta käsittelevässä lausunnossaan kiinnittänyt huomiota siihen, että saamelaislapsilla tulee olla mahdollisuus saamenkielisten tv-ohjelmien katsomiseen ympäri vuoden. Saamelaiskäräjien esityksiä ei ole huomioitu. Ohjelmien laadun on oltava myös tasalaatuista ja sisällön aidosti kiinnostavaa ja saamelaiskulttuurinmukaista. Unna Junnán ohjelmien laatua on tarpeen seurata ja kehittää edelleen. Saamenkielisten lasten tv-ohjelmien tulee sekä taloudellisesti että henkilöresurssiltaan olla sillä tasolla, että vuodessa voidaan tuottaa vähintään 52 uutta saamelaiskulttuuriin sidottua, laadullisesti hyvää saamenkielistä lastenohjelmaa.

Unna Junnán lisäksi televisioon tulisi saada muutakin saamenkielistä lastenohjelmaa. Yle Sápmilla on oma tv-studio, joka mahdollistaa toiminnan kehittämisen, mutta sen hyödyntämiseen tulee olla tarvittavat resurssit. Oma pysyvä ja riittävä rahoitus lastenohjelmien tuotantokustannuksiin ja ohjelmatoiminnan kannalta tarpeellisen henkilökunnan palkkaamiseen on turvattava. Saamelaislapset ja -nuoret tarvitsevat perustuslain (17 §:n 3 momentin) edellyttämää saamelaiskulttuuriin ja saamelaiseen elämänmuotoon perustuvaa, ympärivuotista omakielistä ohjelmatarjontaa identiteetinmuodostuksensa tueksi. Saamelaisista yli puolet ja lapsista jopa 70 % asuu saamelaisalueen ulkopuolella, joten valtakunnal-

lisen saamenkielisen ohjelmatarjonnan saaminen on tärkeää valtaväestön keskuudessa asuville saamelaislapsille ja nuorille.

Yleisradio on keskeisessä asemassa saamen kielten tukemisessa ja säilymisessä sekä saamen kieliä puhuvien aikuisten ja erityisesti nuorten ja lasten identiteetin ja saamen kielen vahvistamisessa. Saamelaiskäräjät korostaa, että perinteinen radiotoiminta on tärkeää, mutta yhä suurempi osa saamelaisista ja erityisesti nuorisosta käyttää sosiaaliseen mediaa, tabletti- ja älypuhelinsovelluksia ja internetiä. Yle Sápmilla tulee olla riittävästi resursseja tuottaa palveluja eri mediasisällöille ja mahdollisuus tuottaa erilaisia sisältöjä, lyhytvideota ja ohjelmia taustoittavaa ja tukevaa materiaalia Yle Areena -palvelun kautta jaettavaksi. Koska saamenkielisten ohjelmien määrä on vähäinen, saamelaiskäräjät pitää tärkeänä, että Yle Sápmiin tuottamien ohjelmien – erityisesti Unná Junnan – katseluaikaa Yle Arenassa pidennettäisiin ja Unna Junná -ohjelmassa tuotettu saamenkielinen lastenmusiikki olisi paremmin esillä Yle Arenassa ja myös ladattavissa.

Nykyinen saamenkielinen lastenohjelmatarjonta on riittämätöntä ja ohjaa saamelaislapsia suomenkielisten lastenohjelmien pariin. Lapsille monen kuukauden pituiset tauot saamenkielisessä lastenohjelmatuotannossa ovat lasten kielellisen kehityksen kannalta liian pitkiä. Unna Junná -ohjelmaa on tehty vuodesta 2007 lähtien ja yksi keino lisätä saamenkielistä ohjelmatarjontaa olisi lisätä vanhojen ohjelmien uusintoja Yle Arenassa ja TV:ssä. Myös lastenohjelmia dubbaamalla olisi mahdollisuus tuoda saamenkielisiä lastenohjelmasisältöjä nykyistä laajemmin saamelaislasten ulottuville.

Lastenohjelmia olisi mahdollista lisätä ostamalla Norjan ja Ruotsin saamelaistradioiden tuottamia lastenohjelmia Suomeen. Saamelaiset ovat yksi kansa neljän valtion alueella ja saame-

laislasten ja -nuorten olisi tärkeä saada mediasisältöä myös naapurimaista ja tutustua niissä puhuttaviin saamen kieleen ja kulttuurisiin tapoihin. Yle Sápmille on myönnettävä lisäresursseja saamenkieliseen lastenohjelmatuotantoon.

Yle Sápmille tulee taata resursseja tehdä saamelaiskulttuurinmukaisia nettisovelluksia ja pelejä samaan tapaan kuin Pikku Kakkosella on. Saamelaislasten yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi myös saamelaislapsille tulee tuottaa nettipelejä omalla kielellään ja turvata Yle Sápmille tähän riittävät resurssit.

Edellä olevat toimet edesauttaisivat saamelaislasten yhdenvertaisuutta.

5.3. SAAMENKIELINEN NUORTEN-OHJELMATUOTANTO

Saamelaisnuorilla tulee olla mahdollisuus saada monipuolista ohjelmatarjontaa sisältäen ajankohtaista tietoa sekä viihteellisiä nuortenohjelmia omalla äidinkielellään. Saamelaiskäräjät painottaa, että nuortenohjelmien tulee olla saamen kielellä ja sen lisäksi niiden tulee olla saamelaisnuorten näkökulmasta tuotettuja ja heitä koskettavista aiheista. Kertomusvuonna Yle Sámi Radiossa lähetettiin nuorten aikuisten viikoittainen suora radio-ohjelma Sohkaršohkka (Sokerishokki), joka on käytänyt yleisösuhteen rakentamisessa hyväkseen sosiaalista mediaa. Kerran viikossa 2,5 tuntia kestävä Sohkaršohkka-nuortenohjelma on ollut erittäin suosittu. Ylen kertomuksessa ei ole mainittu Sohkaršohkka-nuortenohjelmasta ja miten sen jatko on turvattu.

Saamelaiskäräjät pitää positiivisena, että Yle Sápmi lähettää nuorille suunnattua saamenkielistä radio-ohjelmaa Sohkaršohkkaa, mutta valitettavaa on, että saamenkielistä nuoriso-ohjelmaa ei ole televisiossa. Ohjelmalle ei ole myöskään pysyvää rahoitusta. Yläasteikäisille saamelaisnuorille ja sitä vanhemmille nuorille ei ole olemassa TV-ohjelmasisältöä. Se on todella suuri puute saame-

laisnuorten kulttuuriselle ja kielelliselle identiteetille. Ohjelmatuotannossa on kyse myös siitä, millaisen kuvan saamelaisnuoret saavat mediasta oman kulttuurinsa ja kielensä hyväksyttävyydestä. Esimerkiksi Sokerisokki-ohjelman pohjalta olisi mahdollista luoda saamelaisnuorille oma tv-ohjelma. Tekstitettynä ohjelma tavoittaisi myös suomalais- ja ruotsalaisnuoret ja ohjelma voisi toimia tukena myös opetuksessa, suvaitsevaisuuden lisäämisessä ja keinona luoda uudenlaista nuortenohjelmistoa Ylelle. Yleisradion tulisi järjestää Yle Sápmille resurssit ja ohjelma-aikaa saamenkielisen nuorisohjelman tuottamiseen.

5.4. INARIN-, KOLTAN- JA POHJOIS- SAAMENKIELINEN OHJELMA- TARJONTA

Suomessa puhuttavat saamen kielet (inarin-, koltan- ja pohjoissaame) ovat katoamisvaarassa. Niiden olemassaolo on uhattuna saamelaisten kotiseutualueella ja koko Suomessa. Kaikki saamen kielet on luokiteltu UNESCO:n uhanalaisten kielten joukkoon, näistä

inarin- ja koltansaame luokitellaan erittäin uhanalaisiksi. Vaikka lisäystä koltan- ja inarin- ja koltansaamen ohjelmien osalta on, saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan tämänhetkinen ohjelmatarjonta ei vielä täytä Yleisradio Oy:lle asetettua julkisen palvelun tehtävää inarin- ja koltansaamen osalta. Tilanne on kestämätön, sillä Yle Sápmin resurssien ja ohjelma-ajan pysyessä samalla tasolla, kertomusvuonna tehdyt lisäykset inarin- ja koltansaamenkieliseen ohjelmatuotantoon vähentävät pohjoissaamenkielistä tuotantoa. On välttämätöntä, että ohjelma-aikaa lisätään kaikissa kolmessa saamen kielessä. Eri saamen kielten ohjelma-aikaa tulee lisätä lisäämällä Ylen kokonaihojelma-aikaa, jotta ohjelmien lisäys ei vähennä muulla saamen kielellä tuotettua ohjelma-aikaa. Yle Sápmilla on käytännössä suuri vastuu siitä, että inarin- ja koltansaame säilyvät julkisessa elämässä sekä kirjoitettuna että puhuttuna. Yle Sápmi on ainoa media, jossa inarin- ja koltansaame voi kuulla ja lukea viikoittain koko maailmassa ja vastuu on täten suuri.

Tiina Sanila-Aikio
I varapuheenjohtaja

Siiri Jomppanen
Kieliturvasihtööri

SANASTOA

CONNECTED CAR

Verkottunut auto on yleisnimitys kehitykselle, jossa autoon tuodaan tietoverkon kautta ajoturvallisuutta ja -viihtyvyyttä lisääviä palveluja. Mediapalveluja autojen kojelautaan tulee esimerkiksi Android Auto- ja Apple CarPlay -käyttöjärjestelmien kautta.

HD-TELEVISIO

High Definition Television, teräväpiirtotelevisio. Teräväpiirtotelevision kuvan tarkkuus eli resoluutio on noin kaksi kertaa tarkempi sekä pysty- että vaakatasossa perinteisiin televisioihin verrattuna.

Jotta teräväpiirtotelevision kuvan laatu olisi parempi, myös ohjelman tuotannon ja lähetyksen pitää olla toteutettu teräväpiirtotekniikalla.

Teräväpiirtolähetyksen vastaanotto edellyttää HDTV-viritintä.

INTERNET-TV

Internet-verkossa välitettävä televisionomainen videopalvelu, jota katsotaan tyypillisesti tietokoneelta.

MARKKINAOSUUS

Median parissa vietetty aika, esim. yhtiön, kanavan tai ohjelman osuus katseluun tai kuunteluun käytetystä ajasta tietyllä aikavälillä. Markkinaosuus kasvaa, mitä enemmän aikaa median käyttäjät viettävät toimijan tarjonnan parissa.

MOBIILITELEVISIO

Mukana kuljetettava vastaanotin, jolla voi liikkeellä ollessa seurata televisiolähetyksiä.

SD-TELEVISIO

Standard Definition Television, vakiintunut television lähetyksen ja vastaanotomuoto.

SECOND SCREEN

Tilanne, jossa henkilö käyttää toista vastaanotinta samaan aikaan (yleensä) television kanssa.

TAVOITTAUVUUS

Median, yhtiön, kanavan tai ohjelman tavoittama eri käyttäjien lukumäärä tietyllä aikavälillä esimerkiksi päivittäin tai viikoittain. Tavoittavuutta mittaava luku kasvaa, kun yhä useampi seuraa mediatarjontaa – silloinkin, kun kyseisen sisällön tai median parissa käytetty aika on lyhyt.

ULTRA HD, 4K-LAATU

Uusin, optimaalista ja yksityiskohtaista HD-laatuista televisiokuvaa tarjoava vastaanottotapa.

#-TUNNISTE

”hashtag”, avainsana tai aihetunniste viestien kohdistamiseksi sosiaalisessa mediassa oikeaan kohteeseen. Käytetään erityisesti Twitterissä.

ÄLYTELEVISIO (SMART TV, CONNECTED TV)

Äly-tv on yleisnimitys internetiin liitettylle televisiolle. Uusissa televisiovastaanottimissa on usein internetliitännä sisäänrakennettuna ominaisuutena (eri valmistajien tuotenimikkeet vaihtelevat, esimerkiksi Smart TV tai Connected TV) . Lisäksi on tarjolla nettitikkuja, jotka tv:n HDMI-liittimeen kytkettynä tuovat internet-ominaisuudet kuten ohjelmakatalogin ja laajan kirjon sovelluksia.

Yleisradio Oy
Radiokatu 5
00024 Yleisradio
p. 09 14801
yle.fi/yleisradio
etunimi.sukunimi@yle.fi

Strategia/Talous/Viestintä
Teksti: Kirsi Brück/Strategia

Taitto: Samuli Alapuranen
Kirjapaino: Kopio Niini Oy 5/2015

Sinun tarinasi